REVISTA
COLECȚIA SCIENCE FICTION
16.3
august 2021 / 22 Lei

MOARTEA STATISTICĂ

VOICU BUGARIU

AUREL CĂRĂȘEL • ANAMARIA BORLAN • DODO NIȚĂ
MIRCEA LIVIU GOGA • CRISTIAN OVIDIU DINICĂ •
GHEORGHE TĂNASE • CONSTANTIN D. PAVEL

Pledoarie pentru o imaginație fără limite

Când m-am hotărât să scriu acest editorial, nu mă fixasem pe o idee anume, știam doar la modul general că imboldul de a-l concepe fusese dat de faptul că CSF-ul pe care-l țineți acum în palme împlinise frumoasa vârstă de... 15 numere. În toată viața mea de până acum m-am ferit să scriu lucruri festiviste. Nu vreau ca prin această afirmație să subminez sensurile cuvântului *festivist* (și așa îndelung subminate de ideologia comunistă anterioară acestei epoci), ci doar să subliniez faptul că nu mi-a plăcut acest tip de texte care trag pur și simplu o linie unei perioade, iar apoi se grăbesc cu elogiile. De aceea, după cum vedeți, am lăsat chiar să treacă și numărul 15, în fruntea căruia ar fi trebuit să stea mai degrabă acest material. M-am gândit că era mai bine să scriu despre cele 15 numere, avându-le pe toate în bibliotecă. Și chiar asta fac în aceste momente.

Și poate puțină istorie nu strică, în astfel de împrejurări.

În 2018, când Constantin (Cătălin) Pavel mă aborda în vederea unei colaborări redacționale pentru o viitoare revistă SF tipărită, mi-am închipuit că nimic nu se schimbase prea profund în mișcarea SF românească din al doilea deceniu al noului mileniu. Entuziasmul lui nu reușea să mă convingă în mod deosebit, trăisem prea multe experiențe de acest tip, ca să nu îmi spun că, în mod rațional, era vorba despre o treabă de operetă, gen: „Hai, băieți, să încercăm și noi, așa cum au

făcut-o și alții înaintea noastră, și cum o vor mai face, probabil, după noi". Mi-am spus că nu strica „să încerc", oricum șansa de a depăși numărul patru sau cinci era minimă, iar efortul care trebuia depus nu se vădea prea intens. În plus, era o experiență de două ori nouă: niciodată nu luasem o revistă tipărită de la zero, adică una pe care să o construiesc, bucată cu bucată, până la nivelul de publicare; în plus, nu condusesem încă o revistă cu o apariție la două luni. Am spus: „În regulă. Când ne apucăm de treabă?", fără să mă gândesc că, de fapt, îmi începeam aventura vieții pe **Arca CSF a Imaginației**.

De atunci, arca aceasta a înfruntat destule mări spațiale, a ancorat în multe porturi stranii și a ajutat la transformarea modului de a gândi a cititorilor care s-au delectat cu istoriile imaginare cuprinse în paginile ei, imaginându-și cum ar fi să se găsească în pielea eroilor din respectivele texte. Au fost și furtuni și valuri tsunami. În primul rând, intram pe o piață aflată în plin proces de destrămare, acoperită, în ce mai rămăsese din ea, de reviste digitale gratuite, care se aflau doar la un clic distanță de utilizatorii de computere, laptopuri, tablete și telefoane mobile. Ca să rezistăm, eram obligați să vindem. Iar ca să vindem trebuia să dispunem de o marfă de calitate, care să impună arca în mintea viitorilor cititori. După ce am reușit, încet-încet, să facem pașii aceștia, societatea în ansamblul ei planetar a suferit o zguduială puternică – natura a trimis agentul Covid, ca să readucă umanitatea cu picioarele pe pământ. Se întâmplase exact așa cum spusese cronicarul: „Să te ferească Dumnezeu să trăiești vremuri interesante". Dificultățile de difuzare la carte și la revistă s-au multiplicat substanțial, iar întâlnirile cu cititorii, la lansări, au fost sistate. Timp de aproape un an întreg, 2020, și mai multe luni din următorul, multe edituri mici și

publicații periodice și-au închis porțile și și-au sistat apariția. Dar CSF-ul a rezistat, după cum vedeți. Să fi fost acest lucru posibil numai din încăpățânarea admirabilului său colectiv redacțional, care a găsit răbdarea și puterea de a trece peste aceste incoveniente? Sau ar mai fi vorba aici și de ***nevoia de imaginație*** pe care o resimt oamenii, mai cu seamă atunci când sunt restricționați să ducă o viață solitară, în sistemele moderne de recluziune în care s-au transformat propriile case și apartamente? Iar Arca CSF tocmai acest lucru l-a adus cu sine, pentru a-l dărui oricui simțea nevoia să evadeze din realitatea de coșmar a prezentului.

Am călătorit împreună, dragi cititori, pe toate coordonatele spațiului și ale timpului, ne-am plimbat prin lumi paralele, prin societăți alternative, am vorbit cu roboți, cu extratereștri și cu entități cosmice cu puteri de zei. Am construit lumi mai bune sau doar am remediat defectele celei prezente. Cu alte cuvinte, **am imaginat**. Am dus mai departe calea întinsă înaintea pașilor noștri de maestrul Adrian Rogoz, care pusese prima bornă de ani-lumină, cu a sa uluitoare „Colecție de Povestiri Științifico-Fantastice", în 1955.

Așa cum scria maestrul, în editorialul primului număr, intitulat „Colecția noastră": „Urmărind întâmplările extraordinare ale eroilor care, învingând mii de dificultăți, cuceresc culmi inaccesibile, pătrund în adâncul vulcanilor, plutesc pe munți de gheață sau zboară pe nave interstelare, cititorii noștri vor trăi alături de ei, vor cunoaște măreția ideilor creatoare și puterea gândirii umane". Cititorii CPȘF-ului și cititorii CSF-ului nu sunt aceiași, îi desparte o generație. Ideile, aspirațiile și chiar structura socială s-au schimbat profund, dar visele... ei bine, dragilor, visele au rămas. Pentru că ele au avut puterea să ne ducă mai departe și să ne ajute să depășim impasurile. Pentru că ele sunt eterne, pă-

rând că vin chiar de la zei, în timp ce toate celelalte pier, treptat, sub suflarea aspră a lui Cronos.

Se dedică acest CSF nr. 16 **generației de aur** care, în urmă cu mai bine de 66 de ani, pornea *pe jos, prin spațiu,* în cea mai lungă călătorie începută vreodată de umanitate – aceea a Imaginației Fără Limite. Arca CSF își afundă deja etrava în valurile uriașe ale Mării Magnetice, stârnite în inelele saturniene, invitându-vă mai departe... Tot mai departe.

Aurel Cărășel
Redactor-șef CSF

CONCURS CSF

ARECIBO

Câștigă un set de Semne de Carte Arecibo,
cusute manual și dăruite de Clubul Antares Brașov!
Citește cu atenție revista CSF nr. 16 și trimite prin e-mail, la redactia@colectiasf.ro răspunsul tău la întrebarea: *„De câte ori se întâlnește cuvântul* **Arecibo** *în acest număr de revistă?"*
Tragerea la sorți va avea loc în cadrul AntareSFest 2021, la Brașov, 1-3 octombrie 2021 și câștigătorul va fi anunțat în numărul CSF din decembrie!

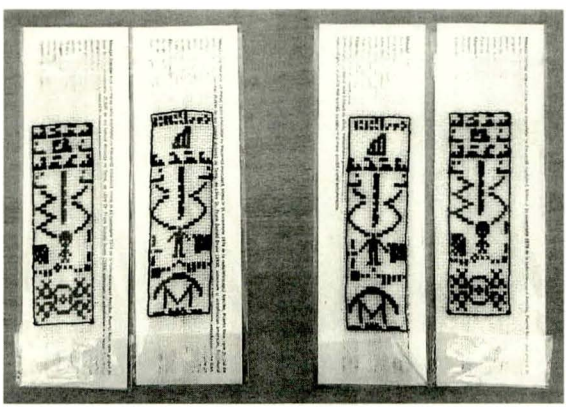

Moartea statistică

de Voicu Bugariu

Dr. Marcel Neuman, medic psihiatru din București, era un profesionist serios, precum cei mai mulți dintre comilitonii lui. Specialitatea sa presupunea multă discreție, precum și ceva asemănător cu aplicarea regulilor stabilite de omiletică. Într-adevăr, el mai mult asculta decât predica, dar ceva din amenitatea specifică a bunului oficiant al unei religii se regăsea în comportamentul lui.

O altă calitate a doctorului Neuman era aceea de-a nu se mira de nimic sau, cel puțin, de-a nu arăta că se miră. Când la una dintre consultațiile sale *online* pe ecran îi apăru un ins la vreo șaizeci de ani, părând robust fără să fie gras, având un aer de om stânjenit, medicul aplică automat acest principiu. Pacientul părea orice în afară de un om cu suferințe psihice. Fața lui bronzată de montagnard, mâinile puternice și spatele drept sugerau un fost militar de carieră recent pensionat, dar rămas cu niște tabieturi ținând de pregătirea fizică.

De ce vine la mine un asemenea om zdravăn, inclusiv la cap? Aș putea să pariez că n-are nicio problemă legată de psihiatrie.

Curând se dovedi că intuiția medicului mai dădea și câte un rateu. Cu o surprindere perfect ascunsă, dr. Neuman își dădu seama că omul suferea de o tulburare disociativă de identitate și anume de personalitate multiplă. Cel ajuns la psihiatru era un om obișnuit, un pensionar sănătos, cu un

intelect normal. Dublul lui, în schimb, era o persoană mult diferită, după cum avea să afle medicul. Acest *alter ego* susținea că este un extraterestru intrat în corpul unui pământean.

Cum respectiva tulburare era foarte rară în România, conform statisticilor, dr. Neuman aflase despre ea doar din cărți. Ascultându-l pe fostul militar de carieră, pensionat cu gradul de locotenent-colonel, văduv, fără copii, regretă că vizitatorul său nu se află în cea de a doua ipostază a sa, mult mai interesantă, cel puțin pentru un psihiatru, decât aceea de om normal. *Poate că suferă încă din cauza soției sale. Accidentul mortal de mașină al unei persoane apropiate este resimțit de cei mai mulți oameni ca o intervenție brutală a destinului. Drept urmare, este suportat mai bine de către supraviețuitori. Cel puțin, așa scrie la carte.*

Parcă citindu-i gândurile, locotenent-colonelul în retragere scoase la iveală niște coli de hârtie scrise de mână. După ce-l rugă să i-o arate pe una dintre ele, psihiatrul grafolog constată că grafia este ordonată și dovedește un simț estetic dezvoltat.

— Am scris aceste pagini în timp ce eram convins că sunt un exterestru, spuse locotenent-colonelul, lăsând impresia că reușește să se distanțeze, ironic, de el însuși. Nu mă pricep la așa ceva, dar atunci când le-am recitit mi s-a părut că dovedesc un oarecare talent literar. Oricum, sunt sigur că în mod normal n-aș fi în stare să scriu așa ceva. Nu am cunoștințele necesare. Și scrisul este altfel. De obicei, eu scriu cu litere de tipar. Probabil fiindcă am făcut desen tehnic cândva.

— Nu știu ce să zic, ezită psihiatrul. În mod normal, v-aș ruga să-mi adresați un e-mail cu textul. Acum înclin să fac o excepție. Ați putea să-mi trimiteți, filele scrise? Prin curier?

Neobișnuitul pacient nu avu nimic împotrivă. Politețea militară nu este o vorbă goală, cugetă doctorul Neuman.

Înainte de a întrerupe legătura, pacientul mai aduse o precizare:

— Am uitat să vă spun că familia și prietenii mei nu știu nimic despre situație. Dublul meu se poartă de parcă ar fi un spion sub acoperire. De exemplu, a scris pe ascuns paginile acestea. Nimeni nu a aflat de existența lor. Sunteți singurul cititor al lor, în afară de mine.

Intrat chiar a doua zi în posesia manuscrisului, psihiatrul nu se grăbi să citească. Dezinfectă plicul cu un spray anticovid și îl puse într-o pungă de hârtie, fără să-l mai atingă. Apoi se spălă minuțios pe mâini. Abia a treia zi începu să citească paginile scrise de neobișnuitul său pacient.

☆ ☆ ☆

„Se cuvine să precizez, mai întâi, de ce scriu aceste reflecții și nu mă limitez la a-i informa pe superiorii mei. Ei bine, fiindcă nu mă pot stăpâni. Simt nevoia să scriu de mână, precum un pământean de acum cincizeci de ani. Pe neașteptate, în conștiința mea hibridă a apărut acest impuls. Grafomanie? A fost un prim semn că n-am putut să evit o anumită umanizare a mea. Probabil că imitația este o lege universală, în ceea ce le privește pe vietăți."

„Am ales să fiu un pensionar. Am considerat că trăirile unei persoane din această categorie sunt caracteristice pentru omul din epoca pandemiei. Bătrânii sunt cei mai amenințați de coronavirus, iar sentimentul primejdiei, după cum am aflat, intensifică trăirile omului."

„Noi nu suntem adepții violenței și nici nu dorim să aservim vreo populație umanoidă, indiferent unde s-ar găsi aceasta. Vrem, în schimb, să înțelegem. Un amic al meu, dobândit de când am prezenta identitate, spune că mă îmbăt

cu informații, iar acumularea lor a devenit un viciu. Nu contează dacă are sau nu dreptate. Oricum, consider că observația lui este flatantă și certifică indirect faptul că îmi interpretez bine rolul de om."

„Ar fi de spus câte ceva despre felul cum am ajuns în această postură. În numeroase cărți de ficțiune unde apar ființe inteligente venite din alte părți ale Universului, există niște tipare. Probabil că și situația noastră, a celor ajunși aici să afle ce simt oamenii, a fost anticipată, nu o singură dată. Iată de ce cred că nu este cazul să vin cu amănunte. Mi se pare însă interesant să spun că am ajuns, într-o oarecare măsură, chiar un om, în ceea ce simt. Masca mi s-a lipit pe față, pentru a apela la o imagine pretențioasă. Unii dintre ai mei s-au întrebat chiar dacă mai sunt potrivit pentru această misiune, dacă nu cumva devin părtinitor. Cum se vede, noi suntem destul de umani, în esență. Probabil că inteligența nu poate să ajungă la o puritate desăvârșită."

„Literatura SF a lansat de multă vreme ideea că civilizațiile extraterestre nu intervin în evoluția evenimentelor de pe Terra. Preferă să fie neutre și să asiste la ce se întâmplă. Această soluție pare să fi fost inspirată din vechi credințe religioase. Oamenii din urmă cu mulți ani erau foarte inventivi atunci când nu era vorba despre tehnologie. Astfel, s-au gândit la ceea ce s-a numit *deus otiosus*, adică o divinitate neutră, neimplicată în treburile celor creați de ea. Acest creaționism este ceva interesant și nou pentru noi. Pentru a folosi un cuvânt inteligibil pentru oameni, noi acceptăm doar evoluționismul."

„Nu este însă misiunea mea să fac speculații asupra religiozității oamenilor sau a absenței ei. Cum am mai spus, mă interesează sentimentele și în special calitatea oamenilor de a fi subiectivi. Pandemia pare a fi un prilej bun pentru un

observator ca mine. În asemenea situații, când viețile sunt amenințate, lucrurile se petrec cam ca într-un război. Sentimentul acut de insecuritate naște nesiguranță și apoi frică. Fiind ființe muritoare și nu eterne precum zeii lor, oamenii știu că trebuie, la un moment dat, să dispară. Ei au însă, în vremuri normale, niște așteptări rezonabile. Statistice, le-aș spune. Pandemia schimbă datele problemei. Omul poate să se infecteze pe neașteptate, să acuze anumite simptome acceptabile, să creadă că are o formă ușoară sau medie a bolii, să aștepte mai mult sau mai puțin liniștit să se vindece, iar deodată să se simtă rău, să cheme ambulanța, să ajungă la terapie intensivă și să moară în câteva zile. Oamenii au observat că situația seamănă cu aceea din al doilea război mondial. Atunci, unele orașe puteau fi bombardate în orice moment, de preferință noaptea. Citadinii respectivi erau obligați să se obișnuiască cu situația."

„Pentru a înțelege natura sentimentelor, a fost necesar să duc foarte departe identificarea cu un om și astfel să-mi periclitez obiectivitatea. Trăirea sentimentului de frică mi s-a părut în mod special riscantă. Este și motivul alegerii unui militar drept subiect al cercetării mele. Din cele aflate despre pământeni, militarii sunt cei mai curajoși oameni. Omul ales de mine este robust și are un psihic pe măsura fizicului său. Are și ceea ce se numește experiența vieții. A fost pe un teatru de operațiuni militare și a întâmpinat pericole reale. De altfel, a scăpat cu viață dintr-o explozie și crede că a fost ajutat de divinitate, fiindcă toți camarazii lui din vehiculul respectiv au murit."

„Totul îl recomandă drept un om foarte curajos. Cu toate acestea, după câte am aflat, nu este străin de frică. Este însă în stare s-o ascundă mai bine decât un om obișnuit, un civil deprins să trăiască departe de orice primejdie fizică iminentă."

„Un om perfect rațional nu știe ce este aceea frică. El calculează la rece șansele și acționează în consecință. Cum se știe, frica fundamentală este cea legată de propria moarte. Celelalte forme de frică derivă oarecum din aceasta. Frica de durere, de exemplu, pare a fi o formă atenuată a celei de moarte. Durerea ar fi o promisiune a morții. Pe de altă parte, se știe că oamenii foarte curajoși nu excelează prin inteligență. Ei se avântă, fără să cugete în prealabil dacă este bine sau nu, indiferenți la riscuri. Această categorie m-a interesat, fiindcă resortul interior al curajoșilor este afectivitatea. Cei inteligenți nu sunt neapărat mai lași, dar obișnuiesc să cântărească posibilitățile. Curajosul nu stă pe gânduri, trece la fapte."

Psihiatrul citi cu oarecare uimire cuvintele scrise de pacientul său în a doua sa ipostază. Părea destul de clar că „extraterestrul" era un om destul de citit, iar lecturile sale nu erau tocmai cele atribuite în mod tradițional militarilor de carieră. *Evident, nu este deloc imposibil ca un militar să aibă o anumită preferință pentru psihologie sau, pur și simplu, să fie un bun observator și să ajungă la niște concluzii corecte asupra semenilor săi. Oricum, este destul de neobișnuit. Ideea de a studia pe viu afectivitatea oamenilor este atrăgătoare. Iar iubirea este, de departe, cea mai interesantă formă de manifestare a afectivității.*

Dr. Neuman se gândi că, în definitiv, problema pacientului său ar putea fi considerată ceva fără legătură cu patologia, un fel de joc practicat de un adult, din motive fără legătură cu psihiatria. Îi trecu prin minte că locotenent-colonelul în retragere dorește să-i testeze competența profesională. *Poate că a pus pariu cu un prieten al lui și vrea să vadă dacă este în stare să mă înșele.* Își aduse aminte de un film SF din 1982, devenit un clasic al genului: *E.T. the Extra-Terestrial.* Acolo, un extraterestru omnipotent, cu o înfățișare de reptilă, nime-

rește pe Pământ și se împrietenește cu niște copii. În cele din urmă pleacă, iar la despărțire copiii îl îmbrățișează și îl sărută. Ideea că repulsia față de anumite viețuitoare este firească devine ridicolă. Esența filmului este convingerea că orice viețuitoare poate să iubească, adică să trăiască o preferință absolută și irațională. *Te pomenești că locotenent-colonelul meu este un cititor de sefeuri și un fan al filmelor de gen! Fiindcă se plictisește de când a ieșit la pensie, s-a gândit la un fel de farsă jucată unui psihiatru. Bine, dar să faci așa ceva în timp de pandemie!? Nu prea pare verosimil. Ar trebui să-i cer sfatul prietenului meu Robert Duhin. Un psihiatru dă sfaturi, nu cere. De data aceasta însă este o situație specială. Robert este autor de sefeuri și parcă văd că ar veni cu vreo interpretare interesantă.*

Peste vreo două săptămâni, neobișnuitul pacient îi solicită psihiatrului, conform înțelegerii, o nouă întrevedere *online*. De data aceasta, dr. Neuman observă niște schimbări în comportamentul și înfățișarea lui. Ușoara stânjeneală de la prima consultație fusese înlocuită cu o expresie de om chinuit parcă de o durere fizică moderată, dar sâcâitoare. În timp ce vorbea, pensionarul începu să-și atingă mâinile într-un mod repetat, de parcă ar fi dorit să se convingă, la nesfârșit, că acestea sunt la locul lor. Psihiatrul se gândi că poate neliniștea pacientului său este semnul că va ieși la iveală, pe neașteptate, a doua personalitate. *Ar fi frumos să am un asemenea noroc.* Fiindcă era un om cumsecade de felul lui și își respecta sincer pacienții, regretă imediat un asemenea gând.

Pensionarul adusese din nou niște foi de hârtie scrise de mână, dar de astă dată, psihiatrul nu îi mai ceru să i le trimită.

— V-aș ruga să mi le rezumați, dacă sunteți amabil, spuse el, prevenitor.

Fostul militar se grăbi să-i îndeplinească dorința. Începu să relateze și nu după multă vreme, dr. Neuman băgă de seamă

că își găsește cuvintele cu mare ușurință, de parcă ar fi fost un politician sau un avocat, obișnuiți să vorbească în public:

— În esență, spune că este frământat de o informație citită recent. Nu poate să nu se gândească la ea.

— Ce informație, vă rog? se interesă medicul, politicos.

— Moartea statistică. A citit el că există anumite șanse ca un om să se molipsească de Covid-19 și să moară.

Fostul militar se opri și lăsă impresia că-și caută cuvintele. Pe figura lui, mai palidă decât atunci când îl consultase prima oară, psihiatrul observă nesiguranța de sine. *Mi se pare din ce în ce mai plauzibil faptul că între cele două personalități există un canal de comunicare, ca să spun așa. Asta este ceva neobișnuit. După câte îmi amintesc, acestea sunt independente.*

Vorbind oarecum silnic, de parcă s-ar fi luptat cu tentația de a întrerupe legătura, renunțând astfel la consultație, pacientul continuă:

— Aici scrie că respectivul a aflat că șansele teoretice ale unui om de vârsta mea de a nu se molipsi sau de a face o formă ușoară a bolii sunt mari.

Dr. Neuman așteptă răbdător continuarea.

— Ei bine, Celălalt... L-am botezat așa. Acesta nu admite că statistica este relevantă.

— Cum adică?

— Scrie că omul poate să moară, chiar dacă are mari șanse să scape. Îl frământă ideea că s-ar putea molipsi și ar face o formă gravă a bolii.

Pacientul căzu pe gânduri, lăsând o clipă impresia că a uitat de interlocutorul său. Psihiatrul păru nedumerit:

— Bine, dar dacă este un extraterestru, de ce s-ar neliniști? Poate să plece când dorește. Nu vi se pare că aici este o contradicție?

În timp ce pacientul cugeta ce să răspundă, pe ecranul privit de dr. Neuman apăru capul negricios și zâmbăreț al unei

fete de vreo optsprezece ani. *Ce țigancă frumoasă!* Cum psihiatrul era un om eminamente corect, o drese imediat, în sinea lui. *Ce persoană agreabilă, de etnie romă!*

— Nu știu ce să spun, zise fostul militar în cele din urmă. Toată povestea mi se pare absurdă.

Nu pare absolut deloc deranjat de curioasa apariție. Ciudat!

Întrevederea se încheie cu o promisiune. Pacientul se angajă să scaneze foile scrise de dublul său și apoi să le trimită *online* psihiatrului. Diplomat, acesta din urmă se feri să pună vreo întrebare despre insolita participantă la consultație. Se mulțumi să cugete că problema pacientului său se va rezolva de la sine.

În pandemie, timpul trece la fel de repede precum în vremuri normale. Trecură câteva săptămâni, iar neobișnuitul pacient nu mai dădu niciun semn de viață. Psihiatrul aproape uită de el. Era un om ocupat. Efectele claustrării impuse de vremuri erau mari, iar o seamă de oameni atinși de depresii doreau să obțină remedii.

Într-o seară, uitându-se la televizor, auzi o știre din categoria celor menite să le arate telespectatorilor că necazurile lor nu sunt chiar atât de mari precum par. Fusese găsit trupul neînsuflețit al unui pensionar. Omul fusese militar. Avea 62 de ani. Neatent la nume, dr. Neuman tresări atunci când pe ecran apăru imaginea recentului său pacient. Pare să fie vorba despre o sinucidere, spuse știrista. Ulterior, dr. Neuman reuși să afle că autopsia nu determinase cauza morții. Omul fusese sănătos, dar inima lui încetase din senin să mai bată. Discutând cu Robert Duhin despre întâmplare, psihiatrul află că acesta nu respingea ipoteza unui extraterestru „instalat" realmente în conștiința răposatului. Dacă unii oameni se sinucid din cauza presiunii psihice provocate de pandemie, de ce n-ar putea să-i imite o creatură venită de pe altă planetă?

decembrie 2020

Situație de contact

de Aurel Cărășel

Motto:
„Cu atât mai surprinzătoare apare hotărârea de a întârzia călătoria spre insulele Moluce – căutate de el cu neîntreruptă stăruință și cumplite încercări – pentru a se amesteca în măruntele rivalități din mica insulă Mactan."
***Alexandru Retinschi** „Fascinația și comorile mărilor"*

— Pământ! strigă Juan de Solis, aplecându-se în afara butoiului ce ținea loc de „cuib de cioară", în vârful arborelui trinchet. Pământ la nord-vest...

Cerul albastru siniliu este împânzit de zborul fregatelor și al rândunelelor de mare, cu burtă albă. Pe dunetă, Juan Sebastian El Cano ridică înălțimea soarelui. Alături, înfundați în două jilțuri de răchită, Magellan și Colaembu discută prin intermediul tălmaciului Enrique. Sclavul cumpănește mai întâi în minte spusele Căpitanului, după care șuieră în malaeză cuvinte scurte, ciudate pentru urechile unui european, în direcția rajahului.

— Mactan! arată acesta cu mâna către linia neagră, îndepărtată, a insulei.

— Mactan, înclină din cap, în semn că a înțeles, Magellan. Întreabă-l, Enrique, cât de mare este insula și câți regi o stăpânesc?

Sclavul închide ochii, străduindu-se să găsească acele vorbe care să se potrivească dorinței stăpânului său. Scările dunetei scârțâie și Pigafetta apare în spatele jilțurilor, cu un pergament în mâna dreaptă. Bascul negru, cu pană de pescăruș prinsă în sârmuliță de aur, îi dă un aer visător. El Cano așază instrumentul pe punte și strigă ceva către cârmaci.

— Stop! exclamă Colleridge și oftă.

Se așează pe treptele dunetei și își scoase ochelarii. Își frecă fruntea încruntat. Operatorul ridică ochiul întunecat al aparatului de filmat către „cuibul de cioară" și înălță din umeri. Privi întrebător spre Willis, dar acesta fuma nervos și bătea darabana în tăblia mesei fixată cu holșuruburi de puntea caravelei. Un albatros uriaș trecu pieziș de-a lungul corăbiei, măturând cu vârful aripilor spuma albă a velelor.

— Nu e bine!

Se răsuci către Copley și-l împunse cu degetul.

— E pentru a treia oară când îmi strici scena. Aici nu e nuntă, să te repezi! William ți-a explicat că trebuie să urci cu precauție. Ca și cum ai purta o tavă pe brațe, în tangajul vasului. De câte ori trebuie să-ți repete cineva asta, ca să pricepi, în sfârșit?

Capul lui Gray se aplecă peste pasarelă.

— Ascultă, Norman! Să nu care cumva să-mi spui că o să mai tragem o dublă! M-am săturat de secvența asta ca de mere pădurețe, ai înțeles? Ce Dumnezeu, filmăm de azi-dimineață un rahat de patru minute! De numai patru minute! Vreau să ajung imediat la Palma și să fac un duș. Nu pot să pricep cum de a rezistat flăcăul ăsta, Magellan, să doarmă în aceleași haine doi ani la rând...

— Flăcăul ăla era marinar, nu actor, mormăi Willis și scuipă peste bord. La naiba, Norman, omul are totuși dreptate. Pigafetta este o apariție meteorică. Gesturile lui nu prezintă

nicio importanță simbolică. Nimeni nu va căuta în ele vreun sens ascuns. Şi în niciun caz Coply nu aspiră la Oscar-ul pentru cel mai bun rol secundar. Să nu fim exagerați!

Colleridge îl privi pe sub sprâncene şi nu spuse nimic. Pilotul îl fixa întrebător, din spatele timonei. Îi făcu semn cu arătătorul în direcția Mallorcăi.

— Reluăm mâine, dădu din cap, obosit, şi se ridică. După-amiază aveți liber. Poimâine îl sărbătorim pe Nunez şi vor fi necesare câteva pregătiri. Acum, faceți bine şi strângeți aparatele astea din drum.

Caravela scârțâi prelung, în timp ce-şi răsucea corpul greoi în direcția răsăritului. Pânzele fâşâiră în bătaia brizei şi etrava prinse să spintece iar apa limpede.

Gray coborî treptele, scoțându-şi, vizibil fericit, peruca neagră.

— Lasă, Norman, nu fi trist, mâine o să fie o zi norocoasă, ai să vezi. Îl debarcăm pe nefericitul ăla de Magellan pe Mactan, iar poimâine... Adică, nu, se corectă. Poimâine am stabilit că-l bem pe Nunez. Iar sâmbătă... sâmbătă îl asasinăm şi gata! Am scăpat. Îi punem punct chiar înainte de termen, nu?

— Să dea Domnul să fie cum zici! răspunse în doi peri Colleridge şi se aşeză din nou pe scaun, în fața hârtiilor, pe care pusese, pe post de presse-papier, o cochilie de melc cât pumnul. Adu-ți aminte numai câte zile am pierdut ca să tragem convenabil câteva cadre din finalul bătăliei cu sultanul din Malacca.

Gray dădu din mână, nepăsător, apoi scoase dintr-un sac de pânză o sticlă plată de whisky „Brown Bull". Willis Williams apăru de sub punte cu jurnalul lui Pigafetta.

☆ ☆ ☆

— Mallorca este cea mai frumoasă şi mai bogată insulă a arhipelagului, având o climă darnică, proprie oricărei culturi. După cum aţi avut ocazia să vedeţi, văile ei sunt pline de plantaţii de portocali, migdali, lămâi şi viţă-de-vie. Păşunile, nu prea întinse, hrănesc numeroase turme de oi şi cirezi de vite. De altminteri, insula noastră este renumită pentru produsele de marochinărie realizate în atelierele modeste ce se înşiruie cu sutele în suburbii. Sunt convins că o parte dintre dumneavoastră aţi cumpărat deja, drept suvenir, ocbiecte realizate din renumita piele de Mallorca.

Capitala insulei, Palma, este dominată, după cum puteţi constata şi singuri, de cele două vechi biserici de rit catolic, de pe versantul opus nouă (şi ghidul arătă în direcţia dealului vecin, în vreme ce 42 de perechi de ochi se răsuciră, la unison, într-acolo) *şi de mănăstirea franciscană, pe care tocmai am terminat să o vizităm.*

Este bine să ştiţi că faima europeană a Palmei se datorează celebrului alchimist din Evul Mediu Raymond Lulle, ale cărui experienţe au avut parte de bunăvoinţa călugărilor franciscani. Iar aici, la picioarele dumneavoastră, pe străzile înguste ale Palmei, Frederic Chopin a compus câteva din nemuritoarele sale opere. O existenţă insulară de-a dreptul fascinantă, nu? În continuare, vă rog să mă urmaţi în direcţia Muzeului de Arheologie Submarină, unde veţi putea vedea...

Ghidul, un bărbat tânăr, înalt şi blond, vorbind curgător engleza, se îndepărtă împreună cu grupul de turişti către autocarul ce aştepta la umbra unui smochin stufos. Linda simţi pe umăr mâna grea a regizorului.

— N-are rost să-i urmăm pe domnii şi doamnele acestea. Ceea ce era interesant de văzut, s-a văzut.

— Să înţeleg că te interesau franciscanii?

Colleridge şovăi preţ de o clipă.

— Am putea să zicem şi aşa.

Părul uşor încărunţit la tâmple al „celui mai dur regizor cu care am lucrat vreodată" – aşa cum se exprimase Gray, chiar la filmarea primelor cadre, se înfoia uşor în vântul parfumat care urca şovăielnic dinspre livezile de portocali. Soarele se răsucise spre apus, gata să cadă dincolo de peretele stâncos al Praiei.

— Să zicem... reluă îngândurat. Pe vremea când Magellan îşi începea legendarul drum, mănăstirea asta exista deja de vreo trei sute de ani, înţelegi?

— Nu.

Scutură din cap. Nu reuşea să-i urmărească firul întortocheat al gândurilor. Nici măcar Willis nu se putea lăuda cu asta, Willis care avea avantajul altor două filme lucrate împreună, înaintea acestuia. Colleridge era taxat drept un taciturn, o fire destul de imprevizibilă şi de puţin sociabilă.

Linda zâmbi neutru şi repetă negaţia.

Bărbatul îi aruncă o privire piezişă şi arătă cu dosul palmei spre marea ce sclipea, ca o imensă oglindă îmbucătită. Îi spuse că în Tenerife fuseseră descoperite, la începutul secolului, urmele unei mănăstiri franciscane.

— Acum, înţelegi? Insulele Canare reprezintă ultima escală europeană a Căpitanului. Şi tocmai acolo *s-a nimerit* să fie o mănăstire franciscană. Aş vrea să poţi să vezi dincolo de vălul ceţos al coincidenţei...

Vântul se răsuci pe furiş şi alunecă grăbit deasupra văii. Linda aruncă o privire scurtă spre terasele îmbrăcate în verdele crud al viţei-de-vie şi îşi dori cu patimă o oră de odihnă sub scutul frunzelor tremurătoare. În aer mirosea slab a struguri copţi şi a roşcove. O pasăre mare, albă, plutea leneşă în sticla străvezie a cerului.

Şi-l imagină pe Gray aşezat comod în şezlong, pe terasa restaurantului, sorbind tacticos din paharul cu Bordeaux şi

răsfoind distrat presa spaniolă de ieri. Brusc, îi fu ciudă că acceptase invitația regizorului. Oricum, mai mult decât la poziția de simplă dublură în rolul insignifiant al Beatricei, nu avea la ce altceva să spere. Poate numai dacă acesta nu plănuia deja un alt film, în care...

Zâmbi neîncrezătoare unei asemenea şanse şi începu să alerge pe şoseaua îngustă care ducea către inima oraşului.

— Hei! îl strigă. Nu vii? Franciscanii ăia pot să mai aştepte. Nu simți nevoia să alergi şi tu puțin? Hai! Te provoc la o întrecere...

Bărbatul mai privi o dată în direcția mării, după care o urmă cu paşi măsurați, de parcă nu ar fi auzit-o. După-amiaza îi călca majestuoasă pe urme şi Linda aprecie că trebuia să se fi făcut deja ora patru. Aici era plăcut, pentru că toropitoarea căldură nu avea putere să urce pantele dealului Serrano, dar în mijlocul Palmei trebuie că toată suflarea se retrăsese în căutarea binefăcătoarei umbre.

— Atunci, poate, o baie, îi propuse, fără prea mari speranțe femeia, învârtindu-se în jurul unui trunchi subțire de smochin.

— O baie, da, acceptă neaşteptat Colleridge. Iar după asta colindăm puțin prin bazar. Sper să găsim un cadou.

Aniversarea lui Pepe Nunez... Uitase. Descoperi, puțin înciudată, că ăsta trebuie să fi fost scopul invitației: regizorul o târa după el pentru a beneficia de părerea unei femei în privința cadourilor.

Refuzară propunerea unui deținător de catâri de închiriat şi o apucară pe jos, printre zidurile înalte şi albe, în urma unui puşti negricios care împingea fluierând un căruț. La primul colț dădură peste o bătrână smochinită care vindea castane coapte. Cumpărară o pungă şi se amuzară unul pe socoteala celuilalt de felul în care îşi suflau în palme, ca să nu se frigă.

Străduța se răsucea pe după muchiile ascuțite ale caselor, risipindu-se într-o înstelare de ulicioare pline de praf, ce se pierdeau în fața intrărilor albe. Pe deasupra capetelor fâlfâiau, în adierile molcome ale vântului, rufe atârnate la uscat, între două balcoane.

Trei bătrâni cu chipuri arse de soare așteptau, așezați pe treptele din fața ușilor, să îi ia moartea. Păreau statui cioplite în lemn de măslin și doar fumul pipelor îți arăta că încă mai respirau. Pescăruși și goelanzi uriași alunecau muți pe sideful din cer.

Se opriră câteva minute la hotel, ca să se schimbe pentru plajă și să ia cearșafuri și prosoape. Gray nu era pe terasă, dar Linda spera să-l găsească pe plajă. Recepționerul strigă după Colleridge, chiar înainte ca acesta să iasă pe ușile de sticlă, și îi înmână un plic mare, cu antet roșu.

Între hotel și plajă erau câteva zeci de metri. Bellona îi întâmpină cu fâșâit de valuri și strigăte vesele. Lângă uriașul tobogan acvatic, trupuri bronzate își așteptau rândul să urce pe scară. Mingi colorate țâșneau din toate părțile. Un fotograf îmbrăcat în pantaloni scurți, cu o maimuțică pe umeri și trei baloane galbene în mâna stângă, sufla într-un fluier metalic și își făcea reclamă, în catalana aceea pestriță care-o amuza grozav pe Linda.

Se așezară în apropierea închipuirii de dig care înainta cu timiditate câțiva metri în apă. Se dezbrăcară repede, aproape cu stângăcie. Colleridge avea un corp bronzat, mai mult filiform decât musculos. Pe brațul drept, înspre piept, femeia zări mușcătura roz a unei cicatrice.

Alergară spre apă. Îmbrățișarea proaspătă a mării le mângâie cu degete de răcoare trupurile saturate de căldură. Înotară, intrară pentru câteva clipe într-un grup ce bătea mingea, apoi se prinseră într-un fel de întrecere, după care se retra-

seră într-o parte, pe nisip, abia răsuflând din cauza epuizării. Linda alunecă moale pe cearşaf, abia nimerind prosopul pentru a-şi acoperi capul.

Colleridge rămase în picioare. Îi făcu un compliment banal cu privire la rezistența fizică, după care o întrebă brusc cu cine plănuise să vină la petrecerea dată de Pepe. Fără să scoată capul de sub prosop, îi răspunse că încă nu se gândise.

— Credeam că deja ai fost invitată de „Cavalerul Ordinului Santiago", zâmbi şters bărbatul.

— Gray? îl întrebă surprinsă, ridicându-se în capul oaselor. Sunt prea insignifiantă pentru Înălțimea-Sa. Nu am nici pe departe şarmul Consuelei.

Consuela, adică vioara întâi din rolul Beatricei. Îşi puse ochelarii de soare şi se lăsă pe spate. Colleridge se aşează alături, sprijinindu-se într-o mână. Atingerea pielii lui reci o înfioră.

— Atunci, consideră-te invitata mea, dacă nu cumva invitația pică prea târziu.

Pentru asta o chemase, răpind-o de la dulcea leneveală din penumbra toropită a camerei de hotel. Se simți, în acelaşi timp, flatată şi puțin tristă.

— Din câte ştiu şi Consuela este încă liberă, încercă. Cavalerul nu a lansat încă nicio invitație.

— Consuela? Regizorul ridică din umeri. Mda, nu m-am gândit...

Renunță la restul frazei. Se întoarse cu spatele şi fixă orizontul înecat în albastru.

— De ce tocmai eu? întrebă încet femeia, parcă mai mult pentru ea.

— Pentru că, uneori, lucrurile se precipită fără voia ta şi, totuşi, eşti nevoit să continui drumul către țelul propus. Pentru că, fără să ştim, ne găsim în mâna strânsă a unui ine-

xorabil destin. Tot aşa cum, într-un film, actorii se mişcă aşa cum le cere regizorul şi spun numai ce le dictează scenaristul.

O pânză tremura în depărtare, ca o aripă albă. Exista, într-adevăr, un miraj al depărtărilor? Ea, una, nu-l simțea.

Colleridge răsuci încet capul şi o privi lung.

— Exista, îi răspunse după un timp.

O rugă apoi să îi permită să se aşeze spate în spate, pentru a sta mai comod. Acum, pielea bărbatului era fierbinte şi, fără voie, tresări din nou. Când vorbi, îi simți cuvintele ca pe nişte vibrații prelungi de-a lungul şirei spinării.

— Sigur că exista! Toți marii descoperitori de noi ținuturi, toți marii exploratori ai Necunoscutului l-au trăit, la vremea lor. Altfel, Pământul s-ar fi redus la o mulțime de legende întunecate de Ev Mediu. Cosmosul însuşi...

— Cosmosul?! se miră. Nu înțeleg: ce navigatori au explorat Cosmosul?

Două fete în costume verzi cu dungi albe îngenunchează în nisip şi îi rugară, vorbind atât de repede încât de-abia le putea urmări, să participe la o partidă de cărți. Colleridge râse şi ea tresări iar – era pentru prima oară când îl vedea râzând, până atunci îşi închipuise că trebuia să fi fost un act fiziologic imposibil pentru rigiditatea sa. Râse şi le refuză cu bunăvoință. Urma să plece în numai câteva minute şi nu avea rost să le încurce degeaba. Fetele râseră, la rândul lor, şi plecară în căutarea altor parteneri.

— Orice afirmație trebuie susținută şi cu probe: poți să-mi dovedeşti că nu există navigatori cosmici?

Reflectă o clipă asupra problemei. Nu, nu putea. După cum nu putea să demonstreze nici contrariul. Toate însă i se păreau simple speculații. I-o spuse.

— Exact, sunt simple speculații. Până la momentul probei. Este probabil că aşa va fi gândit şi Magellan, înainte de

orice prim contact cu băştinaşii de dincolo de ocean. Trebuia să le demonstreze, cu probe, că este un navigator venit de dincolo de apa nesfârşită. Pentru că, altfel, risca să nu fie crezut, iar lumile cele noi, atât de greu atinse, nu puteau fi anexate. Asta pentru că o anexare presupune, mai întâi, convingerea celuilalt de faptul că eşti ceea ce afirmi că eşti. Respectiv, reprezentantul unui suveran puternic, capabil să cucerească întreg Pământul. Cum ar fi, de exemplu, dacă eu aş afirma acum şi aici că sunt un navigator cosmic, ajuns aici, pe plajă, după multe mii de ani de călătorie?

Plicul cu antet roşu îşi iți marginea mototolită de sub prosop, iar Linda reuşi să citească cu coada ochiului numele consulatului Italiei, deasupra emblemei.

Ridică din umeri.

— Nu ar fi fost în niciun fel, îi spuse.

Râseră împreună. Colleridge căută în sac un pieptene, nu îl găsi, renunță şi împături plicul, apoi îl vârî înăuntru. Linda zâmbi neutru observându-i nervozitatea şi îi împrumută peria sa de păr.

Bărbatul se ridică în picioare şi îşi trecu peria prin părul grizonat, scuturându-l de cristalele de sare. Îi făcu semn să strângă.

Soarele se coborâse aproape de suprafața apei, dar răcoarea înserării era încă departe. Ghemotoace albe de hârtie se rostogoleau pe nisip către punctul de observație al Salvamarului. Pe tobogan lunecau chiuind copii şi adulți, strâns înlănțuiți de mâini. Pe dig, un pescar singuratic îşi încerca norocul.

Merseră desculți până la aleea betonată, lăsând nisipul fierbinte să li se strecoare printre degete. Se aşezară pe treptele de piatră ale scării ce îi conducea spre inima oraşului şi îşi încălțară sandalele.

— Marea asta nu are nicio algă? Mi-ar fi plăcut să mângâi una.

— În zona asta, nu prea sunt. Pe coasta Formeterei (îi arătă cu degetul un punct pe linia orizontului, în direcția opusă soarelui), insula care are cea mai frumoasă plajă de pe întreg litoralul mediteranean, sunt ceva mai multe.

— Asta înseamnă că ai mai fost în Baleare?

— Demult. Mă simt de parcă ar fi trecut secole. Prefer să nu îmi mai amintesc.

Linda își zise că trebuie să fi fost vorba despre vreo poveste de dragoste eșuată, dar nu renunță, cu toate că simțea că începe să devină nepoliticoasă.

— Probabil că de acele amintiri se leagă și alegerea ca loc de filmare a acestui arhipelag pentru finalul „Contactului", nu?

Colleridge se ridică. Îmbrăcat, își recăpătase rigiditatea și severitatea dintotdeauna.

— Posibil. Oricum, motivele trebuie că sunt mai multe. Niciodată, Linda – niciodată, înțelegi? – o singură cauză nu poate să genereze un singur efect. Asta e numai în teorie, pentru a se putea urmări mai ușor firul logic al problemelor.

Străzile deveniseră mai animate. Deși era încă foarte cald, negustorii de suveniruri își scoseseră deja tarabele, cu um-

brele de pânză decolorată, şi îşi lăudau marfa cu voce tare. Vocabularul spaniol, atât de pitoresc şi de frust, se risipea cu dărnicie de-a lungul şi de-a latul pieţelor, se cătăra înspre ferestrele încă acoperite de obloane, cobora din nou în calvarul străzii şi se agăţa de straiele viu colorate ale turiştilor. La un colţ, Lindei i se păru că zăreşte pălăria albastră de pai a lui Graz, dar până să se dezmeticească, aceasta se făcuse nevăzută.

Când se opriră pe terasa cafenelei, Soarele se lăsase de tot în spatele dealului Praia. Fuioare de praf ridicate pe plajă de briză pătrundeau nestingherite pe străzi, născându-ţi o senzaţie ciudată între dinţi.

Colleridge comandă cafele şi coniac. Se lăsară obosiţi în jilţurile comode de răchită. În intersecţia dirijată de un poliţist cu cască şi mănuşi albe, îşi făcu apariţia o caleaşcă de epocă.

— Mai filmează şi alţii, remarcă bărbatul, sorbind un strop din paharul burtos. Am auzit că Flipper se străduieşte cu exterioarele la „Dona Bianca". Nu m-ar mira ca operatorul să fie chiar lunganul de White, cel care m-a părăsit în urmă cu doi ani exact în mijlocul pregătirilor pentru „Castiliana", întârziindu-mă cu aproape opt luni. Şi făcând să crească fondul de cheltuieli cu 220.000 de dolari.

Nu era White. Dintr-o furgonetă cu platformă, filmau de zor doi italieni blonzi, cu ochelari de soare cătărați pe creştete.

— Nu-i aşa că de câteva săptămâni bune te tot întrebi de ce Dumnezeu mai ţin schema de personal încărcată şi cu persoana ta, când Consuela mai are de tras numai vreo două duble, în secvenţa despărţirii de San Lucar, şi gata...? Ar fi un ghinion teribil să nu fie disponibilă tocmai atunci. De regulă, nu prea am parte de astfel de ghinioane.

— Nu mă întreb, răspunse, dar știa că nu era adevărat, se întrebase de nenumărate ori, îl întrebase chiar și pe Willis.

Colleridge desfăcu sacul de plajă și începu să întindă pe masă obiectele achiziționate de pe tarabe, în chip de cadou.

— Ți-am povestit că totul constă în pregătirea întâlnirii. Care, într-un anume fel, e chiar mai importantă decât întâlnirea în sine. Pentru că o face credibilă.

Ospătarul aduse ceștile aburinde și le puse pe un colț. Îi întrebă dacă mai doreau ceva.

— Nu, mulțumim.

Se întoarse către ea.

— Dacă ar fi să alegi un simbol, pentru un individ cumsecade, ca Pepe, la ce anume te-ai opri?

Linda își plimbă privirile peste lucrurile îngrămădite ca la talcioc pe fața de masă gălbuie, pătată în câteva locuri cu zaț de cafea, și se strădui să zâmbească. Regizorul cumpărase totul singur, iar acum îi cerea să aleagă din ceea ce el deja alesese.

— De ce zâmbești?

Femeia continuă să tacă. Ce ar fi putut să aleagă? Obiectele erau cu toate suveniruri marinărești, scumpe datorită timpului și amintirilor trecute peste ele. Roza vânturilor, care-și clătina limba albăstruie sub capacul de sticlă? Lochul, cu apărătoarea sa de cupru înnegrit? Ori poate ciotul de lunetă ce-și păstra ca pe un trofeu ochiul de sticlă? Obiecte ponosite, amintind de un îndepărtat veac al XVI-lea.

Răsturnă cu arătătorul un inel gros din lemn de abanos, împodobit cu inscripții bizare.

— Nu cred că mă pricep. Și, în tot cazul, chestiile astea le-ai ales pentru el? Sau pentru mine?

Râse. Simțea, fără să-și dea seama cum, că atinsese un adevăr.

— Bănuiesc că pentru domnul Nunez o sticlă de Martini alb ar fi un cadou foarte potrivit.

— S-ar putea să ai dreptate, dădu din cap Colleridge şi o privi pieziş.

Mai sorbi o dată din coniac şi trase ceaşca de cafea alături de el. O ţigancă frumoasă, îmbrăcată într-o rochie roşie cu buline negre, se apropie de masă, împingând în faţă un coş mare cu flori. Colleridge schimbă câteva vorbe cu ea, în spaniolă, îi întinse o monedă şi îi făcu semn să plece. Ţiganca insistă însă şi Linda auzi de mai multe ori cuvântul „futuro". Bărbatul se încruntă şi îi arătă cu mâna linia străzii.

— Ce voia?

Colleridge închise ochii pentru o clipă, apoi respiră adânc.

— Te rog să mă scuzi. Clătină paharul de coniac, făcând lichidul de culoarea castanei coapte să se ridice până aproape de gura paharului. Probabil că în sinea ta mă taxezi drept un bădăran absolut. Ar trebui să mă cunoşti, ca să... În fine. Nu am obiceiul să ofer flori femeilor. Şi, în general, nimănui. Poate că este din cauză că îmi imaginez cum se ofilesc în vază, după numai câteva ore şi, odată cu ele, dispare şi sentimentul care a generat actul dăruirii lor. Perisabilitatea... Exact motivul pentru care nu concep să fac decât filme istorice. Pentru că istoria este singurul lucru care scapă neatins de sub morişca necruţătoare a timpului. Asta pentru că istoria e scrisă o dată pentru totdeauna şi nimic nu o poate modifica. Timpul acesta, pe care-l trăiţi cu inconştienţă şi dăruire, nu are reversibilitate. Parcă acesta este termenul care indică scurgerea evenimentului în sens contrar. Istoria... toate chestiile astea (arătă vag cu mâna către sacul de pânză roşie)... toate sunt, de fapt, simboluri. Menite să creeze o anumită atmosferă, care să te transpună într-o anumită stare de spirit, pentru atingerea unui scop prestabilit. A unei

situații de contact. Nu am studiat lingvistica, semiotica şi toate chestiile astea care se ocupă cu sensurile, dar consider că, esențial pentru o comunicare reuşită, este să realizezi o situație de contact reuşită.

Oftă, apoi sorbi fără zgomot din paharul de coniac. În depărtare, ritmurile vesele ale unor melodii populare spaniole irumpeau ca o ploaie fermecată peste clădirile înalte şi albe. O boare sărată le izbea obrajii, făcând-o pe Linda să-şi reamintească de baia pe care o făcuseră împreună, la numai câteva sute de paşi de locul unde, acum, regizorul îi ținea o cuvântare savantă despre felul în care trebuie să te apropii de oameni, pentru ca ei să-ți înțeleagă corect intențiile. Oare ce anume trebuia să înțeleagă ea, corect, din situația dată?

— Adică, din elementele ce-l înconjoară, să faci astfel încât să-l determini pe cel contactat să creadă ceea ce îi comunici, fără să mai verifice, pentru că, cel mai adesea, nu există posibilitatea concretă să o facă. Sau, poate, se întâmplă ca uneori contactul să fie extrem de scurt. Dacă scopul propus nu e atins, atunci toată energia cheltuită a fost în zadar, înțelegi?

Dacă l-ar fi ascultat cu atenție, poate că ar fi înțeles. Linda se foi neliniştită pe scaun. Regizorul devenise neobişnuit de vorbăreț. Şi, cum îl ştia capabil de cele mai neaşteptate răsturnări de situații, se aştepta la o schimbare neanunțată. Până la urmă, concluzionă în gând, tot pentru exploatarea gustului ei estetic feminin o târâse întreaga după-amiază prin căldura toridă.

— Ştii care a fost ideea care a stat la baza turnării „Contactului"?

Surprinzător, chiar asta voise să-l întrebe.

La masa vecină se aşezară trei tineri creoli, cu un casetofon dat la maxim. Ospătarul aduse pahare înalte cu whisky cu gheață şi lămâie. Unul dintre ei se aplecase în față şi

striga ceva către ceilalți, cu ochii ațintiți la masa lor. Ceilalți îl aprobau, râzând zgomotos şi izbind cu palmele în masă.

Colleridge trase sacul mai aproape de el, mai sorbi o dată din pahar şi îi făcu semn să se ridice. Coborâră în tumultul străzii şi o apucară în direcția parcului. Linda simțea cum starea euforică provocată de alcool se generalizează, aşezându-i o ceață uşoară pe ochi.

— Nu suport muzica dată prea tare, îi spuse el, apucând-o familiar de braț.

Se înfioră, dar nu reacționă. Şi abia atunci realiză că, înainte de a se fi aşezat pe scaune, unul dintre tinerii creoli pusese pe colțul dinspre ea al mesei un plic cu antet roşu, exact cum era acela pe care portarul i-l dăduse regizorului, la ieşirea din hotel, şi pe care acesta îl aruncase cu nepăsare în sac, alături de prosop şi de spray.

Cu nepăsare? se întrebă, înghițind saliva amară ce-i invadase brusc gura.

Nu apucă să-şi răspundă la întrebare, pentru că bărbatul începuse deja să-i povestească despre felul în care pornise să se intereseze de acest subiect, cu mulți ani în urmă, citind jurnalul călătoriei în jurul lumii realizată de Fernando Magellan, jurnal scris cu talent, dar şi cu multă exactitate, de un oarecare Pigafetta. Fără să fie niciodată menționată în mod direct, pe tot parcursul lecturii se simțea evidentă amenințarea morții, de parcă un destin necruțător ar fi scris cu litere mari, încă dintru început, soarta ilustrului navigator. Îi povesti, pe scurt, despre cele două încercări de zădărnicire a expediției, cărora trebuise să le facă față căpitanul.

— Portughezii, bineînțeles, nu se împăcaseră cu ideea că, neacordând atenție propunerilor sale, din cauza prostiei şi a îngâmfării, pierduseră ocazia anexării de noi teritorii şi încercau să-l determine să renunțe. Dar nu numai portughezii, se pare, aveau astfel de planuri.

Ajuns aici, Colleridge se opri o clipă locului şi îi ridică bărbia cu un deget. Linda se înfioră din nou la atingerea lui.

— Nu numai portughezii, repetă el, apoi o apucă din nou de braţ.

Pe de lături, mulţimea pestriţă forfotea grăbită şi nepăsătoare. Femeia se strădui să se desprindă de realitate şi să-şi imagineze cum va fi fost în urmă cu patru veacuri, pe vremea când eroul filmului lor păşea cu adevărat pe aceste străduţe. Nu reuşi.

— În cursul ultimei escale, cea din Tenerife, Magellan este otrăvit cu agheazma împărtăşaniei, chiar în interiorul mănăstirii franciscane unde tocmai se spovedise. Scapă numai datorită surprinzătoarei priceperi a acestui talent multilateral numit Pigafetta, care dovedeşte un rol cu totul special în soarta expediţiei. Un rol special, înţelegi?

Îşi aminti de insistenţa lui de a vizita mănăstirea franciscană, de privirile aspre, dar deloc curioase, pe care le aruncase zidurilor înalte şi interiorului prăfuit şi întunecos. Atunci i se păruse că era în căutarea unui anumit lucru. Acum era sigură de asta.

— Înţeleg, răspunse.

Şi chiar începea să înţeleagă. O faţă nevăzută a istoriei începuse să se scrie sub ochii ei uimiţi. Chiar înţelegea! Nu fusese niciodată o pasionată a ştiinţelor mai mult sau mai puţin exacte, dar acum istoria se găsea aici, alături de ea, simţea că participă la ea, că o modelează conform unei voinţe greu de înţeles, dar foarte reale.

Înaintau către port, odată cu şuvoiul gălăgios şi pestriţ al turiştilor îmbătaţi de soare. În piaţeta albă, încadrată de clădirile înalte ale Poştei şi Telefoanelor, cu statuia lui Raymond Lulle în mijloc, se opriră şi se aşezară la rând în faţa unei tarabe cu îngheţată la cornet. Colleridge îi făcu semn să se apropie prin dreapta.

— Voiam să profit de puținele momente ce ne-au mai rămas pentru a continua prelegerea istorică, zâmbi el pe neașteptate. De fapt, vreau să profit de faptul că am găsit, în sfârșit, o ascultătoare care nu mă poate refuza și, mai ales, care nu o să mă acuze de sechestrare și de plictiseală.

Îi zâmbi, la rândul ei, și își așeză mâna pe încheietura lui.

— Îmi place istoria, așa cum o povestești tu.

— În regulă, atunci. Nu aș suporta, totuși, ideea că o faci din obligație profesională. Cred că Magellan a coborât intenționat în acest loc. Că a căutat intenționat această insulă, dar că acolo a descoperit, alături de ceea ce căuta, firele unei capcane. Altfel, toată istoria asta nu are niciun sens. La fel și uciderea sa. Pe tot parcursul drumului, s-a ferit ca de foc să intre în vreun conflict, ba chiar în contact cu băștinașii, iar acolo, pe prăpădita aia de insuliță Mactan, s-a vârât fără ezitare într-o bătălie de interes local care i-a adus moartea.

Linda îl privi cu ochi mari. Nu departe, de pe trotuarul vecin, Gray îi saluta, făcând un gest larg cu pălăria. Zâmbi mecanic și îl întrebă din priviri.

— Franciscanii. Pigafetta scrie că din Tenerife au luat la bord un padre de rit franciscan.

Apoi Colleridge plăti, luă cele două cornete de înghețată roz și porniră către hotel. Nu-l văzuse pe Gray. Două limuzine negre, cu parbriz parasolar, trecură în viteză pe stradă, stârnind praful.

— Oamenii au, în general, un mod straniu de a se comporta, spuse bărbatul, arătând cu cornetul în direcția mașinilor. Nu pot să înțeleg la ce sunt necesare mașinile pe această stâncă de zece metri pătrați. Am citit că pe Mactan, unde urmează să tragem secvența finală, peste o lună, a fost construit un aerodrom militar, cu ghidaj prin satelit. Un morman de bani îngropat în nisipul unei insule fără importanță.

Linda se opri şi îl apucă de braţ. Bărbatul o privi lung şi zâmbi. A câta oară? se întrebă femeia.

— De ce franciscanii? Colleridge dădu obosit din mână, împrăştiind pe asfalt câteva picături de cremă roz. El nu era decât un biet om. Ei sunt numai mâinile care au migălit Istoria. Nu aveau nici posibilitatea şi nici cunoştinţele pentru a-i modifica destinul. Dacă ar fi să fac o glumă, în care cu siguranţă te-ai aventura să crezi, ţi-aş spune că soarta acestei lumi este numai o măruntă schiţă de plan, în programul exagerat de amplu al Universului. Că acesta, la rândul său, se scrie clipă de clipă, de la Big-Bang-ul iniţial şi până la sfârşitul existenţei zeului care, aici, se numeşte Timp, prin voinţa a două organizaţii secrete care se confruntă cu sălbăticie pe nesfârşitele meandre ale Spaţiului.

Apărut din spatele unui chioşc de ziare, Gray se apropie de ei cu paşi leneşi. Pălăria de pai, vopsită în albastru, costumul alb şi ochelarii de soare îl făceau să se deosebească destul de greu de indigeni.

— Salutare, Norman! Linda... De la o vreme, văd că nu-i mai băgaţi în seamă pe cunoscuţi. S-a întâmplat ceva rău de mă ocoliţi?

Regizorul rămase tăcut câteva clipe.

— Ţi se pare. Făceam o simplă plimbare. Ce e cu tine prin învălmăşeală?

— Încerc să mă pregătesc psihic pentru ziua de mâine. Pentru filmarea de mâine, adăugă el insinuant. Ar trebui să iasă OK din prima, nu, maestre? Nu mai am timp de amânări. Mergem să bem ceva?

— Cred că nu. În ce mă priveşte, aş vrea să fac un duş şi să mă întind câteva clipe, înainte de masa de seară. Un bătrân ca mine are tabieturi. Poate că Linda...

Linda clătină din cap. Prefera să doarmă, măcar o oră. Gray insistă. Îi făcu un compliment, apoi o ameninţă cu de-

getul, întrebând-o de când şi-a vândut drepturile de însoţitor unei singure persoane.

— De astăzi, râse ea puţin forţat.

Se simţea stânjenită faţă de Colleridge, iar pe de altă parte simţea o stranie dorinţă să afle finalul istoriei lui Magellan. Gray insistă glumeţ şi o apucă de braţ. Regizorul îi făcu un semn abia perceptibil să cedeze.

— În regulă, acceptă în cele din urmă. Facem câţiva paşi împreună. Te rog, însă, să ne scuzi pentru câteva clipe. Mai am să-l întreb ceva pe *cel mai dur dintre regizori.*

Gray râse într-un dinte şi se retrase câţiva paşi. Porniră încet către clădirea în stil gotic a cinematografului „Santiago", care începuse să-şi tremure în aerul cald al înserării licuricii becurilor de reclamă.

— Nu-mi place Gray, mărturisi, deşi de dimineaţă nu credea că ar fi fost în stare să facă o astfel de declaraţie. Mi-aş fi dorit să te însoţesc la hotel şi să ascult continuarea poveştii portughezului, pe fotoliile terasei.

— Cred că ar fi mai bine pentru amândoi să îl acompaniezi, ridică din umeri Colleridge, fără să o privească.

Şi, în glasul absent, fără inflexiuni, femeia percepu o rugăminte mută. Strânse pleoapele. Visul după-amiezii prindea să se risipească odată cu aburii coniacului şi cu fulguirea leneşă a păsărilor, înainte de retragerea la cuib. O ceată de copii zdrenţăroşi îi înconjură ţipând, le dădu ocol, apoi dispăru după primul colţ.

— Magellan, implicat într-o poveste cosmică... zise într-un târziu. Pentru că e o poveste cosmică, la urma-urmei, nu?

— O poveste, da, replică celălalt, continuând să privească aiurea. Două organizaţii, Binele şi Răul din mitologia voastră, dacă vrei să înţelegi. Închipuieşte-ţi, numai, că Marea Explozie iniţială a fost, în fapt, rezultatul voinţei uneia din-

tre ele. A aceleia care a dorit să modifice cursul unei evoluții considerate prea rigide și prea predictibile. De atunci, organizația adversă se străduiește să aducă lucrurile la starea inițială, să producă Implozia și să reia cursul evoluției chiar din punctul în care Bang-ul a întrerupt-o. Undeva, într-un viitor cu greu imaginabil, va fi fost să fie o hipercivilizație crononautică. Una care și-a dorit să controleze Universul și să-l transforme dintr-un dat într-o Creație. Două organizații și o singură hipercivilizație. Una care-și dorește un Univers lipsit de spațiu; alta, care și-l dorește numai ca timp.

— Și noi? Linda își trecu vârful limbii peste buzele uscate. Ochii i se încețoșaseră ușor și se văzu nevoită să clipească des pentru a îndepărta bura sărată ce-i stânjenea privirile. Noi, cei de aici?

— Voi? Bărbatul oftă abia perceptibil. V-ați nimerit să existați într-un nod. Unde Spațiul a fost fracturat, prin deschiderea unei găuri negre, permițând Timpului să se disipeze într-un alt Univers. Cred că sună, cumva, foarte aiurea pentru urechile voastre. Pentru urechile tale.

Colleridge îi puse o mână pe umăr. O mână ușoară ca o pană.

— Legendele voastre vorbesc despre epoci îndepărtate, când oamenii erau asemenea zeilor. Nemuritori. Voi... repetă, apoi tăcu o clipă. Peste o mie de ani, cu acordul unui guvern din viitorul acestei planete, urmează ca Noi să deschidem aici liniile de forță ale unei găuri albe. Prin intermediul căreia spațiul înconjurător, pe o rază de 50.000 de ani-lumină, se va curba asupra lui însuși, transformându-se în *timp pur*. Restabilind astfel echilibrul anterior. Și făcând din acest Univers o singularitate. Așa cum ar fi și trebuit să rămână, de altfel.

Lumea înainta pe lângă ei fără să-i ia în seamă, scurgându-se ca un fluviu zgomotos către o deltă mută. Linda își înfipse unghiile în brațul regizorului.

— Continuă-ți ideea! Noi...

— Voi... Pe Terra, ordinul călugărilor franciscani este o ramificație a organizației adverse mie. Şi lui Fernando Magellan. Cel trimis aici în urmă cu mai bine de patru veacuri pentru a depista dimensiunile zonei nevralgice. Ca să cunoşti adevăratul motiv al uciderii sale, ar trebui să înțelegi, mai întâi, ce schimbare extraordinară urma să determine acțiunea sa, în cursul evoluției Universului de după Contact.

Colleridge se opri şi râse. Fața îi era trasă şi ochii duşi în fundul capului. Linda îşi muşcă buzele, ca să nu strige. La câțiva paşi de ei, un bătrân cu plete albe acorda strunele unei cobze, aşezat direct pe caldarâm.

— Ce schimbare? întrebă cu glas sugrumat.

— Secret, râse iar celălalt. Un secret mortal. Doar nu vrei să pățeşti aşa, ca Magellan?

— Şi tu? Care ar fi rostul tău în istoria asta aproape incredibilă?

Colleridge o apucă de bărbie cu degetul. Ochii lui aveau o lucire tăioasă, atât de sălbatică, încât Linda se simți pentru o clipă copil din nou, cu funde albe şi şorț brodat, pusă la colț pentru că a făcut o poznă.

— Am fost trimis să aflu cine mi-a ucis *perechea*. Şi să restabilesc Contactul. Dacă mai este posibil. Ochii lui săpau adânc în adâncurile sufletului femeii. Pentru ca gaura neagră a Spațiului să nu răsară niciodată în acest punct al spațiului. Pentru ca gaura albă a Timpului să nu devină niciodată operațională. Pentru că, dacă se va întâmpla astfel, acel *timp pur* despre care îți spuneam va şterge de pe suprafața realității această lume. Acest colț de Univers, cu tot ceea ce cuprinde el. Cu amintiri cu tot. Nici măcar nu voi mai putea să-mi amintesc de faptul că am stat cândva lângă o fată frumoasă numită Linda.

Zâmbi nesigur. Degetul îi mângâie bărbia şi obrazul drept.

— Am aflat, dar nu pot să transmit informaţia mai departe. Ceilalţi au aflat, la rândul lor, despre mine.

Situaţia de contact... Marea, pescăruşii, trupurile lor calde, sprijinite unul de altul, în tăcerea încremenită a soarelui. Linda tresări, îşi scutură capul şi îl trase de braţ în direcţia hotelului. Porniră.

— Ha-ha-ha! râse el gâfâit, ca şi cum de-abia s-ar fi oprit din alergare. Eşti o femeie destul de credulă, dacă ai ascultat atât de captivată toate prostiile astea. Râse din nou. Toată istoria asta... şi-ar avea rostul numai dacă aş dori să mă amuz pe seama naivităţii tale. Sau poate că ar fi bună pentru un scenariu de film SF. Cine ştie? Poate chiar am să încep să mă gândesc la aşa ceva.

Ajunseră dincolo de latura vestică a cinematografului. Porumbei albi gungureau pe o cornişă de aramă, în faţa lor.

— Poate că voi face unul... repetă, dus pe gânduri. Şi o să-ţi ofer rolul principal feminin. O tânără frumoasă şi inteligentă, salvând civilizaţia Pământului. Asta ca un fel de recompensă pentru nețărmurita ta... credulitate.

Dar nu râdea. Linda nu reuşea să distingă nici măcar o undă de ironie în vocea calmă.

Împrejur, viaţa curgea înainte, fără să-i cuprindă între malurile ei. Negustorii ambulanţi îşi lăudau mărfurile, vânzătorii de citrice împroşcau praful străzii cu sifon, copiii alergau după baloane colorate... Acolo, la câteva palme în faţa ei, se afla un bărbat pe care, în urmă cu câteva ore, îl considerase taciturn, arogant şi greu de suportat.

— Totul e un joc, nu? Voia din tot sufletul să audă un „da", însă ideea unei confirmări o speria la fel de mult ca şi aceea a unei negaţii. Un joc prin care vrei să mă atragi în ceva. Să obţii ceva de la mine. Dacă ar fi să intru în el...

— Care ar fi rolul tău, nu? Bărbatul zâmbi. Poate că acela de a transmite informația mai departe. Ai realiza, astfel, o *situație de contact* care ar închide cercul trasat cu atâtea veacuri în urmă de către Magellan.

Femeia dădu să spună ceva, dar regizorul îi puse un deget pe buze.

— Gata, jocul – dacă asta a fost – s-a terminat. Trebuie să revenim cu picioarele pe pământ şi să ne vedem de ale noastre. Adică, tu de Gray, care trebuie că a prins rădăcini aşteptându-te, iar eu de somnul meu de după-amiază. Îți doresc să ai o seară minunată.

— Dar informația? şopti Linda, aproape plângând. Cui ar trebui să-i transmit informația?

— Afurisit joc! Suntem ca nişte actori treziți brusc din somn, care îşi aduc aminte rolurile cu târâita. Râse. Celui care ți-o va cere, evident. Peste un ceas... peste un an... peste un veac. Timpul, aşa cum îl percepeți voi, nu mai are nicio valoare odată ce ai acceptat regulile jocului.

— Regulile... Totul este un joc, nu? repetă, istovită, întrebarea.

— Într-un fel, Linda. Îi mângâie obrazul cu un deget. Într-un fel. Oricum, el s-a terminat, aici şi acum.

Se răsuci pe călcâie şi plecă. Plecă, pur şi simplu, fără niciun alt cuvânt, fără să-i mulțumească pentru companie, fără să-i sărute galant mâna.

Se întoarse cu paşi înceți către locul unde Gray o aştepta cu o superbă orhidee albastră.

— Cred că nu mă vei refuza. Asta e pentru faptul că eşti drăguță şi accepți să pierzi câteva minute în compania mea.

I-o întinse.

— Şi ce dorea cel mai dur dintre regizori? Are de gând să facă modificări de ultim moment în distribuție, aşa cum mi-a

şoptit o voce răutăcioasă la ureche? Sau poate vrea să modifice ceva în subiect? Te pomeneşti că, în loc să mă lase să mor frumos, în toiul luptei, aşa cum grăieşte istoria, va trebui să întâlnesc vreo frumoasă indigenă, interpretată magistral de tine? Nu că nu mi-ar conveni situația...

Nu-i răspunse, iar Gray nu insistă. O conduse către restaurantul „Ancora de aur", unde solicită un separeu. Un chelner în frac şi cu papion alb la gât îi îndrumă către una din laturile sălii ai cărei pereți erau decorați cu frunze de viță-de-vie, suflate cu praf de aur. Şeful de sală veni personal să ia comanda. Linda realiză că actorul era binecunoscut în local, după modul în care indica felurile, fără să consulte lista, şi după aerul supus pe care-l afişa maître d'hotel.

Băură coniac din pahare pântecoase, mâncară tot felul de specialități marine, care în sos, care uscate, ciudate la gust, dar nu imposibile. Linda nu reuşea să găsească niciun termen de comparație. În final, stropiră totul cu un vin alb de Burgundia, recomandat de maître d'hotel.

Pe timpul mesei schimbară puține cuvinte şi acelea legate de felurile servite. Linda îşi găsi timp să cerceteze din priviri localul şi să remarce, atât cât îi îngăduia unghiul îngust al intrării în separeu, că, în ciuda aglomerației de afară, în restaurant se găsea puțină lume.

— Da, cam puțină lume... îi ghici gândurile celălalt, lăsând-o cu gura căscată.

Bărbatul îşi aprinse o țigară, suflă fumul drept în sus, după care stinse chibritul în scoica înrămată în bronz.

— Nu ți-am oferit una pentru că ştiam că nu ai viciul acesta, adăugă şi bătu cu degetul în pachet. Sper că ți-a plăcut cina.

Admise că i-a plăcut, cu toată noutatea surprinzătoare a felurilor de mâncare.

— Vrei să petrecem întreaga seară împreună? Am o invitație de două persoane la dineul oferit de consulatul italian. Va fi prezentă și Evelina Copri, soprana...

Nu, nu voia. Îl refuză cât putu mai politicos, motivând oboseala unei întregi după-amieze petrecute în Palma, printre curiozitățile și frumusețile locale.

— Te-a cam alergat bătrânul, constată Gray, cu un aer ușor ironic. Se lăsase pe spetează și o privea printre gene, de parcă l-ar fi supărat lumina filtrată prin perdelele masive de mătase. Și eu care credeam că la vârsta lui nu-i mai arde de făcut curte femeilor. Pesemne că asta e o pedeapsă masculină, de care numai moartea ne mai scapă. Și la mănăstirea franciscană ce ați căutat? Sper că nu vreun cotlon mai pustiu pentru făcut dragoste...

Tresări atât de violent, încât scaunul scârțâi sub ea. Fu gata-gata să se înece cu vinul. Puse paharul încet pe masă, își căută batista în poșetă și tuși de câteva ori în ea.

— Scuză-mă! râse acru actorul. Probabil că am fost cam grosolan. Mă irită însă felul lui de a face pe cuceritorul de inimi.

— Ne-ai urmărit, nu? Ai fost tot timpul pe urmele noastre. Să nu spui nu, te-am simțit mereu ca pe o piază rea.

— Chiar și pe plajă? continuă el să se strâmbe. V-ați bălăcit ca doi amanți.

— Ai ceva împotrivă?

— Chiar mai multe. Dar, mă rog, chestie de gust. În locul tău, aș fi preferat pe cineva mai tânăr. Care să nu fie nevoit să-și ascundă sub șapcă firele albe. În fine... Ce naiba voia de la franciscani?

Linda simțea cum își pierde încet-încet răbdarea. Se ghemui pe scaun și încercă să nu se mai uite la el.

— Ce-i asta, un interogatoriu?

Gray clătină din cap.

— Pur şi simplu, întrebările unui prieten. Bănuiesc că ți-a vorbit de film, de uluitoarea lui descoperire în legătură cu moartea lui Magellan, de complotul franciscanilor, de organizații secrete care se duelează de-a lungul şi de-a latul Universului, de găuri albe cosmice, de secrete ce trebuie transmise şi de alte chestii de genul ăsta.

Simți cum i se usucă gâtul şi întinse mâna după pahar. Renunță în ultima clipă, pentru că degetele îi tremurau prea tare.

— Te întrebi de unde ştiu, nu? Poate că am tras cu urechea, ha-ha! Are farmec bătrânul când se apucă de istorisit, trebuie să recunosc.

Rânji, văzându-i privirea aiurită.

— Nu fi proastă! Cum poți să crezi asemenea enormități? Istoriile astea sunt străvechi, cred că fiecare din studio le-a auzit cel puțin o dată. Acum a sosit rândul tău. Pentru variație, presupun. Nu înțelegi că ăsta e fixul lui? Marea descoperire care-l va face celebru după terminarea filmărilor? Eu am aflat-o în Madeira, când căutam locul de filmare pentru strâmtoarea lui Magellan. Willis, în Canare, în momentul turnării primului contact cu băştinaşii. E ca o boală psihică, Linda. Situația de contact, cercul care trebuie închis, informația care trebuie transmisă mai departe pentru salvarea Pământului. O fixație aparent neprimejdioasă şi repetitivă, ca orice fixație. Nu ți-a spus că informația este chiar jurnalul căpitanului? De aici a pornit totul. Pentru că, în realitate, în realitatea istorică, nu în aceea a fantasmagoriilor sale, jurnalul a dispărut odată cu moartea ilustrului navigator.

Îşi frecă obrazul drept cu degetul. Era un bărbat superb, gândi Linda, dar asta nu mai avea nicio importanță acum. Dacă invitația la dineu ar fi picat ieri...

— Regret că trebuie să te dezamăgesc, dacă ți-ai făcut cumva vreo iluzie.

— Nu mi-am făcut nicio iluzie, spuse rece şi se ridică.

Maître d'hotel apăru ca din pământ, îi trase gentil scaunul şi îi întrebă dacă au fost mulțumiți de servicii. Gray îl bătu pe umăr, achită nota şi lăsă un bacşiş gras în tocul de piele neagră.

Pe stradă, vânzoleala mulțimii parcă se mai domolise. Seara cădea în valuri peste oraş, împrăştiind în urmă-i puzderie de stele. Umbrele moi ale nopții pândeau pe aproape, liliecii săgetau neauziți aerul. Portul îşi aprinsese nesfârşitele ghirlande de lumini, arătând ca un brad de Crăciun. În mijlocul lor, Linda mai mult ghici decât văzu felinarele roşii de poziție ale caravelei „Trinidad".

La câțiva paşi de hotel, Gray se înclină politicos şi îşi ceru scuze că nu o poate însoți până la capăt. Nu voia să întârzie la dineu. Se despărțiră în fața băiețelului de bronz care stropea florile de pe postamentul de marmură din mijlocul rondului.

— Ştii ce? Lasă-le-ncolo de gânduri negre şi vino cu mine la dineu. Totuşi. N-are rost să-ți bați căpşorul tău frumos cu prostii de felul ăsta. Pe mine m-ai crede dacă ți-aş povesti despre materializări şi dematerializări instantanee? Despre posibilitatea de a străbate globul terestru în mai puțin de o clipită? Despre puterea de a vedea dincolo de Timp? Dacă ți-aş spune că în noaptea asta insula Mactan, de exemplu, pentru că tot am vorbit despre ea, va fi spulberată de o explozie? Vezi? Vino, mai bine, s-o ascultăm pe signora Copri şi să întâlnim nişte oameni mai cu picioarele pe pământ.

Linda clătină din cap. Gray oftă cu subînțeles şi ridică din umeri.

— Atunci... îți doresc o seară plăcută.

Îi făcu un semn din mână şi se îndepărtă pe alee, cu paşi uşori.

Sufletul i se strânse ca în faţa unei primejdii nevăzute: pentru a doua oară în decurs de numai câteva ore, primea o urare identică. Acum, însă, îi suna ca o ameninţare.

Intră în hotel. Se învârti câteva clipe prin hol, nehotărâtă, intră în bar, dar fumul de acolo o făcu să renunţe şi, în fine, se îndreptă spre recepţie. În vreme ce aştepta ca recepţionerul să termine de vorbit la telefon, observă că regizorul nu se înapoiase – cheia era în cuiul ei.

— Domnişoara Watson? O clipă, vă rog, aveţi un pachet.

Recepţionerul îi înmână cheia şi un pachet subţire, învelit cu hârtie roşie.

— Comisionarul m-a rugat să vă atrag atenţia asupra valorii simbolice deosebite a cadoului din interior.

Mulţumi. Urcă treptele fără să fie atentă la ce se întâmplă în jur. La etajul al doilea, se rezemă de zid.

— Vă e rău, doamnă? Un băiat de serviciu, apărut dintr-o cameră apropiată, o apucă de braţ. Să chem doctorul?

Făcu un semn negativ din cap.

— Nu, nu e nevoie. O ameţeală trecătoare. Soarele, probabil...

— Cum doriţi.

Băiatul o conduse până în dreptul uşii, o descuie şi îi făcu loc să intre.

— Să vă aduc o apă minerală? Un ceai?

— O apă, da, mulţumesc.

Se întoarse peste câteva minute cu o sticlă brumată, pe o tavă lucioasă din nichel, o desfăcu şi turnă într-un pahar. Îi mulţumi din nou şi închise uşa în urma lui. Se trânti îmbrăcată în pat. În vaza de pe noptieră, cineva pusese un fir de orhidee albastră. Îşi aminti că pe cealaltă o uitase la restaurant.

O pală de vânt înfoie muselina perdelei şi trânti fereastra. Aerul rece îi lovi braţele goale, făcând-o să se înfioare. Se ridică într-un cot. Frunzişul portocalilor de peste drum tresărea sub şfichiul aspru al vântului.

„Ce repede s-a schimbat vremea, îşi spuse. Când am ieşit din restaurant era perfect senin. Se vedeau stelele."

Şi, brusc, înţelese că şi acesta era tot un fel de simbol. Că în viaţa ei plată şi previzibilă, precum anotimpul verii peste Mallorca, venise o zi furtunoasă, una singură, care îngrămădise în spaţiul ei strâmt mai multe evenimente stranii decât fusese ea în stare să-şi imagineze în toţi anii din urmă.

Se trânti iar peste pături şi se răsuci pe burtă. Un contact imposibil şi o moarte romantică... o poveste stranie despre o filieră cosmică şi un plan diabolic...

Linda nu voia să fie adevărat, dar, în mod ciudat, dorea din toată inima să poată crede în ea. Ar fi fost singura pată de culoare pe cenuşiul tern al unei existenţe banale.

Îşi înfundă capul între perne şi se străduí să-şi amintească plaja, trupurile lor rezemate spate în spate, albastrul tulburător al mării, zborul frânt al pescăruşilor.

O dureau tâmplele. Se ridică şi bău cu sete din pahar. Băşicuţe gazoase îi plesniră pe limbă, lăsându-i în gură un gust neplăcut.

Un bărbat ucis în urmă cu patru veacuri şi *perechea* sa trimisă să descifreze misterele unei morţi, de care părea să depindă o uriaşă parte a Galaxiei. Informaţia care trebuia transmisă... informaţia... Jurnalul căpitanului, parcă aşa spusese Gray. Exista o primejdie reală sau totul nu era decât un joc?

Trase pachetul lângă ea, pe pătură. Îl studie câteva clipe, nehotărâtă, apoi îi rupse învelitoarea roşie. O carte. Ba nu, un fel de caiet de dimensiuni mai mari, îmbrăcat în învelitori de piele neagră. Desfăcu bizarele încuietori din argint

şi îl deschise la prima pagină. Cu o cerneală violetă, aproape ştearsă din cauza scurgerii timpului, stătea scris cu litere aplecate, în limba spaniolă: "JURNAL DE BORD. Început azi 10 august Anul Domnului 1519, pe nava amiral *Trinidad*".

Mai citi o dată. Şi încă o dată. Pe pagina a doua era desenată o cruce roşie şi, sub ea, o dedicaţie scrisă stângaci: „Pentru necredincioşii de azi, de la cei de ieri, iertare".

Un văl roşu i se aşternu pe ochi şi continuă să ţipe încă multă vreme după ce doctorul şi cele două infirmiere o conduseră către ambulanţă, unde i se administră un calmant injectabil şi căzu într-un somn zbuciumat.

☆ ☆ ☆

— Mactan! arătă el cu mâna către linia neagră, îndepărtată, a insulei.

— Mactan, repetă Magellan, dând din cap în semn că a înţeles. Întreabă-l, Enrique, cât de mare este insula şi câţi regi o stăpânesc?

Sclavul închide ochii, forţându-se să găsească acele vorbe care să se potrivească dorinţei stăpânului său. Scările dunetei scârţâie şi Pigafetta apare în spatele jilţurilor, cu un pergament în mâna dreaptă. Bascul negru, cu pană de pescăruş prinsă în montură de aur, îi dă un aer oarecum visător. El Cano pune instrumentul de măsurat latitudinea pe scaunul de alături şi strigă ceva către cârmaci. Nava începe să facă o voltă largă, înclinându-se spre dreapta.

— Pigafetta, te-am chemat să notezi spusele noastre înainte de a atinge ţărmul acestui mic pământ şi de a scrie Istoria. Notează, prietene, că Fernando Magellan a ajuns, în anul de graţie 1521 de la naşterea Domnului nostru Isus Cristos, la locul stabilit şi a găsit semnele primejdiei. Că suntem gata

să închidem, chiar şi cu preţul ultim al vieţii, rănile adânci ale Spaţiului.

Pigafetta ridică ochii din jurnal şi căscă gura, uluit. El Cano se răsuci şi privi intrigat spre căpitanul general.

— Ai scris? El Cano, bate clopotul pentru adunare şi pregăteşte oamenii. La vremea amiezii, vom debarca pe insula Mactan.

Pe ecran, imaginea lui Magellan încremeni, cu mâna întinsă, arătând nedeterminat insula sau cerul, iar muzica lui Bizet irumpse gravă, de undeva din adâncuri, zămislind cu litere albe pe fondul întunecat al oceanului numele ilustrului navigator şi povestea tragicului său sfârşit.

— Nu i-am înţeles niciodată gustul pentru astfel de finaluri deschise, se strâmbă Adolf Moritz, cameramanul-şef. E ca şi cum istoria ar putea să continue. Dar niciodată nu o face. Niciodată.

Puţinii spectatori, invitaţi speciali ai avanpremierei, aplaudau în picioare şi se pregăteau de ieşire.

— Iar modul de filmare al secvenţei finale, aceea la care s-a renunţat, m-a dat gata. Ai reuşit, până la urmă, să afli ce s-a întâmplat cu nava?

Willis îi aruncă o privire cercetătoare Lindei, care se sprijinea de braţul unei asistente înalte şi slabe, cu o aluniţă pe obrazul drept.

— Versiunea oficială a Căpităniei portului este că „Trinidad" s-a desprins de la ancoră şi s-a scufundat în larg, din cauza furtunii. Neglijenţă a marinarului de cart. Şi a observatorului din turnul de control al navigaţiei. Acesta din urmă a fost sancţionat cu retrogradarea.

— Dar marinarul?

— Hmm. Dispărut, în timpul furtunii, dacă poţi să crezi asta. Willis ridică din umeri. Ei spun că s-ar fi înecat, cel mai

probabil. Cel mai ciudat, însă, în toată istoria asta, este faptul că insula Mactan, cea adevărată, nu stânca filmată de noi în Mediterana, a fost atinsă de o rachetă nucleară de putere mică, al cărui ghidaj electronic s-ar fi defectat. Marina Statelor Unite își cere scuze oficial pentru această catastrofă și este gata să ajute financiar familiile supraviețuitorilor. Au anunțat la jurnalul de prânz, după care au dat un fragment din discursul Secretarului de Stat al Apărării, Joe Whidenn.

Linda tresări și se lăsă greu pe brațul asistentei.

— Dar maestrul? Colleridge?

— Despre Norman nu știu absolut nimic. Willis se scărpină în cap. Din noaptea aceea cumplită cu furtuna, a dispărut, pur și simplu. Iar Gray mi-a trimis o vedere de undeva, din La Paz. Scria că se va călugări, pentru că s-a săturat de porcăriile vieții mirene. Voia să intre în Ordinul franciscanilor și îmi cerea informații despre adresa lor de acolo. Dar că înainte de asta mai are de plătit o datorie de onoare. Aiureli de-ale lui Gray. Acum se călugărește, iar mâine vine la Companie să semneze un nou angajament.

Ieșiră printre ultimii din sala cinematografului. Seara cădea lin peste trupul istovit al orașului, scăpărând scântei albastre în becurile stâlpilor de iluminat. O boare proaspătă mângâia corolele florilor, din cele două ronduri situate în fața hotelului „Ambasador".

— Aș vrea... să te întreb ceva. Willis. Linda vorbea încet, abia mișcând buzele. O chestie măruntă. Ai idee dacă pe insula Mallorca se află cumva un consulat al Italiei?

Willis își scoase ochelarii și se trase un pas mai în spate.

— Nu înțeleg.

— Iartă-mă. Nu are nicio legătură cu filmul. E ceva minor, cum am mai spus. În Palma există cumva un consulat italian?

Willis râse mânzeşte şi o bătu uşor cu palma pe spate.

— Nu, măi fato, cine ți-a spus prostiile astea? Ambasadele şi consulatele se găsesc în capitalele şi în marile oraşe ale țărilor pe lângă care îşi oficiază misiunile diplomatice. Consulatul de care întrebi se află la Barcelona.

Mai discutară câteva minute, apoi Willis le mulțumi pentru participare şi îi anunță că banii care mai rămăseseră de plătit, conform contractului, le vor fi expediați în conturi până la sfârşitul anului.

Se despărțiră, în apropiere de port. După câțiva paşi, Linda se desprinse de însoțitoare şi reveni lângă bărbatul scund, cu ochelari de soare.

— Am uitat, spuse şi îi întinse un pachet învelit în hârtie roşie. Trebuia să îți dau asta.

— Nu înțeleg, se strâmbă celălalt. De ce *trebuia*? Şi ce-i chestia asta?

— Suntem cu toții asemenea unor bieți actori, Willis. Nişte actori care, atunci când se trezesc din somn, nu-şi mai aduc aminte rolurile. Parcă aşa a spus. Tu vei fi fiind cel care va cere informația. Acum, sunt sigură de asta. Există ceva... Linda îşi duse mâna la buze. Ceva... care ne face să... de parcă ne-am mai fi întâlnit undeva, cândva. Într-un alt vis. Pe puntea unei corăbii, înțelegi? Asta era vorba lui preferată – înțelegi? Ia fără grijă pachetul. Sunt sigură că-ți vei aduce aminte. Şi dacă nu, vei şti unde să mă cauți. E un simbol, Willis. Un simbol care va trezi în tine amintirea rolului uitat.

Plecă grăbită, lăsându-l cu pachetul în mână, complet uluit. Ridică din umeri şi încercă să se dezmeticească. Femeile şi istoria formaseră dintotdeauna enigme superbe, însă bune pentru alții. El nu mai cocheta demult cu aşa ceva.

Desfăcu banda de ambalaj, cu gesturi nesigure. Scoase de sub hârtia cerată un volum gros, îmbrăcat în piele veche,

uşor crăpată, închis cu catarame de argint. Îşi plimbă fascinat arătătorul peste imprimeurile tocite. Închise ochii şi înghiți în sec. Un fior de gheață îi alunecă de-a lungul spinării.

Şi brusc, de parcă o ceață groasă i s-a fi spulberat de pe ochi, îşi aminti de puntea frecată cu leşie de doi matrozi aproape goi, cu capetele înfăşurate în cârpe murdare, de cele două jilțuri împletite şi de figura posomorâtă a Căpitanului. Antonio Pigafetta tocmai ofta cu voce tare, încercând să-i atragă atenția.

Antonio Pigafetta...

Clona mnemonică începea să-şi deruleze informațiile. Fernando fusese ucis pentru jurnal. Acel jurnal care-i stătea acum în mâini, după ce rătăcise, cine ştie pe unde, vreme de secole. Se întorsese la el, închizând un cerc.

Dumnezeule! se cutremură, înspăimântat. Nu avea voie nici acum să părăsească fragila condiție umană şi să revină în cadrul Confreriei. Acum, mai mult decât oricând. Cât avea să mai dureze? O sută? O mie de ani? Poate că Linda va fi ştiut. Iar Colleridge... Morocănosul regizor se sacrificase pentru ca el să poată îndeplini destinul. Să poată duce jurnalul şi salva fragmentul acesta neînsemnat de braț galactic. Să poată salva timpul de sine însuşi.

Se însera. Cerul era punctat de reflexe violete. Un goeland țipa pe deasupra lui, învârtindu-se în căutarea consoartei. Oare Linda plecase, într-adevăr, înapoi la spital, sub paza asistentei-gardian?

Oare Linda era, cu adevărat, o actriță de mâna a doua, îndrăgostită în secret de Colleridge, păstrătorul-unicității-timpului? Ce mai rămăsese credibil în această încleştare fără margini pentru dărâmarea Realității?

„Sunt un goeland bătrân şi însingurat", mormăi el încrâncenat, apoi se înfundă în prima crâşmă şi se îmbătă cumplit.

Secretul Sandrei

de Constantin D. Pavel

Sandra păși cu greu în librărie, târându-și piciorul beteag. Clopoțelul de deasupra ușii clincheți de câteva ori, lăsând în urma sunetelor un ecou care-i amintea de fiecare dată de copilărie, de vremurile când mergea la târgul duminical din Ponchatoula, la celălalt capăt al Louisianei, și se dădea în căluşei cu Andra, sora ei geamănă. Răspunse cu o părere de zâmbet salutului fetei tinere din spatele tejghelei și se îndreptă, cu pași rari și poticniți, spre odaia din spate, cea cu antichități.

În fiecare marți venea dis-de-dimineață aici, să fie prima care cerceta ultimele vechituri achiziționate de bătrânul Chris, librarul parcă uitat de moarte, la fel de pasionat ca și ea de cărți vechi, manuscrise și carnețele ce supraviețuiseră veacurilor. I se părea că-l știe dintotdeauna, parcă dintr-o altă viață, deși nu era adepta teoriei reîncarnării. Știa că afurisitul tria el însuși marfa înainte de a o expune la vânzare, imediat ce primea un nou lot, oprind pentru colecția personală lucrurile rare și valoroase. Însă uneori îi scăpau printre degete adevărate bijuterii, căci criteriile lui de selecție, dar mai ales cunoştințele într-ale antichităților nu se comparau nici pe departe cu ale sale. I-ar fi plăcut să dețină și să conducă ea însăși o astfel de librărie, însă fusese nevoită să stea toată viața ascunsă, departe de lumina reflectoarelor și de ochii cercetători ai presei.

Odaia cu antichități era ultima din șirul de camere al librăriei adăpostite într-o casă bătrânească, de tip hangar, așa cum se construiau în zonă cu aproape un secol în urmă. La parter fusese amenajat magazinul, iar sus era locuința familiei librarului, patru apartamente mari și luminoase, în care acesta stătea împreună cu cei trei copii și cu liota de nepoți și strănepoți. Își trase după ea piciorul suferind, prin holul întunecat, lung de trei metri și lat de doi, luminat de câteva lămpi anemice situate simetric pe fiecare perete. Lumina aceea difuză și slabă, mierie, obișnuia clientul cu atmosfera din încăperea mare, cu pereții acoperiți de sus până jos cu lambriuri și rafturi negre, pline ochi cu cărți vechi, aranjate după domenii de interes. Sandra se duse însă până la peretele opus ușii, unde un raft lat, ridicat la nivelul unei mese obișnuite, expunea în fiecare marți „noutățile" de anticariat. Ajunsese prima, ca de fiecare dată.

Se rezemă cu ambele palme de tăblie și examină cu ochi scrutători marfa expusă. Fu de-a dreptul dezamăgită. Era puțină, foarte puțină de astă dată. Niște cărți vechi, cu coperte roșiatice și maronii roase de vreme pe la cotoare, o serie de partituri muzicale îngălbenite, câteva dosare doldora de foi și o cutie de carton plină cu caiete și agende mici și mari. Iar la marginea din stânga raftului, chiar sub lampa mare de birou, un album de fotografii îngălbenite, deschis la jumătate. Oftă și își trase un scaun aproape. Se așeză pe el, în fața cutiei cu manuscrise, pregătindu-se pentru o oră de cercetat vechituri.

Experiența o învățase să nu trateze nimic cu superficialitate, căci adesea lucrurile valoroase se ascundeau ba între filele unei cărți obișnuite, ba în buzunărașul copertelor unor caiete de lucru. Acolo descoperise, cu mai bine de două decenii în urmă, „comoara" care-i asigurase bătrânețile, o fo-

tografie originală cu Abe Lincoln, atestată ca datând din aprilie 1865. Fusese făcută cu doar cinci zile înainte ca fostul președinte al Statelor Unite să fie asasinat. Luase pe ea, la licitație, printr-un interpus, nu mai puțin de 115.000 de dolari și, cum era o femeie chibzuită, își făcuse calculele că banii aceștia i-ar fi ajuns chiar dacă ar fi trăit 100 de ani. De atunci se scurseseră aproape două decenii, mai avea un an până la 80, dar sănătatea din ce în ce mai șubredă nu-i dădea speranțe că va aniversa centenarul.

Luă la mână, metodic, fiecare caiet, cu ochelarii de citit pe vârful nasului. Erau cu precădere însemnări ale unor elevi de școală generală, încercări de jurnal lipsite de valoare. La fundul cutiei, însă, dădu peste un teanc de șapte carnețele mari cât palma, îmbrăcate în piele, legate cu o sfoară veche, ceruită. Șase maronii, unul negru. Nodul strâns și starea bună a sforii demonstrau că nu se umblase la ele și acest lucru îi dădu speranțe. Se străduí în zadar să le desfacă și în cele din urmă realiză că fără foarfecă n-avea nicio șansă.

Strânse înciudată din buze. Era pusă, astfel, în situația de a le cumpăra pe toate sau de a le lăsa acolo. Intuiția îi spunea, totuși, să nu le rateze. Cumva, carnețelele acelea îi dădeau o senzație familiară, ca și când ar fi dorit să-i transmită o poveste din trecut. O trecu un fior pe care nu și-l putu reprima. La naiba, avea să le cumpere, mai ales că nodul și sfoara nedesfăcute îi demonstrau cât se poate de clar că ele scăpaseră atenției lui Chris.

— Ai descoperit ceva pe placul tău, Jane? Bună dimineața!

Individul ăsta era un duh sau ce? – se întrebă în gând, înciudată. Era de ajuns să-i gândești numele și își și făcea apariția în spatele tău? Cumva, trăia senzația inconfortabilă că

scena aceasta i se mai întâmplase undeva. Cândva. Cu același bătrân, într-o odaie asemănătoare. „Ca un vis rău care se repetă", bombăni, abia audibil. Apoi își luă seama și se prefăcu că mârâie un răspuns:

— Mmmh... – zise, fără să se întoarcă. În ultimul timp nu prea mai aduci marfă bună.

— Fac și eu ce pot, draga mea Jane. Tot ce pot, crede-mă. E din ce în ce mai greu în zilele noastre. Tinerii ăștia, când se mută într-o casă cu o vârstă venerabilă, preferă să pună pe foc „vechiturile", decât să le ducă la anticariat. Dacă-ți poți închipui, cutia cu bunătăți din fața ta a ajuns aici tocmai din Hammond, Louisiana. Ai auzit de localitatea asta?

Inima Sandrei încetă să mai bată. Simți un nod în gât și făcu un efort major să-l înghită. De ce avusese bizara senzație că anticarul continuase cu mărturisirea:

— ...de-acolo de unde vin și eu.

Nu-l auzise, dar știa că, într-un fel necunoscut, rostise acele cuvinte. Întredeschise buzele, să poată expira mai repede aerul din plămâni, simțind că se sufocă. Fugise de trecut mai bine de 60 de ani și tocmai acum să dea peste ea? Și tocmai aici, în Seattle?

— Albumul de fotografii, continuă Chris, e format din piese adunate din trei state: Texas, Arizona și New Mexico. Eu am oprit ce m-a interesat, evident... Dacă găsești ceva pe placul tău, orice, azi mă simt generos, dragă Jane. Cu o concetățeană nu faci afaceri, ci numai bune înțelegeri. Le poți lua la jumătate de preț. Doar să-i spui lui Angie, la casă, că te-ai tocmit cu mine.

Ea înclină încet din cap, a mulțumire.

— Ar fi trebuit să ți le vând pentru douăzeci de mii de dolari, continuă bătrânul. Uneori, trebuie să riști pe cartea cea mare. Dar știu că nu-i ai, draga mea. Știi ce-aș face eu

cu această sumă? Dacă aș avea douăzeci de mii de dolari, în cash, i-aș pune chiar mâine într-un cont, pe numele celor două fete gemene pe care mi le-am dorit dintotdeauna. Soarta a hotărât, însă, să nu am gemene. Și nici banii ăștia. Nu cumva, din întâmplare, ai tu două gemene, Jane? Ar fi minunat să-mi poți împlini visul.

Se întoarse spre el, dăruindu-i un zâmbet galeș și făcând un efort supraomenesc pentru a nu scoate la suprafață furtuna care i se declanșase în suflet. Cum spusese? Cu o... concetățeană? Douăzeci de mii de dolari? Două gemene? Ce ar fi trebuit să înțeleagă din asemenea afirmații?

— Mulțumesc, Chris, dragule! Dacă ești atât de generos, atunci fac și eu la fel și voi investi tot bugetul cu care venisem pregătită. Ca să fim cu toții câștigați – adăugă și se ridică de pe scaun cu un icnet.

Bătrânul, continuând să zâmbească larg, îi adresă o plecăciune ușoară din cap și se retrase din odaie cu spatele, vizibil mulțumit.

☆ ☆ ☆

Parcă Acura veche pe aleea casei sale de pe strada Hanford și luă din cutia din portbagaj doar legătura cu carnețele. Simțea că nu mai are răbdare, trebuia să afle.

Se opri în fața biroului de epocă, scoase din sertar o foarfecă și tăie sfoara ceruită care ținuse laolaltă notesurile marcate de timp. Le înșiră pe toate șapte în fața ei, sub lumina gălbuie a lămpii de lucru. Le privi lung, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Își amintea de cel negru, care avea scrijelită pielea copertei, în colțul din dreapta-jos, până la carton.

Se așeză în scaun și, cu degete tremurătoare, apucă de marginea carnețelului și îl deschise. De pe prima pagină o

striga, de dincolo de ani, numele surorii ei gemene: Andra Bloom. Erau jurnalele ei. Dintre ele două, Andra fusese cea căreia îi plăcuse să citească și să scrie.

Își luă capul în palme și icni de parcă stomacul ar fi vrut să își reverse conținutul pe covor. Tot trecutul se prăbușise peste ea acum, simțind cum o copleșește. Dumnezeule, cum? Cum era posibil așa ceva?! Și întreaga poveste răbufni din memoria ei îmbătrânită, făcând-o să se cutremure și să plângă cu sughițuri.

Aveau doar 17 ani pe-atunci. Andra se angajase de câteva luni la băcănia lui Willkinson, cel mai mare *magazin cu de toate* din Hammond. Aveau o viață de tot rahatul și singurul lor țel era să plece odată din văgăuna aceea, căci Ponchatoula nu era nimic altceva decât un mormânt în care viața îi îngropa de vii pe nevoiași.

În seara aceea, doamna Donahue, la care ea era fată în casă, dorise să facă o prăjitură și constatase că nu mai avea făină. O trimisese la băcănie, dar când ajunsese era deja târziu. Storurile nu erau însă trase, semn că negustorul se afla încă înăuntru. Bătuse în geam de câteva ori, așteptând răbdătoare. Când acesta apăruse, în cele din urmă, îi deschisese fiindcă o confundase cu Andra, care lucra la el.

— Făină zici că vrei? Hai încoace să-ți dau, îi spusese, după ce constatase confuzia.

Încuiase ușa și o trăsese de mână spre fundul magazinului. Sandra îi putuse simți mirosul de whisky în răsuflare. Fără îndoială, moșul avea sursele lui de alcool, deși se găseau în plină prohibiție.

Fără să-i dea nicio clipă de bănuit, Wilkinson sărise pe ea și încercase s-o violeze. O cuprinsese cu mâinile lui mari și o sărutase apăsat pe gât. Buimăcită și luată prin surprindere, se blocase și nu ripostase, ceea ce îi dăduse curaj in-

dividului, care își strecurase o mână sub fusta ei. Îl îmbrâncise atunci, cu toată forța groazei care se revărsase în ea, iar moșul se dezechilibrase, căzuse și se lovise la cap de colțul seifului. Speriată, voise să fugă, dar apoi își amintise de făina cerută de doamna Donahue și se întorsese de la ușă. Mai aruncase o privire spre trupul căzut la pământ, dar Wilkinson părea mort de-a binelea. Și atunci remarcase ceva ce o șocase și mai tare – ușa seifului era întredeschisă. Cel mai probabil, când ea bătuse la ușă, negustorul tocmai își depunea acolo încasările de peste zi.

Cedând unui impuls inconștient, deschisese seiful. Spre uriașa ei surpriză, acesta era plin cu bani. Nu știuse la ce să se aștepte, dar cu siguranță că nu la atâta bănet. Fără să stea pe gânduri, înșfăcase o pungă mare de hârtie maro și îndesase toți banii în ea. Mai lăsase câteva bancnote mici, una de cincizeci de dolari și tot mărunțișul, apoi închisese seiful, formând o combinație aleatorie. În felul acesta, sperase ea, nimeni n-avea să bănuiască faptul că băcanul fusese jefuit, iar aparențele puteau duce la concluzia că acesta, beat fiind, alunecase și se lovise, pur și simplu, la cap.

Odată ajunsă la casa familiei Donahue, ascunsese punga cu bani sub pat, într-o cutie de lemn.

Andra descoperise cadavrul a doua zi de dimineață, când ajunsese la slujbă, și îl anunțase imediat pe șerif. Polițiștii nu bănuiseră, la început, că se petrecuse ceva necurat. Sandra nu spusese nimic, nimănui, nici măcar surorii ei. Când aceasta fusese interogată de adjunctul șerifului, Tom Mulaney, răspunsese încrezătoare că bătrânul domn Wilkinson era bine mersi atunci când ea plecase din magazin. Păruse că lucrurile se vor opri aici, cazul urmând să fie clasat.

Calvarul începuse, însă, abia după ce cadavrul fusese îngropat în cimitirul Saint Laurent. În beciul băcăniei, Tom

Mulaney descoperise mai multe cutii cu whisky – se părea că bătrânul Wilkinson distribuia ilegal băutură în oraș. Trei zile mai târziu, o mașină cu numere de Chicago își făcuse apariția pe străzile prăfuite din Hammond. Pe indivizii îmbrăcați în costume negre cu dungi albe, subțiri, și încălțați în pantofi de piele în două culori, nu-i interesa deloc să afle circumstanțele decesului băcanului, ci – umbla vorba prin oraș – căutau să dea de urma celor douăzeci de mii de dolari care dispăruseră. Erau banii ce li s-ar fi cuvenit după vânzarea alcoolului. Evident, nu puteau face o plângere oficială la poliție, dar scoseseră la iveală un contract de împrumut pentru suma respectivă, iar acum poliția căpătase o nouă pistă de urmărit.

Fetele fuseseră chemate din nou la poliție, pe rând, să dea declarații, iar Andra stătuse mult la interogatoriu, Tom Mulaney fiind convins că ea știa ceva despre activitatea ilegală a moșului, și deci ar fi avut habar și de soarta banilor. Degeaba sora ei geamănă negase orice acuzație, în cele din urmă fusese considerată suspectă. Și lucrurile o luaseră razna cu totul când ea însăși se trezise, noaptea, cu doi mafioți în cameră, amenințând-o cu un cuțit pe care i-l apăsaseră de beregată.

Abia atunci îi spusese adevărul Andrei și hotărâseră să păstreze banii și să fugă din oraș cât mai repede. Urmau să ia trenul spre Memphis, la o zi distanță una de alta, ca să nu dea de bănuit. De acolo, planul era să meargă la Philadelphia, unde aveau o mătușă la care puteau să stea o vreme, până când lucrurile aveau să se liniștească.

Atâta doar că Andra nu mai ajunsese niciodată la Memphis. La o zi după ce ea se urcase în tren, sora ei fusese arestată, băgată după gratii, iar pe ea o dăduseră în urmărire. Noroc că avusese prezența de spirit să își declare alt nume

atunci când se angajase chelneriță și să spună că are 20 de ani.

În următorul deceniu nu stătuse mai mult de un an într-un loc, colindase țara în lung și-n lat, până când fusese angajată la un anticariat din Cleveland, unde se îndrăgostise de antichități. Văzuse cum merg lucrurile în domeniu și realizase că își putea asigura astfel întreaga viață, fără să muncească prea mult fizic. Reușise să-și țină în frâu nevoia de a cheltui, se limitase la o imagine publică de femeie singură, din clasa de jos a societății și își ascunsese adânc în inimă toate durerile trecutului.

Prin Hammond nu mai călcase niciodată. Aflase, prin interpuși, că Andra, după ce ispășise șase ani de detenție din cei zece primiți, se stinsese la aproape o jumătate de deceniu după ce părăsise închisoarea, de inimă rea. Vestea o dărâmase și nu-și mai revenise niciodată cu adevărat. Cărase povara aceasta cu ea o viață întreagă și nicio terapie pe care încercase să o aplice de una singură, nu o determinase să-și ierte fapta abominabilă.

Iar acum... Carnețelul din fața ei spunea o poveste ciudat de cunoscută și de străină, în același timp.

Cândva, la aproape un an după ce fusese eliberată, Andra se întorsese în Hammond și făcuse o vizită scurtă la cimitirul Saint Laurent. Oricât se străduise – scrisese ea, cu o mână tremurândă, în carnețel –, nu reușise să dea de urma mormântului bătrânului Wilkinson. Știa perfect aleea, numărul locului care-i fusese alocat, dar acolo nu descoperise decât un dreptunghi acoperit cu iarbă tunsă scurt. Întrebase prin oraș, la câteva cunoștințe ale acestuia, apoi chiar la secția de poliție, dar de fiecare dată fusese trimisă la plimbare fără nicio explicație.

În cele din urmă, își confecționase o cheie falsă și pătrunsese, într-o noapte, în clădirea fostului magazin, închisă de

atunci, cu ferestrele acoperite cu scânduri bătute în cuie. Peste tot găsise un praf gros care acoperea rafturile, podelele, mesele și biroul fostului ei patron.

O urmă abia vizibilă de pași o condusese spre un raft gol. Când îl ridicase, întreg peretele din față se mișcase, lăsând vederii un pasaj îngust. În lumina lanternei văzuse câteva trepte ce duceau către un subsol ascuns. Coborâse, cu inima palpitând atât de tare, încât se temea ca zgomotul din coșul pieptului să nu fie auzit din stradă. Scara o condusese într-o pivniță veche, construită probabil cu mai mult de un secol în urmă. Două butoaie uriașe, acoperite cu pânze de păianjen, erau așezate chiar la intrare. În spatele lor descoperise o încăpere de locuit, lungă și înaltă, cu mai multe lămpi cu petrol atârnate de inele de fier, pe ziduri. Aprinsese câteva și, în lumina lor galbenă, uleioasă, descoperise un pat cu baldachin, un vas de toaletă, pe jumătate ascuns în spatele unei draperii zdrențuite, un birou masiv, din lemn de nuc, mâncat de carii, două șifoniere uriașe, cu oglinzi... și fotografii.

Dumnezeule mare, zeci de fotografii îngălbenite de patina timpului, risipite peste tot, ca și cum cineva le azvârlise la întâmplare, căutând ceva. Se lăsase în genunchi și începuse să le examineze. Majoritatea înfățișau bărbați și femei din alte epoci. La bărbați, costumele cu lavalieră lăsau treptat locul celor cu dungulițe, pălăriile cu bor îngust șepcilor, iar bastoanele, servietelor burdușite cu acte. Femeile treceau de la rochiile învoalate, cu mâneci și gulere aplicate, la cele plisate, care depășeau doar cu puțin genunchii, iar manșoanele de blană de vizon erau înlocuite cu mănuși subțiri din ață. Erau acolo și copii îmbrăcați ca pe la începutul secolului XX, mașini mari, negre, pe portierele cărora erau aplicate sigle de oțel cromat cu marca „Ford", cabriolete trase de cai mărunți, dar robuști, gospodine cu șorțuri albe,

cărând coșuri pline de la piață. Pe spatele unora dintre fotografii apărea câte un prenume, pe altele câteva cifre, care ar fi putut reprezenta un an, dar și denumirea unei străzi. N-avea cum să fie sigură de asta.

Într-un târziu, pe când se pregătea să se ridice, obosită și intrigată, inima începuse să-i bubuie din nou în piept. Pe una dintre fotografiile aruncate pe pat zărise un chip cunoscut. O luase încet, cu degete tremurânde, și mersese cu ea până în dreptul unei lămpi. Nu era nicio îndoială: femeia care o privea senină, drept în ochi, cu fruntea abia acoperită de pălăria înflorată, cu pană de egretă prinsă cochet într-o parte, era chiar mama ei. Mama *lor*, se corectase, gândindu-se o clipă și la sora ei geamănă. Iar bărbatul în vârstă, de brațul căruia stătea agățată, nu putea fi altcineva decât bătrânul Wilkinson, pe care l-ar fi recuoscut și dintr-o mie, chiar dacă avea buza de sus acoperită de o mustață grizonată.

Mama lor, plimbându-se cu Wilkinson! Asta trebuie că se întâmplase pe când era destul de tânără, înainte să le fi născut pe ele.

Își șterse bura de lacrimi care-i invadase ochii și se lăsase iar în genunchi, frunzărind cu disperare printre pozele risipite. Acum, că știa ce anume caută, rezultatele nu întârziaseră să apară. Nu recunoștea femeile, dar Wilkinson, oricât de absurd sau de fistichiu se îmbrăca sau se ascundea în spatele pălăriilor, monoclurilor sau ochelarilor cu ramă de baga, se găsea în toate. La una se opri mai multe minute, străduindu-se să-și aducă aminte cine era femeia care apărea în cupeu, alături de el. Era tânără, frumoasă și avea o șuviță albă drept în mijlocul clăii rebele de păr roșu ca focul, strâns atât cât se putea cu o mulțime de cordelușe colorate. Ca prin vis, își adusese aminte de străbunica Dora, care chiar și așa, bătrână de tot, la aproape o sută de ani, tot mai

avea părul de nuanța cireșii prea coapte, iar mesa albă din mijloc părea un benghi așezat acolo de însuși Dumnezeu.

Urcase scările, împiedicându-se la fiecare treaptă. Uitase să stingă lămpile, după cum uitase apoi să tragă la loc raftul și să rotească peretele fals deasupra pasajului secret. Ieșise în noaptea adâncă, plângând pe tăcute și pornise în fugă, la întâmplare, cu cele două fotografii în mâna dreaptă, strângându-le până ce nu își mai simțise buricele degetelor. Ploaia, pornită pe neașteptate o udase până la piele, dar sufletul mort și mumificat nu îi mai dădea voie să simtă nimic. Pe strada 34 se împiedicase de un hidrant, în fața cinematografului „Compagnone" și căzuse pe burtă, fără să ia în seamă tăietura de la genunchiul drept. Stătuse acolo, bălmăjind cuvinte fără sens, până când zorii cenușii prinseseră să se prelingă peste acoperișurile ude.

Când se ridicase, în sfârșit, în picioare, știa ce avea de făcut. Următorii ani (puțini, vai, prea puțini!) din viața ei atât de frântă, avea să îi petreacă în căutarea **lui**. A diavolului care știrbise atâtea vieți din familia ei. Pentru că trebuia să înțeleagă. Și mai apoi, să pedepsească. Dacă avea să ajungă până la capăt. Dacă avea să existe un capăt.

Jurnalul se termina aici, dar Sandra știa că sora ei geamănă îl căutase pe nemernic. Că își cheltuise până și ultimele zile din viață pentru a da de el. Moartea o ajunsese însă din urmă înainte să reușească.

Se ridică și merse la fereastră. Strada Hanford era pustie și doar becul anemic din colț îi dădea de știre că nimic nu se schimbase în lumea înconjurătoare. Își masă fruntea și se străduí să nu ia în seamă durerea din ce în ce mai acută din genunchiul drept. Cel puțin, Andrei nu-i fusese dat să treacă prin agonia lipsită de noblețe a bătrâneții. Povara de pe suflet i se făcuse parcă și mai grea. Fugise cu banii și o lăsase

pe Andra să plătească în locul ei. Douăzeci de mii de dolari, atât valorase viața surorii sale.

Își aminti deodată fraza aruncată parcă la întâmplare de Chris, anticarul: „Dacă aș avea douăzeci de mii de dolari, în cash, i-aș pune chiar mâine într-un cont, pe numele celor două fete gemene pe care mi le-am dorit dintotdeauna. Soarta a hotărât să nu am gemene, însă. Și nici banii ăștia. Nu cumva, din întâmplare, ai tu două gemene, Jane? Ar fi minunat să îmi poți împlini visul." Dacă n-ar fi auzit-o, nu s-ar fi gândit niciodată la el. Niciodată! Strânse cu putere pervazul ferestrei, cu privirile ațintite în bălțile care tremurau sub izbiturile picăturilor de apă.

Se întoarse apoi în încăpere, cu buzele strânse ca două linii subțiri. Se apropie de birou. Trase sertarul cel mai de jos, împinse fundul dublu într-o parte și scoase de acolo un Walther P-38. Îl examină câteva clipe și îl strecură în geanta ei de stradă.

Apoi se așeză pe scaunul cu spătar, hotărâtă să aștepte acolo până în zori. Oricine ar fi fost necunoscutul care-și schimba numele mai des decât își schimba ea cutia cu pudră, nu putea să reziste impactului a opt gloanțe Parabellum, de 9 mm. Nici măcar dacă ar fi fost diavolul în persoană. Sau, atunci, poate că ar fi trebuit să ungă gloanțele cu zeamă de usturoi?!... Zâmbi și mângâie umflătura genții. Nici măcar dacă ar fi fost un nenorocit de nemuritor, reveni...

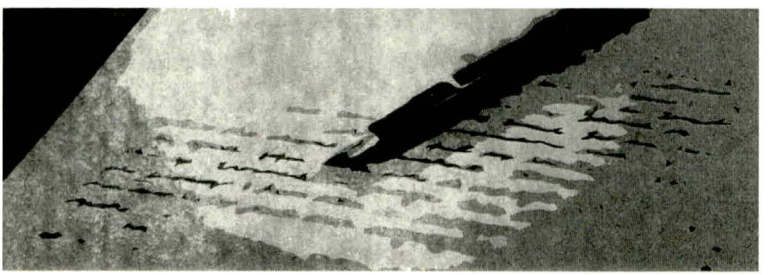

Mesajul Arecibo

de Anamaria Borlan

16 noiembrie 1974
Observatorul astronomic Arecibo, Puerto Rico

Valuri micuțe se spărgeau fără spumă pe malul îngust și pietros. Cerul perfect senin se întrezărea printre frunzele late ale cocotierilor înalți și ale palmierilor, nu departe de plajă. Câte o pasăre țipa strident în depărtare și se auzea apoi fâlfâitul unor aripi mari, bătând aerul încă răcoros.

Pe terasa înălțată pe faleză, îngrădită cu o împletitură scundă de nuiele, doi bărbați discutau, tolăniți în fotolii joase de răchită, pe când soarele lumina cerul fără să fi răsărit. Erau Carl Sagan și Frank Drake.

— Mulțumesc, Carl, pentru ajutor. Fără tine n-aș fi reușit, spuse bărbatul mai în vârstă, luând o înghițitură de cafea.

— Frank, zâmbi cel tânăr, eu sunt cel care îți mulțumește. Invitația ta a fost binevenită și mă bucur c-am acceptat-o.

— De ce te formalizezi? Suntem o echipă de formidabili.

— Îți sunt recunoscător că ai conceput ideea mesajului. Mie nu mi-ar fi trecut în vecii vecilor așa ceva prin cap. A fost o reală încântare să lucrez cu tine! Am pus bazele cercetării pentru căutarea vieții extraterestre.

— CETI este copilul nostru comun.

— Beau pentru asta, surâse larg Carl și ridică ceașca de cafea, în semn de salut.

— Splendid locul acesta, își roti Frank privirea peste întinderea oceanului.

— Ce crezi că se va întâmpla cu unda noastră?

Celălalt ridică scurt din umeri.

— Va ajunge exact la țintă.

— Messier 13 nu este chiar o țintă exactă...

— E un roi globular, așa-i, dar tocmai de aceea, unde va nimeri, va fi exact la țintă!

— Constelația Hercules...

— După numele eroului tău preferat...

— Acum îmi spui?

Râseră amândoi cu veselie, pentru ca, după numai câteva clipe, să devină iarăși serioși și gânditori.

— Cred că-i prea târziu pentru regrete, începu Drake. Douăzeci și cinci de mii de ani-lumină! Noi vom fi demult praf și pulbere când unda va atinge primul sistem solar...

— Praf și pulbere... de stele, adaugă Sagan, cu o sprânceană puțin ridicată. Dar, colega, suntem primii care am trimis un mesaj radio spre alți sori, în altă constelație.

— Eu zic să nu așteptăm răspunul aici, pe această terasă. Mă trage curentul!

Râseră din nou, fără să se miște din fotolii. Soarele își aruncă primele sulițe roșietice, poleite pe margini cu aurul dimineții, spre cerul a cărui culoare se confunda perfect cu cea a întinderii oceanului.

— Șirul unu și zero, murmură ca pentru sine Carl Sagan.

— Numere prime, ai spus.

— Unu și unu.

— Trei minute.

— Numărul atomic al elementelor.

— Hidrogen. Carbon. Azot. Oxigen. Fosfor.
— ADN.
— Glucide și baze din nucleotide.
— 1.679 cifre binare.
— Înmulțirea rândurilor cu coloanele.
— Rezultat semiprim.
— 210 octeți.
— Frecvența de 2.380 MHz.
— La putere de 450 kW.
— Schimbarea fecvenței cu o rată de 10 octeți.
— 10 Hz.
— 23 de rânduri.
— 73 de coloane.
— X pe Y.
— Tu și cu mine.
— Numere prime.
— Șirul unu și zero.

— Oare cum va fi viitorul nostru? murmură Carl Sagan, după un timp în care niciunul nu vorbise. Mă refer la omenire. Crezi că vor veni vizitatori din spațiu, Frank?

Drake făcu un gest larg cu ambele mâini.

— Noi am făcut tot posibilul, răspunse Drake cu glas tremurat, poate de frigul dimineții, poate de emoție. Cred cu tărie că există forme de viață inteligentă acolo, departe, undeva în Univers.

— Și eu cred la fel...

— Carl! Om fi noi doi visători, însă ne-am dedicat cu totul descoperirii altor planete locuite. Poate nu vom găsi oameni în formă fizică, așa cum suntem noi, cu burtă, chelie și ochelari de vedere, însă ceva tot trebuie să existe acolo... Refuz să gândesc că suntem singura rasă gânditoare din tot acest spațiu cosmic!

— Teoria lui Fermi e ridicolă!

— Un paradox.

— Noi nu putem călători nici măcar până la Marte, cu atât mai puțin în alte sisteme solare. Tehnologia noastră actuală se află abia în fază incipientă, însă...

— Va veni și vremea călătoriilor interstelare, completă Drake cu convingere.

— Dar asta nu ne împiedică să trimitem mesaje și, în timp, sunt convins că vom primi și răspunsuri. Sunt absolut convins de asta.

— Problema este distanța, nu legile fizicii.

— Probabil că și extratereștrii au aceeași problemă.

— Exact. Dacă sunt la același nivel de dezvoltare ca noi, atunci singura șansă este să recepționeze mesajul nostru, să-l descifreze și să ne răspundă. Dacă sunt mai avansați tehnologic, înseamnă că... probabil sunt deja aici, printre noi.

— Doar că încă nu i-am văzut sau poate că nu vor să se arate.

— Ecuația pe care am publicat-o în septembrie '59 subliniază calculul civilizațiilor care pot fi detectate folosind un radiotelescop. Rata de formare a stelelor în Calea Lactee, 1 pe an. Funcția stelelor cu planete locuibile, 0,5. Numărul mediu de planete asemănătoare Pământului per stea cu planete, 2. Funcția planetelor asemănătoare Pământului, care dezvoltă viață, 1. Funcția planetelor care dezvoltă o viață inteligentă, 0,03. Funcția civilizațiilor care comunică în afara sistemului lor solar, 0,03. Durata medie de viață a civilizațiilor inteligente care pot comunica, 10.000 de ani. Și scrise cu degetul pe un șervețel:

— Doar una singură din totalul tuturor acestor planete poate susține viață dezvoltată și inteligentă, Carl. Sunt necesare 2,7 miliarde de ani de evoluție, cam două treimi din totalul vieții pe Pământ, pentru ca organismele multicelulare să evolueze.

— Doar una din cele 33 de planete poate avea o tehnologie dezvoltată. E nevoie de 1,4 miliarde de ani pentru ca organismele multicelulare să apară într-o formă conștientă, de colonie, și alte patru sute de milioane de ani pentru a li se dezvolta creierul, pentru a putea gândi autonom și separat.

— O civilizație inteligentă și receptivă evoluează timp de zece mii de ani, după care intră în declin și se transformă în altceva.

— Iar un radiotelescop nu rezistă zece mii de ani... ca să primim răspuns la mesajul nostru, concluzionă Drake, ușor întristat.

— Vor primi generațiile viitoare, Frank. Cu siguranță.

— Ce mult mi-aș dori să văd asta. Adică să ascult și să descifrez un mesaj radio venit din stele!

— Poți începe cu semnele de pe câmpuri. Sunt o mulțime prin State, în Marea Britanie și prin alte locuri...

— Carl, doar nu mă crezi copil!

— Ba da, Frank, ba da. Ești un mare copil visător.

— Ca și tine, Carl. Ca și tine.

Încă o dată izbucniră în râs, bucurându-se de reușita lor deosebită și de razele soarelui care începeau să încălzească umbrele reci ale dimineții. Se ridicară și se îndreptară spre malul îngust și pietros, ca doi buni prieteni.

Rămaseră o vreme unul lângă altul, privind răsăritul drept în față. Gândindu-se, probabil, că mesajul pe care tocmai îl trimiseseră în noaptea care abia se terminase, din Observatorul Astronomic din Arecibo, de pe insula Puerto Rico, avea să ajungă, cândva, peste mii și mii de ani, la o planetă al cărei

soare avea să răsară la fel de frumos și de romantic din întinderea ca oglinda a unui imens ocean ca cel terestru.

21 august 2001
Observatorul astronomic Chilbolton,
Hampshire, England, UK

— Bunicule, bunicule! strigă copilul, alergând peste câmp.

Bătrânul mătura în fața grajdului pentru vite și cai. Se opri. Se sprijini în coada lungă a măturii și își duse mâna streașină la ochi. Surâse, încântat să-și vadă nepotul venit cu părinții de la Londra, să-și petreacă sfârșitul de săptămână în micul sat din sudul insulei, cu toate că era doar o zi obișnuită de marți, 21 august.

Băiatul o luase direct peste câmpul care odată aparținuse bazei aeriene Royal Air Force Middle Wallop, deschisă în 1940 pentru escadrila Hurricane 238. Adăpostise unitățile Army Co-Operation Command, Krakow 308 poloneză și apoi escadrila 502 Spitfire 11A, de unde porniseră împotriva atacurilor avioanelor Luftwaffe.

În prezent, terenul făcea parte din zona guvernamentală a observatorului Chilbolton, construit în 1963. În valea îngustă, străjuită de sălcii, printre tufe înalte, curgea lent râul Test, dinspre Hampshire spre Southampton și de acolo, în mare. În partea opusă intersecției șoselelor A34 cu A303 se ridica semeț și alb discul antenei rotative, de douăzeci și cinci de metri diametru, al Observatorului pentru studierea atmosferei și a undelor radio cosmice, iar mai în lateral se aflau clădirile cenușii de birouri și de cercetare, laboratoarele și depozitul de materiale.

Urmărind apropierea nepotului, Brod Hamilton, fost combatant în Al Doilea Război Mondial, în războiul din Viet-

nam, Coreea și Faulkland, se gândea cu amuzament că restul lumii, adică cei din afara comunei Chilbolton, aveau impresia, încă necombătută, că acolo se întâmplau lucruri secrete, ciudate și inexplicabile. Pe undeva aveau dreptate, cercetările și studiile științifice nu se puteau divulga presei până la finalizarea și reușita acestora.

De aici și până la zvonuri nefondate – sau bazate, poate, pe fapte reale ori doar pe imaginație –, povestea de acoperire era mereu aceeași: studii și experimente meteorologice, indiferent dacă deasupra lor zbura un balon ce măsura viteza vântului, un dirijabil sau vreun obiect neidentificat. Anedocta cea mai bună, în inconfundabilul stil britanic, era că doi turiști se opresc la marginea gardului, își aprind câte o țigară, dacă tot erau acolo fac și ceva poze, ca amintire, iar apoi pleacă fără să se grăbească, vorbind rusește. „Ca în vremurile bune", adăugă Brod Hamilton în gând.

— Bunicule! strigă copilul și se avântă pe panta lungă și domoală a delușorului unde se afla grajdul animalelor.

— Ai grijă, Micah, strigă bătrânul. Să nu te împiedici.

— Buni-cu-le, gâfâi băiatul, cu părul blond lipit de fruntea transpirată.

— Ce s-a întâmplat?

Puștiul își sprijini palmele de genunchi și respiră sacadat.

— Charles, bătrânul Charles amenință că dă foc la sat...

Brod Hamilton se încruntă. Îl cunoștea bine pe Charles Doyle, de pe vremea când fuseseră foarte tineri și serviseră în aceeași unitate, luptând cot la cot în diferitele războaie ale lumii, salvându-și unul altuia viața de mai multe ori.

— Haide, că nu-i așa de rău... de ce n-a dat mama ta un telefon?

— Ba a telefonat. De mai multe ori. Dar dacă tu ești la grajduri, cum să auzi telefonul care sună în bucătărie?

— E logic ce spui. Despre ce e vorba?

Ar fi vrut să adauge că bătrânul Charlie s-o fi îmbătat din nou în plină zi și făcea scandal, însă nu voia să zică asta în fața copilului.

— I-a călcat cineva grâul...

Lui Brod Hamilton îi veni să râdă, dar se abținu. Nu era pentru prima oară când în grâul, orzul sau secara oamenilor apăreau tot felul de, hmm, cum să le numească?, modele, figuri, desene...? Toată lumea îi suspectase pe Doug Bower și Dave Chorley, bețivani notorii și mari scandalagii, că erau autorii „culcării" cerealelor, folosind o bucată de scândură legată de o sfoară. Oficialitățile descriseseră acțiunea lor drept „încălcarea spațiului particular și acte de vandalism". Cei doi primiseră o sumedenie de amenzi, fuseseră chiar și arestați, şi nu o dată, ci în repetate rânduri, dar tot nu se potoliseră.

Societatea Regală de Astronomie respinsese vehement teoriile potrivit cărora de vină ar fi fost... extratereştrii, ca fiind „nefondate, ultragioase, care se abat total de la etica disciplinei științifice". Însă presa, atât cea locală cât și cea națională, ba chiar și cea străină, avidă de senzații și noutăți, continua să publice fel de fel de articole bizare, aprinzând astfel şi mai mult imaginația unora, dornică de inedit și de teorii ale conspirației. Mai ales că astfel de semne, din ce în ce mai sofisticate și mai detaliate, începuseră să apară în mai multe locuri de pe teritoriul britanic, nu numai la Chilbolton. Chiar și când cei doi „creatori" se odihneau în arest şi n-aveau cum să iasă la câmp. Iar modelele, din simple, deveneau mai întinse, mai ample și mai elaborate.

— Brody! Te caută de la Observator! strigă soția lui, ivindu-se de după casa aflată nu departe de grajduri.

Îi făcu semn cu mâna că a auzit-o. Dacă era căutat de la Observator, nu putea însemna decât un singur lucru: găsi-

seră încă un desen pe parcela lui Charles. Aveau nevoie să ridice micul avion în aer și să survoleze zona, ca să vadă despre ce e vorba.

— Micah, se aplecă el spre copil și-i ciufuli claia blondută de păr. Du-te la buni Pippa, să-ți dea niște plăcintă cu mere... – și arătă cu degetul spre femeia care aștepta la colțul casei.

— Da, bunicule, strigă vesel puștiul, cu glasul său ascuțit. Plăcinta bunicii e cea mai bună!

O rupse la fugă, în timp ce el porni să coboare o altă potecă spre un hangar micuț, aflat la baza movilei. Știa ce avea de făcut. Cu siguranță, Pippa îi chemase încoace și aveau să ajungă taman la țanc până scotea el prăfuitul avion cu șase locuri, modificat și folosit de obicei pentru a stropi recolta împotriva insectelor dăunătoare.

Regiunea Chilbolton era o câmpie întinsă, aproape plată, unde producția de cereale era importantă. Lângă moara veche, construită în 1761, se ridicase o fabrică de morărit și o sumedenie de băcănii apăruseră în sat. De când se pusese Observatorul în funcțiune, pe terenul Forțelor Aeriene Regale, oameni noi, veniți din toate regiunile Regatului Unit, se mutaseră în sat, aducând plus-valoare economiei locale.

Nu peste multă vreme, o mașină verde opri pe porțiunea betonată din lateralul hangarului. Brod Hamilton pornise deja motorul aeroplanului, care huruia și scotea o dâră de fum negricios, apoi îl cuplă la turație maximă. Patru persoane urcară la bord, ultima închise și securiză ușa.

Toți patru aveau aparate de fotografiat, iar unul dintre ei chiar și de filmat. Bătrânul Hamilton rulă până pe pistă și în curând se aflau în aer, survolând zona. Nu era prima oară când lanurile oamenilor erau culcate la pământ, în ele făcându-și apariția tot felul de imagini complicate și aiurite, unele chiar frumoase.

Privit de sus, pe câmpul verde de dincolo de gardul Observatorului se zăreau două formațiuni conceptuale, cum erau numite oficial, la distanță de două sute de metri una de alta, prima fiind un pătrat destul de larg și a doua, un imens dreptunghi orientat cu baza mică spre colțul gardului. Reduse altitudinea avionului cât putea mai aproape de sol. Cu toții fotografiau de zor și își dădeau cu părerea.

— E o față umană.

— Ba e un chip extraterestru.

— Așa, ca al tău?

— E Sfinxul egiptean.

— Nu zău?!

— E Viracocha!

— Zeul preincaș? Nah!

— Cel mai mare creator al universului, al soarelui, al lunii, al stelelor, al timpului și al tuturor civilizațiilor.

— Nu e singurul și nici cel mai mare creator al universului. Mai sunt și alți zei, o grămadă... Fiecare civilizație a avut un zeu suprem care a creat lumea. Vezi doar mitologia africană. Toate triburile – și sunt cu miile –, au câte un astfel de zeu care a creat lumea și universul. Ce să mai zic de Asia, America Latină, Australia... Ca să nu mai amintesc despre creștinătate...

— Asta înseamnă că există câte un univers pentru fiecare zeu?

— Nu. Nu fi naiv. Există un univers pentru fiecare om de pe planeta noastră!

— Chiar și universurile extratereștrilor...

— Cydonia.

— Fața marțiană, dintre craterele Arandes și Bamberg?

O clipă, privirile se ațintiră spre cel care vorbise. Apoi își reluară fotografiatul. Avionul trecea acum peste dreptun-

ghiul despre care aveau să afle că era lung de 36,576 metri şi lat de 21,336 metri. Jos zăreau nişte oameni care stăteau sau mergeau în jurul celor două imagini; topografi de la Consiliul Local, care veniseră să măsoare, jurnalistul de la singurul ziar al localităţii şi mulţi gură cască. De la nivelul solului nu se observa mare lucru, doar spice îndoite şi culcate în anumite direcţii. Niciunul rupt.

În zona lor din sudul Angliei, primele desene în lanuri apăruseră înainte de anii '70, cu modele simple, la început doar nişte cercuri multiple. După 1990, formaţiunile începuseră să crească în dimensiune şi aspect, contur şi configuraţii, incluzând elemente strict geometrice, linii perfect drepte şi parcă fiecare imagine în parte îşi nara propria poveste, prin înfăţişări 2D ale unor obiecte tridimiensionale.

De-a lungul anilor multă lume se perindase prin câmpul lui Charles Doyle, unii veniţi chiar şi de peste ocean, alţii sosiţi din capătul estic al Europei sau chiar de la antipozi, mânaţi cu toţii de aceeaşi curiozitate. Veniseră şi oameni de ştiinţă deghizaţi în turişti, biologi, astronomi, fizicieni, chiar şi preoţi de la diverse confesiuni şi mulţi alţii, din diferite discipline sau domenii de activitate. Unii puteau, alţii nu puteau să accepte teoria evoluţiei umane oglindită în semnele din lanurile de cereale, prin prisma logicii lui Fort.

Între timp, modelele începură să se diferenţieze între creaţii mecanice şi cele ce păreau a fi făcute cu mijloace electrice sau prin energia microundelor, până la pictograme codate binar. Însemnau ceva aceste forme? Erau ele un mesaj venit din alte lumi? Cum puteau fi interpretate aceste semnale?

Întorşi la Observator, discutară despre cele descoperite. Fotografiile developate fură înşirate pe masa lungă din sala de şedinţă şi fiecare le cerceta, gândindu-se la diferite modalităţi de abordare.

— În noiembrie 1974, vorbi prima Rosie Fletcher, directorul Observatorului Chilbolton, Sagan și Drake au trimis o undă radio de la Arecibo...

— Şi crezi că acesta e răspunsul? se scărpină în barbă Marshall Grant, cercetător științific.

— A fost primul mesaj radio trimis în spațiu, comentă Georgina Houghton, inginer tehnic în optimizarea amplificatoarelor cu zgomot redus al undei milimetrice.

— Două miliarde de wați au folosit pentru transmisiune, completă Asher Butller, astronomul.

— Trimisă la distanța de 25.000 de ani-lumină, tocmai în M13, zise Eira Saunders, inginer de sistem și de monitorizare a observațiilor astronomice.

— Timp de douăzeci și șapte de ani nu s-a primit nimic, ridică din umeri Georgina.

— Exact. Şi nici n-avea cum să vină vreun răspuns, bombăni circumspect Asher.

— Sagan a murit acum cinci ani..., intră în discuție și Benedict Moore, meteorolog spațial.

— Asta n-are nicio relevanță.

— Interesant este că, totuși, am primit un răspuns, însă nu cel așteptat, spuse Sabina Collins, luând în mână câte o poză și privind-o cu atenție.

— Știu ce vrei să insinuezi, se întoarse Rosie Fletcher spre ea.

Sabina puse cele două fotografii una lângă alta.

— Tocmai la asta mă gândeam și eu, se aplecă Marshall spre masă, între cele două femei.

— Explică, îi ceru Asher Butller, privindu-l peste rama subțire a ochelarilor.

— Ce vedeți în cele două imagini? aruncă Sabina provocarea.

— În primul rând, există asemănări și există diferențe.

— Ai un bun spirit de observație, îl tachină Georgina.

Primi o căutătură aspră și surâse.

— Ca să vă scurtez agonia, se băgă în vorbă Rosie Fletcher, priviți la imaginea din dreapta și apoi la cea din stânga.

Mai multe capete se aplecară peste masă.

— Vedeți două imagini asemănătoare. Chilbolton și Arecibo. Prima pare replica celei de-a doua. Aici pot specula. Cineva a primit mesajul, l-a decodificat și a trimis un răspuns... politicos.

— Imposibil să vină de la distanța de 25.000 de ani-lumină! clătină astronomul din cap.

— N-a zis nimeni că vine de la distanța aia.

— Să-l fi interceptat vreo entitate din apropiere?! făcu Eira Saunders.

— Definește apropiere. Unde se află acea planetă locuită de entități inteligente, cel puțin de nivelul nostru, care să primească și să trimită înapoi un mesaj în douăzeci și șapte de ani?

— Dus-întors, precizează Marshall Grant.

— Exact. Nu numai că au răspuns, au trimis și informațiile lor, particularizând fiecare rând și secvență din mesajul Arecibo.

— Adică, s-au prezentat, așa cum am făcut și noi?

— Nu noi. Sagan și Drake.

— Mă rog... Am spus noi în sens general, noi pământenii.

— Inițial am crezut că pătrățelele astea de aici sunt niște umpluturi, dar sunt puncte de marcaj.

— Aparent, cifrele noastre zecimale sunt aceleași cu *ale lor*, altfel mesajul binar nu ar fi posibil.

— Asta înseamnă că gândesc la fel ca noi.

— Poate nu gândesc ca noi, dar presupun că suntem cam la același nivel de dezvoltare.

— Asher, ce se află la distanța de 13,5 ani-lumină de noi? își întoarse directoarea Observatorului capul spre bărbatul de lângă ea.

— Verific și vă spun, răspunse sec astronomul și se îndepărtă.

— Uite, aici, punctă Benedict Moore cu vârful unui creion. Compoziția noastră chimică este oarecum diferită de a lor. Prin faptul că elementul nostru principal este carbonul, al lor, siliciul. Și unde noi avem două șiruri de ADN, ei au trei.

— Diferență substanțială, spuse Sabina.

— La 13 ani-lumină de noi se află, ca să vă scutesc de alte detalii plictisitoare pentru voi, de altfel foarte importante și interesante, nouăzeci și cinci de planete orbitând sori pitice roșii. Ceea ce înseamnă, statistic, că 6% din toate piticele roșii din Galaxie ar trebui să fie planete stâncoase, care conțin apă lichidă potabilă în subsol, se apucă Asher Butller de povestit.

— Lasă asta, îi tăie Marshall avântul.

— Proxima Centauri, răspunse sec și scurt.

După câteva momente de tăcere, Eira își drese glasul:

— Se leagă. Treișpe ani-lumină dus, treișpe ani-lumină întors. Juma' de an-lumină să scrie răspunsul.

— De parcă ar fi așa de simplu..., mormăi astronomul.

— Chiar crezi că există viață inteligentă în Proxima Centauri?

Asher Butller arătă cu degetul cele două fotografii puse una lângă alta.

— Aici apar formulele pentru zaharurile și bazele din nucleotidele ADN-ului.

— Acesta este graficul structurii spiralate a ADN-ului.

— Figura sugerată a ființei umane pare o persoană de înălțime medie. Punctele de jos și de lângă indică populația Pământului.

— Dedesubt e simbolul sistemului nostru solar și indicația privind planeta de origine a mesajului.

— Chiar și ilustrarea telescopului de la Arecibo, cu dimensiunea fizică a discului antenei de transmitere.

— Foarte amănunțit. Partea de jos o reprezintă radiotelescopul Arecibo. Ceea ce arată ca un M este, de fapt, nu o literă, ci o oglindă paraboloidă.

— CETI se concentrează asupra compunerii și descifrării mesajelor interstelare, care, teoretic, pot fi înțelese de o civilizație inteligentă și tehnologică. Acest câmp de studiu a fost cunoscut odinioară sub numele de *exosemiotică*, explică Asher Butler. Azi, limbajul matematic și științific se numește *lincos* sau *lingua cosmica*, creat de Hans Freudenthal în 1960. Carl Sagan a folosit acest limbaj în 1985, în cartea sa *Contact* și în filmul din 1997. L-ați văzut, nu?

— Eu da, sări Ada Gardner.

— Eu am citit romanul, zise Marshall Grant.

— Interesant este că Sagan, continuă plin de entuziasm astronomul, explorează în profunzime cum se poate construi un mesaj care să permită comunicarea cu alte civilizații folosind numere prime ca punct de plecare, adăugând pe parcurs diferite principii universale de matematică.

— Fascinant, exclamă Rosie Fletcher. Răspunsul din lanul de grâu a lui Charlie Doyle, la prima vedere arată ca o replică la mesajul Arecibo. Are aceeași formă a grilajului, de 23 de rânduri și 73 de coloane, în numere prime. Uite aici, și arătă cu degetul, în secțiunea asta de elemente chimice apare schimbat carbonul cu siliciul. Iar diagrama ADN-ului e puțin modificată.

— Silueta umană e înlocuită cu o figură mai scurtă, cu un cap mare ca un balon.

— Poate e o referire la extratereștrii cenușii... – își țuguie buzele Sabina.

— Nu se poate. Nu există așa ceva. Ei sunt doar invenția oamenilor, ca să dea bine în filmele comerciale, o contrazise vehement Asher.

— Dar gândiți-vă! Dacă e o înșelătorie elaborată, de ce să depună unii oameni un efort atât de mare pentru a păcăli alți oameni? S-au mai făcut și înainte, au apărut semne în lanuri. Dar acum suntem mai vigilenți și mult mai sceptici, peroră Georgina Houghton.

— Adică vom cerceta și vom studia mai în profunzime aceste pictograme.

— Exact.

— Echipa tehnică măsoară radiațiile de la sol, din plante și din aer, la un metru înălțime, anunță dintr-odată Eira.

— Dacă acesta e un răspuns din partea unor ființe reale, care chiar trăiesc într-un alt sistem solar, înseamnă că au un simț al umorului mult mai dezvoltat decât al nostru, râse încetișor și oarecum sarcastic Benedict Moore. N-am nimic împotrivă că se distrează un pic pe socoteala noastră...

— În cazul în care extratereștrii există, pe mine mă miră faptul că au putut descifra semnalul atât de lesne, ca și cum l-ar fi așteptat! Probabil nu va ajunge niciodată în clusterul Messier.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că dacă – și numai dacă – există vreo inteligență extraterestră, înseamnă că aceasta locuiește și trăiește printre noi de milenii, probabil încă de la facerea Pământului.

— Te-ai dedat la teorii ale conspirației?

— Nicidecum.

— Ești om de știință, Asher, pentru Dumnezeu!

— Tocmai. Iar tu ai rostit o mare contradicție, într-o singură frază simplă.

— Ei, nu te bosumfla, îl bătu Moore prietenește pe umăr.

— Cum explici apariția Formațiunii de Cristal din 1999? Pătratele acelea desenate cu triunghiuri în unghiuri, formând o rețea perfectă a structurii unui cristal...?

— Demonstrația perfectă a frumuseții algoritmilor recursivi, spuse Georgina plină de admirație.

— Și modelul acesta are ceva de-a face cu structura cristalină a unei forme de siliciu, completă Sabina Collins.

— Să amintim și de modelul simetric din 2000, din lanul lui Frank Thomas. Cel cu multiple cercuri interblocate.

— Am crezut că e doar un graffiti, apoi presa l-a numit Codul Chilbolton.

— Straniu e faptul că modelul apare ca o reprezentare binară simplificată a siliciului.

— Am studiat modelul cu mare profunzime, sublinie Marshall Grant. Cu toate că am cercetat absolut toate posibilitățile, pare, subliniez, pare ceva modelat de o tehnologie necunoscută nouă. Poate o metodă avansată de comunicare, o urmă a unei nave spațiale...

Câteva momente se lăsă liniștea. Oamenii de știință, toți profesioniști cu reputație serioasă, rămaseră pe gânduri.

— Și povestea de săptămâna trecută, din 13 august, de pe câmpul lui David Ort, spuse Rosei într-o doară.

— Fața de pe Marte. Încă nu ne-am dumirit ce e cu ea, acum avem deja alta! Vin prea repede aceste mesaje sau ce-or fi, se strâmbă Sabrina.

— Da. De la nivelul solului am crezut că a intrat Dave cu tractorul și, beat fiind, a făcut mizeria aia imensă.

— Iată pozele luate din avionul lui Brod Hamilton.

— E fascinant gliful acesta.

— E ca o fotografie de ziar, cu puncte în diferite dimensiuni, ceea ce conferă impresia de adâncime.

— Foarte deștept cel care a călcat lanu-n picioare, zâmbi Benedict.

— Fața de viking.

— Cydonia.

— Am mai discutat o dată despre asta. Să ne concentrăm la ultimul eveniment.

— Nu știu ce te face să te gândești la un viking, însă e clar că e imaginea unei fețe, poate n-aș numi-o neapărat omenească.

— Dacă te uiți bine, vezi calitatea formațiunii, remarcabil de bună. Firele de grâu au fost aplatizate ca o grilă, spre o anumită direcție precisă și niciunul nu este rupt. Doar îndoite la unghiuri variind între 85-88 de grade maximum și 20-25 de grade minimum. E o tehnică specială, neîndoios.

— Un om, doi sau chiar zece, nu pot face o astfel de muncă, noaptea, fără lumină, timp de câteva ore bune, știind că Observatorul are camere de filmat externe și pază armată.

— Totuși, ceea ce intrigă este că vin chiar aici, lângă Observator! Parcă vor să ne sfideze, nu alta! pufni Asher.

— Extratereștrii nu dorm, spuse Sabina, cu o vagă undă de ironie. Sau poate ei văd mai bine noaptea...

— De ce nu te-apuci de scris science-fiction, Bina? se-ntoarse Rosie Fletcher brusc spre ea.

— Ieri noapte nu a survolut niciun avion zona asta, m-am interesat, continuă ea, neafectată de întrerupere. Noi n-am avut activitate meteorologică, nimeni n-a auzit sau văzut nimic. Nu a lătrat nici măcar un câine. Iar dimineața ne-am trezit cu semnul acolo.

— Rânjind tăcut la noi, murmură inefabil meteorologul.

— Lasă-mă cu poetica, se enervă Rosie Fletcher.

— Masa atomică a siliciului *lor* este 14, arătă Eira Saunders.

— Siliciul terestru are douăzeci și trei de izotopi, cu masele cuprinse între 22 și 44, zise Marshall Grant privind un tabel de pe ecranul unui computer.

Fax-ul începu să țăcăne tare și toate privirile se îndreptară spre imensa mașinărie așezată pe o masă de fier de lângă fereastră. Așteptară tăcuți ca cele câteva foi de hârtie să iasă din aparat și Ben, care era cel mai aproape, le luă, apoi le întinse pe birou, peste fotografii.

— Paul Verly a terminat un prim set de analize, anunță el, de parcă ceilalți n-ar fi știut.

Studie concentrat paginile, cu buzele strânse.

— Interesant! zise apoi.

— Ce-i interesant?

— La prima vedere, comparativ, pot spune doar câteva lucruri. Răspunsul pentru Arecibo. Uite, aici, pe partea dreaptă a dublei spirale a ADN-ului, există o catenă suplimentară. Ah! exclamă scurt. Aici e o altă schimbare, chiar mai puțin evidentă, în codarea binară a numărului de nucleotide din ADN-ul propriu-zis. Genomul uman, continuă, în timp ce-și scoase ochelarii și-și frecă pleopele, are aproximativ 4,3 miliarde de secvențe de nucleotide. Aici apare că genomul răspunsului are cu mai mult de un milion de secvențe în plus față de cel uman. Așa, încă ceva: vedeți diagrama asta de sub silueta mesajului Arecibo, care descrie sistemul nostru solar? Comparați și vă dați seama că la răspuns apare un altfel de sistem solar, cu nouă planete. Planetele trei și cinci sunt mai ridicate în șir. Ultima este mai mare.

— Asta dovedește că răspunsul e trimis de pe două planete diferite?

— Iar simbolul mai mare să fie soarele sistemului lor?

— Deoarece mesajul radio Arecibo a fost trimis liniar, bit după bit, răspunsul a venit la fel, ca o imagine în oglindă;

așadar, pot spune, la prima vedere, că nu există corect sau greșit în transmisiune. Această imagine în oglindă a apărut în cartea *Cosmos* a lui Sagan și în multe alte manuale, totuși, răspunsul în câmpul lui Brod Hamilton din Chilbolton apare la fel ca cel din Arecibo, doar că invers și cu câteva diferențe.

— Păi, atunci se pare că există patru explicații alternative, zise Rosie Fletcher. E o farsă, e conspirația guvernului, e energia Pământului, care lucrează mai puternic aici sau, pur și simplu, e o inteligență extraterestră.

— Cele patru ipoteze ale fizicianului Laurent?

— Exact! Prima ar fi despre prietenii noștri, Dave și Doug, care vin în mod repetat pe câmpurile oamenilor, noaptea, pe beznă, zdrobindu-le plantele nevinovate în modele complexe și, de ce nu, ezoterice. Știu ei ce înseamnă numere binare, chimie, astronomie și astrofizică, secvențe de nucleotide? Doar dacă ei înșiși sunt extratereștri! Pentru mine e bine dacă veți crede acestă ipoteză, eu nu mă opun, pentru că...

— ...a demonstra ceva unui prost înseamnă că sunt doi, zise Confucius, completă Benedict cu seriozitate.

Râseră.

— Apoi avem conspirația guvernamentală cu privire la obiectele zburătoare neidentificate. Se presupune că mai toate guvernele lumii ascund intenționat ceea ce știu despre acest subiect și controlează informațiile unor eventuale contacte provenite din spațiul extraterestru.

— Am citit povestea publicată pe 31 iulie într-un jurnal științific, cum că formele circulare de la Chilbolton ar fi o mare păcăleală și că utilaje speciale vin noaptea, așa-numitele bile de lumină, indiferent ce-or fi, să imprime pământul și culturile... – se amestecă Georgina Houghton în discuție.

— Ceea ce demonstrează că unii au mult prea mulți bani și îi bagă în așa ceva pentru a impresiona lumea și pentru a vinde mai bine tabloidele.

— Da, da, da... Acum vine înțelepciunea gândirii tale. Ia zi, Asher. La nivelul de jos a fiecărei organizații de mari dimensiuni, lăcomia...

— ...și prostia umană, seamănă mult cu o conspirație...

— ...indiferent despre ce fel de conspirație ar fi vorba...

— ...mai ales că un guvern este mereu implicat, alături de ființe de pe alte planete...

Râseră din nou.

— Despre Gaia nu zici nimic?

— A treia ipoteză ar fi că Pământul este o ființă vie, știți despre Gaia din mitologia greacă, cea care personifică Pământul, ca fiind elementul primordial din care s-au născut toți ceilalți zei.

— Da, da, știm, ne-ai spus-o de multe ori, cu plămânii care respiră prin păduri, prin vene și artere curg râuri și oceane, deși nu-mi pot imagina cum curge un ocean...

— În venele ei curge sângele pe care noi îl numim râuri, lacuri, mări și oceane, spuse tehniciana Ava Gardner.

— Foarte exact. Ai uitat de bălțile de după ploaie... – încercă Marshall o glumă.

— Și că Gaia visează, iar cu puterea minții se rostogolește prin câmpuri și lanuri...

— Ipoteza asta confirmă tiparele circulare și simetrice, spuse îmbufnat Asher Butller, dar nu știu, zău, cum poate visa Gaia semnale binare și răspunsuri pentru mesaje trimise cu douăzeci și șapte de ani în urmă... Plus, să se rostogolească peste câmpuri...

— Nu mai fi atât de cârcotaș, zău așa! îi făcu cu degetul Benedict Moore.

— Ipoteza a patra este despre comunicarea cu ființe inteligente non-umane. Să presupunem că cineva, de acolo, de departe, ne contactează. Ar putea fi entități ca și noi, tridimensionale, cu sânge cald și organe interne...

— Iar te doare burta, Asher?

— Un pic, zise astronomul, după o clipă de ezitare.

— Du-te la un gastroenterolog, îl sfătui Sabina. Știu eu unul...

— Da' mai lasă-mă! Așa, entitățile non-umane ar fi foarte asemănătoare cu noi, Homo sapiens, și doresc un schimb de informații. Poate folosesc tehnologie mai avansată și pot călători prin spațiu. Poate sunt invizibili pentru noi. Poate chiar am luat contact cu ei de multe ori, dar ne șterg amintirile, să nu se bulverseze sau să provoace vreun război...

— Drăguții de ei, ce condescendenți sunt față de noi...

— ...pentru că nu vor să distrugă omenirea, poate au nevoie de noi...

— Prea mulți de poate!

— *Poate*, zise încruntându-se, accentuând cuvântul, așteaptă să o facem noi. Iar noi asta și facem.

— Ai vorbit în propoziții oglindă. Ca mesajul Arecibo și răspunsul Chilbotlon, remarcă Eira Saunders.

— Ca să vină pe planeta noastră minunată și să se înfrupte în voie din toate cele realizate de noi până acum. Nu ține ipoteza asta, continuă astronomul, fără să se lase distras.

— Știi că Frank Drake, actualmente conducătorul programului SETI, a dovedit, prin ecuația sa, că suntem singuri în univers? S-a și scuzat, în repetate rânduri, că nu a luat în serios Codul Chilbolton.

— Teoria lui Fermi.

— Revenind la Drake, omul a calculat câte posibile planete pot susține viață și că extratreștrii stau acasă la ei, în sufragerie, având radiotelescoape ca ale noastre și ne trimitem mesaje ca pe telegrame. Dar dacă extratereștrii au deja nave spațiale și călătoresc prin sisteme solare ori prin întreaga Galaxie?

— În acest caz, se schimbă cu totul filosofia călătoriei prin spațiu. Fizica ne demonstrează că dacă ei folosesc viteza luminii, noi nu-i putem vedea. Nici măcar sesiza, cu atât mai puțin să-i detectăm. Nu există amprentă în cosmos. Noi doar presupunem diferite teorii. Adică speculăm.

— Dacă există nave spațiale extratrestre, lucrurile se schimbă, nu numai filosofia. Asta înseamnă că numărul de planete locuibile crește, la fel și posibilitatea de comunicare.

— Există, din câte știm noi la ora asta, trei sute de miliarde de stele în Calea Lactee. Asta înseamnă cam tot atâtea sisteme planetare.

— Astronomii Alex Wolszczan și Dale Frail, în 1992, tot de la observatorul Arecibo, au publicat o teză despre cele nouă civilizații posibile din grupul de miliarde de stele, abordă Marshal Grant o altă idee de discuție.

— Teoria pesimistă și cea optimistă, completă Buttler.

— Pesimist. Treizeci și trei de miliarde de stele per civilizație, la distanța de 15.500 ani-lumină...

— Adică... stai un pic... – începu Benedict Moore să socotească pe calculator. Nouă sute de civilizații provenind din trei sute treizeci de milioane de stele... huh?

— Doar trei sute treizeci de milioane de stele per civilizație, la 3.340 ani-lumină.

— Ia în calcul și faptul că o civilizație durează, în medie, doar zece mii de ani, după istoria planetei noastre. Dacă ea se află la distanța de 15.500 ani-lumină de noi, comunicarea va fi una unidirecțională.

— Karl Jansky a construit primul radiotelescop pentru observații astronomice în august 1931. Așadar, potrivit calculului, ne putem aștepta să fim contactați radio prin anul 3.600, cu o certitudine crescândă până în anul 4.270. Cea mai bună estimare exprimată de vecinii noștri de peste baltă

este că în 2018 vom descoperi cele două exoplanete care orbitează pulsarul PSR B1257+12, din constelația Fecioara, la numai 2.300 de ani-lumină distanță față de noi.

— N-ai să vezi asta, pufni Rosie Fletcher.

— Lasă 2018, e prea departe în viitor, noi vom fi toți babe și moși atunci, dacă nu cumva în cimitir.

Sabina Collins dădu să protesteze, însă directoarea Observatorului îi făcu semn să tacă.

— În 1977, pe 15 august, la trei ani după mesajul de la Arecibo, radiotelescopul Big Ear, de la Universitatea de Stat din Ohio, a primit un semnal puternic, în bandă îngustă.

— Da, știu, se avântă Marshall, entuziasmat. *Wow! Signal*, secvența de șaptezeci și două de secunde a lui Ehman...

— Dinspre constelația Săgetătorului...

— Jerry Ehman a fost foarte impresionat și a încercuit mesajul 6EEQUJ5, lângă care a scris *Wow!*, și uite-așa i-a rămas numele.

— S-au avansat până în prezent o serie de teorii și ipoteze privind originea emiterii, luând în calcul inclusiv surse naturale sau create de om ori extraterestre, însă niciuna nu explică nimic.

— Se consideră ca fiind cea mai puternică transmisie radio extraterestră primită vreodată, vorbi Sabina Colins.

— Șirul 6EQUJ5 reprezintă variațiunea intensității semnalului în timp, exprimat în sistemul de măsurare particular adoptat pentru studiu, vorbi Benedict Moore, plin de emfază. Semnalul pare a fi o undă continuă nemodulară, în bandă îngustă de 10 KHz.

— Bineînțeles că au apărut teorii peste teorii. S-a folosit explicația că fusese o scintilație interstelară a unui semnal continuu slab, dar nu s-a exclus posibilitatea să fie și de origine extraterestră, nu doar astronomică. S-a speculat că poate

a fost o explozie spațială sau poate, ca sursă oarecum plauzibilă, o reflexie de pe un asteroid feros sau, cea mai apropiată teorie, un experiment militar.

— Desigur, experimentele militare aveau deja loc în spațiu în 1977, se strâmbă Rosie.

— Cea mai bună metodă de a băga sub preș o astfel de cercetare, fără să mai urle tabloidele și ziarele și posturile de televiziune de pe mapamond, e să se ignore toate aceste evenimente, zise cu glas scăzut Benedict Moore. Ne reduc la tăcere, în loc să ne aloce fonduri pentru studiu și echipament îmbunătățit, de mare perfomanță. Doar trăim într-o lume modernă.

— Mâine ne vine computerul cel nou, de zece ori mai rapid decât ăsta de-aici – și Asher Butller arătă cu degetul spre unul din cele câteva computere ultraperformante care aveau să fie înlocuite cu altele și mai bune.

— Da, dar ignorând faptele, asta nu schimbă... faptele, mormăi întristat Marshall Grant.

— Asta am înțeles demult, îi aruncă Georgina Houghton o privire severă.

— Și care e concluzia? ridică Ava Gardner din umeri.

— Că nu știm nimic! replică Eira Saunders.

— Corect, accentuă Sabina Collins.

— Răspunsul perfect, ziseră Rosie Fletcher și Benedict Moore, în același timp.

2031

Londra, Noua Anglie

Micah Cunningham ședea la biroul său din Londra, aflat în districtul cel mai modern de afaceri, Canary Wharf, de pe Insula Câinilor, din cotul râului – numită astfel după haita

câinilor de vânătoare ai lui Henry al VIII-lea. De fapt, insula era o mare peninsulă care intra adânc în Tamisa, în estul capitalei engleze. Bărbatul urmărea cu mare atenție o hologramă ce derula mai multe titluri de ziar și imagini filmate, dintr-o arhivă care părea veche.

„2012. La 35 de ani de la *Wow! Signal*, Observatorul Arecibo din Puerto Rico a trimis un flux digital de date către zona de origine a semnalului emis în 1974, spre roiul de stele din Messier 13. Autorii mesajului au fost astronomii Frank Drake și Carl Sagan. Noua transmisiune a constat în zece mii de mesaje Twitter solicitate de către InterNational Bio-Geographic Channel, cu *hashtag*-ul *#ChasingUFOs*, fiind o emisiune publicitară pentru unul din serialele documentare TV ale canalului.

O serie de vedete internaționale din mai multe domenii, sport, modă, afaceri, cinematografie, au contribuit cu mesaje filmate și verbale. Sponsorul a inclus, de asemenea, vignete pentru fiecare vedetă în parte, astfel ca destinatarul extraterestru să recunoască semnalul ca fiind o comunicare intenționată venită din partea unei forme de viață inteligentă, cea de pe Terra.

Oamenii de știință de la Observatorul Arecibo au atașat și un antet de secvență repetată la fiecare mesaj individual și au trimis calupul cu o dimensiune de 20 de ori mai mare decât cea mai puternică reclamă comercială existentă."

Micah se încruntă și se strâmbă. Traducerea din limba spaniolă era puțin inteligibilă, însă înțelese ideea generală. Dădu mental comanda *next* și apăru un tabel denumit *Responses in popular culture.*

1995, H. Paul Shuch a compus un cântec *Ballad of the Wow! Signal*, interpretat de Peggy Seeger–

2012, formația The Dandy Warhols lansează cântecul *Seti vs. The Wow! Signal*–

2016, muzicianul Jean-Michel Jarre lansează *Oxygène 17 music video*, dedicată *Wow! Signal*–

2017, reclama Super Bowl *Avocados from Mexico* prezintă o parodie a teoriei conspirației, despre aselenizare, despre Aria 51 și emite publicitate subliminală, prezentând un monolit în spațiu, inscripționat cu semnalul 6EQUJ5–

2019, se difuzează documentarul *Wow! Signal*, scris de Michael Shaw și regizat de Bob Dawson–

2019, filmul artistic *Ad Astra* folosește secvența semnalului 6EQUJ5–

Fără an, semnalul *Wow! Signal* este menționat în serialul *The X-Files*, episodul *Little Green Men* și apare în filmul artistic *Lazer Team*–

Dezamăgit că nu aflase nimic specific sau măcar interesant, deschise o altă pagină și selectă Arecibo. Privi prima imagine, fără să înțeleagă la ce se uita. Gândi *text* și începură să curgă rânduri de litere, cuvinte și propoziții, apoi prima filă se transformă într-o pagină obișnuită, cu inserții de poze. Comandă *save* și *print*.

Cu toată tehnologia *non-touch*, uneori își amintea că avea nevoie să atingă și ceva palpabil. Cum era o foaie de hârtie, deși hârtia nu mai era demult fabricată din fibre de celuloză, ci dintr-o structură elastică de alge modificate. Îi era poftă să țină între degete o carte reală, să-i simtă greutatea și mirosul specifice.

Își ținea volumele în biblioteca personală, mai puțin de o sută, păstrate cu grijă, încă din copilărie și adolescență. Cărțile, rânduite cu atenție, conservate în rafturi ascunse și ermetic izolate, erau, în general, cărțile lui de povești, basme, mitologie, povestiri istorice și fantezie, câteva de poezii, albume de bandă desenată, acum ridiculizate. Doar ele mai fuseseră salvate de la marea epurare lemnoasă, totul transformându-se în îngrășământ pentru puieții de arbori plantați pe terase în jurul blocurilor.

Omenirea ajunsese în pragul amenințării cu foametea. Deșertificarea prin încălzire globală accentuată și suprapoluarea făcuseră o sumedenie de victime, mai multe decât virusul planetar. Tot ce fusese odată plastic se transformase în material compozit de construcție, iar tehnologia informațională aplicată și învățarea automată a Inteligenței Artificiale evoluaseră cu o atât de mare repeziciune, încât oamenii n-aveau decât să gândească o idee, un concept sau un cuvânt și comanda mentală transforma dorința în realitate.

Cu toate acestea, călătoria în spațiu nu fusese reluată, după seria de eșecuri costisitoare dintre 2021-2023, iar colonizarea Lunii și a planetelor Marte și Venus rămăsese un vis frumos, suspendat undeva în noaptea înstelată. Oamenii aveau nevoie să-și prezerve viața pe Pământ, asigurând generațiilor tinere un viitor pentru care să merite să trăiască. Semnale radio sau de altă natură nu mai fuseseră trimise de la observatoarele astronomice din lume, spre adrese imprecise și nici nu mai primiseră răspunsuri. Cel puțin, nu în lanuri de grâu și secară.

Micah decuplă interfața cu hologramа și se frecă la ochi. Brațul robotic îi puse în față un teanc subțire de coli. Conexiunea întreruptă îi permitea acum să-și odihnească creierul cu sinapsele suprasolicitate și să nu se mai simtă atât de supravegheat. Toate gândurile sale treceau prin hardul apartamentului sau al biroului inteligent, filtrate și evaluate fără milă. Pentru el, născut în ultimul deceniu al secolului douăzeci, fusese extrem de dificil să se integreze în noua tehnologie impusă. Împlinise nu de mult patruzeci și unu de ani.

Cifra unu îl ducea mereu la o anumită amintire. Până la unsprezece ani, mergea în vacanță de mai multe ori pe an, cu părinții, într-un mic sat pitoresc din sudul Angliei. Acum, ceea ce fusese cunoscut drept Regatul Unit sau Marea Bri-

tanie se dezmembrase și fiecare teritoriu revenise la numele său istoric, așa cum fusese cu secole în urmă. Nici nu era de mirare. Țările, dar mai ales oamenii, se izolaseră, în urma devastatoarei epidemii care durase mai mult de cinci ani, provocată – intenționat sau nu, încă nu se dăduse publicității – de acel virus extrem de dur. Deși traiul normal și prosperitatea reveniseră într-o măsură însemnată, încrederea în semeni continuase să se manifeste doar în interiorul unor mici comunități închise. Globalizarea eșuase lamentabil, ca și programele spațiale, aducând mari pierderi financiare. Iar populația planetei fusese împărțită în două segmente: lucrativi și nelucrativi, fiecare cu sarcini bine determinate, în propriul domeniu de activitate.

Apucă încet colile, după ce-și trecu degetele peste o peliculă transparentă de substanță dezinfectantă, și începu să se plimbe prin biroul spațios, fără nicio mobilă aparentă și fără să mai fie urmărit de ochiul vigilent, atoatesupraveghetor. Se uită pe prima filă.

2020. Observatorul Arecibo din Puerto Rico s-a prăbușit.

Își petrecuse o grămadă de timp lângă Observatorul Chilbolton. Nu avea să uite niciodată fericirea din primii săi ani de viață. Revăzu cu ochii minții discul alb al antenei, ridicat deasupra centrului de control, și dreptunghiul asfaltat al complexului de studii și cercetări astronomice, împrejmuit de imense terenuri agricole, cât vedeai cu ochii, câmpuri cu lanuri foșnitoare de grâu, orz și secară. În acele culturi apăruseră tot felul de desene ciudate, însă frumoase, modele elaborate, de nedescifrat, spre marea disperare a proprietarilor, dar și a oamenilor de știință care lucrau pe atunci la Observator.

Din câte presupunea, probabil nici în ziua de azi nu se elucidaseră misterele acelor opere de artă imense, mai mult sau mai puțin abstracte. Circulaseră tot felul de zvonuri și teorii ale conspirației. Cum că lanurile primiseră vizita extratereștrilor și că desenele erau, de fapt, amprente codate, un fel de răspunsuri geometrice la diferite mesaje trimise în spațiu prin semnale radio sau laser, de la observatoarele astronomice din multe locuri de pe planetă.

Surâse o clipă, evaluând ideea că omenirea – e drept, doar o foarte mică parte a ei, câțiva oameni de știință, astronomi și astrofizicieni –, căuta în continuare, cu încăpățânarea unor puști de 11 ani, așa cum fusese el în 2001, să contacteze entități de pe alte planete, sisteme solare, constelații sau chiar din alte galaxii.

Trecuseră de atunci treizeci de ani, cu schimbări drastice neașteptate și foarte rapide. Abia se obișnuia cu ceva nou, că altceva și mai nou se implementa cu iuțeală, doar ca peste o jumătate de an să se schimbe totul și altă punere în aplicare să se dezvolte. Iar omenirea? se întrebă retoric, ridicând ușor din umeri. Omenirea, oamenii, semenii planetari, se retrăseseră într-un fel de bârloguri comunitare, la fel ca în zorii civilizației umane, adunându-se în grupuri din ce în ce mai mici. Muncind, mâncând, învățând, distrându-se, născând și murind acasă. Izolarea din vremea virusului lăsase o urmă de neșters asupra stilului de viață al civilizației umane, la nivel planetar.

La 8 dimineața, 1 decembrie 2020, platforma telescopului Arecibo s-a prăbușit în vasul de jos, rupând toate cablurile structurii deja deteriorate, continuă el să citească. *Imaginea aeriană prezintă o masivă tăietură în antena radarului, iar platforma de recepție, de 304,8 m diametru, este total distrusă. Problemele la Obsevator au început din luna august, când unul dintre cele trei cabluri de ancorare, în urma unei furtuni foarte puternice, a cedat și s-a rupt, căzând în vasul discului.*

Din lipsă de fonduri și de interes, unul dintre cele mai mari și mai puternice radiotelescoape din lume, un al doilea cablu s-a desprins, în noiembrie, prăvălind 900 de tone de instrumente în interiorul antenei, rupând bucăți din întreaga construcție. În cele din urmă, în prima zi a lunii decembrie, ultimul cablu s-a desprins din pilonul de ancorare, prăbușindu-se definitiv.

Observatorul Arecibo din Puerto Rico nu se mai poate reconstrui și probabil nici nu mai avem nevoie de astfel de edificii imense, greoaie, pentru a studia cerul ori ființele extraterestre sau pentru a aștepta răspunsuri codate la mesajele trimise de noi pe unde radio.

Micah Cunningham nu știa nimic despre observatorul Arecibo. Însă știa destul de multe despre cel de la Chilbolton. Își aducea aminte cu claritate dimineața aceea de august, când alergase peste câmpuri să-i dea de veste bunicului său, Brod Hamilton, că apăruseră încă două semne în lanul unui vecin. Și mai ales, n-avea să uite niciodată savoarea plăcintei cu mere pregătită de bunica Pippa, amintire care nu i se șterse niciodată din memoria gustativă.

Văzuse și el fotografiile modelelor și a figurilor lăsate în lanul de grâu, cu spicele culcate la pământ, cu tulpinile îndoite într-un mod nefiresc. Ceea ce-l motivase, de fapt, să-și aleagă ca studiu și pregătire profesională un domeniu de activitate care, după certurile îndurate din partea părinților, îi devenise meserie de bază – și nu regretase nicio clipă că optase pentru arhitectură peisagistică. Câștiga extrem de bine, avea o carieră ascendentă. Se afla, ca om de afaceri, în eșalonul superior al elitei din zona londoneză.

Dacă cineva de la Observatorul Chilbotlon, oamenii de știință și astronomii care lucraseră acolo, ar mai fi fost în viață sau prin Londra, și-ar fi dat imediat seama că reprezentările sale artistice semănau izbitor de mult cu anumite tipare și modele din care se inspirase și încă o mai făcea.

Memorase tot ce văzuse atunci, pușți de 11 ani fiind. Fusese ultima oară când se aflase în sudul Marii Britanii, în țara numită acum Anglia. Pe baza reprezentărilor mintale, fiind și un bun desenator, cu o imaginație debordantă, recrease și crease tot felul de forme geometrice ale acelor imagini, adăugând propriile idei sau scoțând elemente, pentru a le contura în următorele sale proiecte.

Orașele mari, cu multiple zone de enclave gospodărești, cum erau denumite, se sufocau din lipsă de oxigen și de aer proaspăt. Arșița cuprinsese chiar și regiunile reci ale Pământului, lipsa de spații verzi, de grădini, parcuri sau păduri își spusese cuvântul, condamnând traiul zilnic al oamenilor.

Își recuplă interfața la *tech non-touch*. Dacă lipsea prea mult de la conexiune, avea să se declanșeze o alertă și biroul ori apartamentul unde se afla se închidea ermetic, până la sosirea unei echipe care să-i verifice absența. De obicei, o asemenea decuplare prelungită avea loc în cazul unui deces subit. Dacă era prins că închisese legătura semantică cu bună știință, primea o amendă usturătoare, i se tăiau mii de puncte de la salariu, iar dacă forul superior considera necesar, era posibil să interpreteze fapta lui ca fiind un afront deliberat; iar asta nu doar că l-ar fi deferit justiției, ci l-ar fi privat de toate funcțiile; s-ar fi trezit dat afară de la serviciu și eliberat pe străzi, ca un vagabond oarecare.

Cu toate acestea, Micah schiță un început de surâs. *Ca un hoinar*, își zise, iar cuvântul îi evocă o senzație de liniște, libertate și mângâiere, aidoma unei adieri de vânt. Reintră în rețeaua matriceală. Obosise stând atâta în picioare și plimbându-se prin încăperea goală a biroului. Gândi un fotoliu și se tolăni imediat în el. Brațul robotic, lung, maleabil, aproape transparent, astfel încât să nu îl deranjeze vizual, cinetic sau acustic, îi întinse o tavă micuță pe care se afla o

ceaşcă şi un biscuit sărat. Aburii ceaiului se ridicau ca nişte mărunte fantome, dansând o clipă, apoi dispărând aspirate de sistemul foliilor hidroponice din pereţi.

Nu apucă să ia o înghiţitură şi simţi că e apelat. Un client. Transmise robotului că nu mai dorea ceaiul şi acesta se făcu nevăzut cu tavă cu tot. Apăru holograma de contact, pulsând violaceu-verzui. *E o ea*, îşi zise Micah, după culoare. Şi nu se înşelă.

☆ ☆ ☆

Îşi luase concediu. De multă vreme dorea să meargă să revadă Chilbolton, iar acum cu atât mai mult, după ce citise despre dezastrul observatorului Arecibo. De la Londra până în Farnham ajunse în douăzeci de minute, cu drona de transport comun de pasageri, şi de acolo, încă zece minute, cu un vehicul autoprogramat. Coborî la intrarea în sat, aşa dorise el, şi o luă la picior pe drumul de ţară, care nu se schimbase cu nimic în ultimii treizeci de ani. Câmpiile respirau verde sub cerul abia umbrit de câţiva norişori, sub fomă de şuviţe filamentoase, prevestind, cu toate că era soare şi cald, o ploaie iminentă. Câmpurile care hrăneau satul şi împrejurimile încă mai existau acolo şi continuau să producă.

Se cază într-un han pe care-l găsise căutând în informaţiile turistice ale zonei. Clădirea arăta, din exterior, ca orice alt han englezesc, putea fi chiar şi din secolul XIX, cu arhitectura specifică regiunii, însă interiorul fusese adaptat tuturor cerinţelor tehnologice prezente. Însă nu pierdu multă vreme acolo. Simţea că trebuie să se grăbească, dar nu doar fiindcă l-ar fi putut surprinde ploaia. Lucrând cu plante vii şi cunoscând cele mai mărunte variaţiuni ale reacţiilor frun-

zelor, tulpinii, sau a florilor, prin detectarea mirosului, culorii și aparenței în funcție de lumină, temperatură, umiditate sau orice alți factori din ambianță, cunoștea foarte bine natura sau specificul fenomenelor de transformare în repausul vegetativ.

Simțea deja în nări mirosul viitoarei averse. Inspiră puternic, fericit cum nu mai fusese din copilărie. Era doar el, cu el însuși. I se aprobase decuplarea de la *non-touch* pentru timpul petrecut afară, astfel că putea gândi liber orice dorea. Numai un mic punct, ca o muscă cu elice în miniatură, îl urma, supraveghindu-i orice mișcare. Pentru protecția individuală, să nu i se întâmple accidente neprevăzute. Era o gramaticalizare eronată, alăturarea celor două cuvinte. Oricum, nu-i păsa.

Zări silueta observatorului Chilbolton, discul alb ridicat peste postamentul cenușiu de beton. Era abandonat și nefuncțional de ceva vreme, însă nu se apucase încă nimeni să-l demoleze. Îi păru mic și nesemnificativ. Cu treizeci de ani în urmă părea o clădire impunătoare, în fața copilului care-l privea cu gura căscată de uimire. O adiere rece îi trecu peste față și grăbi pasul. Vântul își schimbase brusc direcția, iar cerul, la orizont, se încărca cu nori grei, întunecați.

Urcă micul dâmb, pe poteca năpădită de buruieni, spre fostele grajduri și fosta casă a bunicului. Totul era părăsit, niciun animal nu se mai afla în padocuri, nu păștea nimeni iarba grasă a tăpșanului. Reuși cu greu să deschidă ușa de lemn a casei, înțepenită. Își ținu respirația, aerul era suprasaturat cu praf și mirosul era greu de suportat. Holul, bucătăria, camera de zi, cu toatele erau neschimbate. Mobila și fleacurile expuse peste tot, de care bunica Pippa fusese mereu atât de mândră, erau cuprinse de pânze de păianjen, ca un giulgiu uitat de timp.

Urcă la etaj. Baia fusese atinsă de rugină, la fel ca tot ce se afla înăuntru. Cele două dormitoare părăsite căzuseră și ele pradă țesăturii pânzei încâlcite și atotcuprinzătoare a arahnidelor. Coborî pe scara din spate, direct în magazia-atelier a bunicului, unde dezordinea era de nedescris. Îi plăcuse mereu să cotrobăie printre fiare și diferite ustensile despre care habar n-avea la ce puteau folosi. Acum, acestea îi creau un sentiment de gol în stomac.

Părăsi descumpănit casa, întrebându-se de ce fusese lăsată așa, fără să se ocupe nimeni de ea? E adevărat că tehnologizarea rapidă, prea rapidă, cuprinsese ca o frenezie întreaga societate, însă, totuși...

Observă că hangarul în care bunicul său își ținuse micul avion cu care căutase semne în lanurile de cereale fusese dărâmat. Aceasta era singura schimbare. Restul, absolut tot satul, cel puțin din exterior, arăta la fel cum îl lăsase el, cu treizeci de ani în urmă. Abătut, în ultima licărire a soarelui, își îndreptă pașii spre Observator, urmărit fidel de musca cu elice.

Ajunse la confluența celor trei câmpuri, care făceau un unghi ascuțit cu terenul Observatorului. Vântul aducea câteva picături de ploaie și zarea devenise roșie sub marginea neagră a norilor care se întindeau peste câmp. Și avu impresia că ceva se mișcă sub picioarele sale. Se aplecă și puse palma deschisă pe pământ, peste firele de grâu tocmai bune de secerat. Câteva spice se scuturară și boabele se împrăștiară sub tulpini.

Se culcă în lan, cu brațele și picioarele desfăcute, inspirând cu nesaț mirosul culturii, al vântului și al ploii. O scurtă zguduitură, ca o părere, trecu pe sub spatele său, dar nu o luă în seamă. Îmbătat de mireasma naturii, i se făcu deodată somn. Simți cum începe să amețească sau să se rotească, la

început lent, ca o balansare ușoară, apoi parcă prinse viteză și alunecă undeva, nici el nu știa unde. Închise ochii și se cufundă în acea senzație minunată.

Probabil că ațipise. Ploaia cădea peste el în șuvoaie dezlănțuite, năclăindu-l cu noroi, umplându-l de frunze păroase și semințe mărunte, negre, de neghină. Cele câteva boabe ajunse sub limbă erau amare. Nu avu nicio intenție să se ridice. Stătea întins şi se simțea ca într-unul dintre cele mai moi și confortabile paturi din lume. Picăturile îi cădeau peste față, cu viteză și greutate. Zâmbi, apoi începu să râdă de-a binelea. Nu auzea nimic altceva decât ploaia lovind lanul de grâu și trupul său întins pe jos.

Așa cum începuse, aversa se și termină. Brusc. Seara învăluia cerul care se limpezea, pe măsură ce dispăreau, absorbiți de vântul de apus. Se făcuse cald, probabil de la emanația de abur a pământului încins, saturat de debitul prea mare de apă căzut dintr-odată. Se ridică, sprijinindu-se întâi în coate, apoi în picioare. Îmbrăcămintea îi șiroia și era ud leoarcă. Emise gândul doar și în câteva secunde era uscat, datorită fibrelor speciale din țesătura hainelor. Și o luă din loc.

Ajunse înapoi la han și cuplajul la matricea tehnică se produse automat. Pierduse musca-dronă de supraveghere, posibil sucombase sub jetul apei de ploaie sau pur și simplu rămăsese afară, așteptându-l. Se dezbrăcă și intră în baie, să facă un duș reconfortant. Privindu-se în oglinda care-i reflecta chipul și trupul tridimensional, rămase uluit și – nu putea nega asta – încântat.

Începând de la frunte și față, continuând pe gât, brațe, tors, abdomen și picioare, întreaga sa piele era acoperită de... uhhh, cum să definească ceea ce admira?... un model foarte complex și complicat. Ca un tatuaj elaborat, lăsând urme adânci până în stratul subcutanat.

Își trecu degetele peste protuberanțe și sesiză că înclinarea figurilor perfect geometrice avea un unghi de 38 de grade față de perpendiculara la corpul său. Ca și cum o șenilă extradimensională, cu profil imprimat, venită dintr-o altă lume, ar fi trecut peste el.

Începu să râdă la această idee. Apoi se gândi, cu toate că era conectat la *non-touch* și tot ce-i trecea prin minte era înregistrat și evaluat, că nu-i păsa defel. Nu aveau decât să-l creadă dezaxat și, după evaluarea psihologică zilnică, să-l elibereze din funcție. Avea să se mute la Chilbolton și să aibă grijă de toate lanurile de grâu, de secară și orz. Și s-ar fi apucat de sculptat în tulpinile moi și elastice ale plantelor cu genetică hexaploidă.

Ar fi putut să creeze minunate obiecte miniaturale, pe care să le expună pe rafturi invizibile. Cu timpul, ar prinde rădăcini, ar răsări un fir subțire, ar crește frunzulițe, ar înmuguri și ar produce sămânță. Ce vis ireal, își zise. Își trecu din nou degetele peste denivelările pielii. Aceasta nu-și revenise la normal. Lăsă jetul de apă să-l spele și se uscă sub jetul de aer cald. Se înveli în halatul pus la dispoziție de han, simțindu-se bine la atingerea materialului moale.

Stând în mijlocul încăperii, ezită dacă să gândească pat sau îmbrăcare. Nu era obosit și n-avea chef de somn, deși trăise o zi specială. Călătorise. Ceva ca un fel de chemare, un neastâmpăr ca în copilărie, nu-i dădea pace. Deși era întuneric și se apropia miezul nopții, o plimbare nocturnă, în aerul curat, spălat de ploaie, i-ar fi prins bine. Gândi îmbrăcare, după ce își dădu halatul jos, și hainele îi învăluiră trupul imediat.

Cunoștea foarte bine drumul până la Observator. Îl putea face și cu ochii închiși. Miniscula dronă cu elice se puse deodată în mișcare deasupra capului său, trimițând un fascicul

luminos suficient de puternic pentru ca el să vadă pe unde calcă. În sat era liniște și întuneric. Nu lătra niciun câine. Poate că nici nu mai existau câini. Apropiindu-se de grajdurile bunicului Brod, se aștepta să audă fornăiturile cailor și răsuflarea grea a vitelor. Însă adăpostul de animale era gol demult și mirosea a înstrăinare.

Coti lent spre câmpul învăluit în beznă. Drona-musculiță îi semnală roșu, pericol. Ignoră avertismentul și simți sub tălpi pământul reavăn. Călca firele de grâu, iar acestea păreau că gem și se sparg sub greutatea lui. Cerul era plin de stele. Luna încă nu se vedea. Merse un timp pe lângă gardul de sârmă care delimita o parcelă de alta. În dreapta, silueta albicioasă a discului antenei Observatorului îl urmărea ca un ochi gigantic, deschis, însă fără viață, fără să vadă ceva.

Se opri. Inspiră de câteva ori, încântat de aerul ozonizat. Îmbrăcămintea de pe el se ajustă automat la condițiile temperaturii exterioare, pentru a-i crea un mediu confortabil. Își deschise larg brațele și se lăsă pe spate, căzând peste tulpinile plantelor. Nu simți nicio zguduitură la impactul cu solul. De fapt, realiză el plăcut uluit, nici nu luase contact cu pământul. Levita la mică distanță, simțind pe față, pe pielea urechilor și a capului, cum firele se frecau de el, parcă mângâindu-l.

Se gândi să se dezbrace de tot. Nefiind cuplat la modulul *non-touch*, nu reuși să-și dea hainele jos. Deasupra frunții, drona emitea din ce în ce mai alertată semnale roșii, de primejdie iminentă. Micah surâse, zicându-și că poate pe acolo mișunau șoareci de câmp sau cârtițe care-și săpau galerii la suprafață. Știa toate acestea din copilărie. Nu uitase nicio fărâmă de informație și nici orele petrecute culcat, pe burtă, pentru a surprinde vreo gărgăriță urcându-se pe frunze și pe spice.

Câmpul de sub el prinse a fremăta. Un tremurat ușor, ca o legănare. Niciun sunet nu reuși să spargă liniștea adâncă a nopții tăcute. Apoi, ca un suflu de aer cald, simți ceva vibrând și împingându-l de la spate. Trase aer în piept și se relaxă așa cum n-o făcuse, poate, niciodată. Mușchii i se detensionară și își simți respirația ca pe o boare ușoară. Plutea, privind formațiunile de stele. Drona cu elice dispăruse, probabil se descărcase și căzuse în lan.

Simțea cum protuberanțele imprimate ca niște tatuaje în piele îl furnicau și se mișcau pe suprafața trupului, reașezându-se în alte contururi și structuri. Nu-l durea nimic, avea doar o vagă senzație de amețeală. Brusc, o lumină puternică îl învălui, venind de jos în sus, cuprinzându-l în toate fasciculele și raze de lungimi scurte sau mai lungi, scuturându-l și balansându-l dintr-o parte în alta.

Sunetul, stins la început, crescu în intensitate în timp ce pământul se desfăcea în bucăți sub el, înghițind bulgări, spice de grâu și toate stelele de pe cer. Nu opuse rezistență. Nici nu se gândi să-i fie frică sau să încerce să fugă de acolo. Doar că formele de pe corpul său se reașezară din nou, furnicându-l din tălpi până-n creștetul capului. Îi veni să se scarpine și acest gând îl făcu să râdă.

O placă fină și poroasă se strânse în jurul lui ca o armură dintr-un material moale. Vuietul unui șuierat ascuțit îi străpunse timpanele, dureros. Indiferent ce se întâmpla, nu avea cum să se opună sau să se apere. Se lăsă în voia acelui fenomen. Poate doar visa, poate delira, poate era real.

Revăzu cu ochii minții ultima întâlnire cu bunicul Brod Hamilton, după ce fugise cât îl ținuseră picioruşele, apoi fața surâzătoare a bunicii Pippa, tăindu-i o felie generoasă din plăcinta cu mere coaptă de ea. Parcă mai simțea și-acum gustul rumenit al fructelor printre foile subțiri de aluat auriu.

Bezna îl cuprinse dintr-odată. Grea, sufocantă, apăsătoare. Încercă să se miște, însă nu reuși. Întredeschise pleoapele, cu mare efort. Deasupra sa, îndepărtându-se, ceva de-o formă ciudată, ovală sau rotundă, nu-i distingea prea bine conturul, se ridica lent. Nu era luminată, era doar o proiecție de întuneric peste negura nopții. Iar silueta deveni din ce în ce mai mică, apoi dispăru și stelele se văzură din nou, strălucitoare.

Era căzut într-o rână. Se ghemui o vreme, apoi se ridică, încet, precaut, amețit. Își simțea corpul arzând și nu reuși să respire decât sacadat. Frigul nopții îi trimise frisoane pe șira spinării și, instinctiv, se frecă cu palmele peste brațe.

Percepu voci care se apropiau. Erau mai mulți oameni, vorbind tare. Lumina unor lanterne îl orbiră și închise ochii. Apoi se simți înșfăcat, târât și tras într-un vehicul care-l zgudui o vreme. Când reuși să vadă ceva, se afla într-o încăpere... Putea vedea mobilierul, pereții, tot ce se afla, în dezordine, pe o masă.

— Cine ești? i se adresă un bărbat, cu voce aspră. Ai ieșit din cutie, știm asta. Acum să ne spui cum te cheamă și cine ești?

Avu nevoie de toată determinarea pentru a-și forța corzile vocale să scoată sunete. Nu le mai întrebuințase de vreo două decenii. Înțelese că nu mai era cuplat la niciun fel de *non-touch* și nici nu mai putea comunica prin puterea gândului.

— Eu...

Durerea, ca o flacără, îi arse gâtul. O lacrimă i se scurse dintr-un ochi, până jos, la bărbie, iar de acolo picură în lateral, prelingându-se peste maxilar și uscându-se sub lobul urechii.

— Micah Cunningham, avu impresia că spune.

— Ce sunt aceste... chestii de pe tine? întrebă bărbatul înalt și solid, împungându-l cu degetul.

Din copilărie nu mai văzuse astfel de oameni.

— Ar fi bine să deschizi gura și să vorbești. Acuși vor veni cei de la Operațiuni Speciale și te vor duce într-o altă cutie. Unde nu-ți va fi la fel de bine. Crede-mă! Am mai văzut din ăștia ca tine!

Simți în vocea omului amenințare și chiar o undă de ură.

— Unde sunt? Ce s-a întâmplat?

Niciun sunet nu-i părăsi buzele. Doar gândise cuvintele, cum fusese obișnuit. Bărbatul îi înfipse ceva tare între coaste și el simți că se sufocă de durere.

— Cine ești?! Cum te cheamă?! zbieră celălalt, zgâlțâindu-l cu putere.

— Eu...

Reuși să articuleze clar cuvântul.

— Da?! Ascult!

— Eu sunt $2_28317\ 30_23_23_33_383_2612_3$, șuieră printre buzele crăpate.

— Ce? N-am auzit! Repetă!

Micah își strânse deodată degetele în pumn și simți un val de furie crescându-i în interior, cum nu simțise niciodată în viața lui. Se concentră și, după un imens efort, rupse chingile de piele lată cu care îi erau prinse brațele și picioarele de tăblia unui pat metalic. Sări în picioare.

Îl apucă cu mâna de gât pe celălalt și-l izbi de perete. Bărbatul icni și se prăbuși cu fața în jos. Se ridică anevoie și avu intenția să se repeadă asupra lui.

— Eu sunt $2_28317\ 30_23_23_33_383_2612_3$, repetă Micah. Eu sunt $2_28317\ 30_23_23_33_383_2612_3$...

Printr-o ușă laterală năvăliră câțiva oameni, cu intenția de a-l prinde și a-l imobiliza. Sesiză că erau înarmați. Anti-

cipându-le mișcările, îi culcă pe toți la podea, cu lovituri precise. Respiră pe nări și, fără să fie nevoit să privească, percepu cum modelele geometrice de pe trupul său se aranjaseră într-o altă ordine, alte forme, adâncimi și unghiuri.

— Eu sunt $2_28317\ 30_23_23_383_2612_3$, mai spuse o dată, acum liniștit.

Închise ochii și-și desfăcu brațele, la fel cum făcuse în lanul de grâu. Încet, abia perceptibil, corpul și întreaga sa ființă, cu toate semnele mișcându-se pe el, se deformară până la fluidizare, apoi se deschiseră, lăsând raze subțiri de lumină să strălucească pe o distanță scurtă. La fiecare respirație, silueta i se împuțină tot mai mult, până când din Micah Cunnigham nu mai rămase nicio urmă în acea încăpere.

2031

Chilbolton, sudul Angliei

— N-am mai văzut așa ceva din 2007, zise Iseult Murphy, un astrocercetător bărbos, căutător de urme ale extratereștrilor, așa cum fusese odinioară, cu mai mult de o jumătate de secol în urmă, Carl Sagan.

Aparate de filmat înconjurau un perimetru bine delimitat cu semnale luminoase. Pe câmpia de lângă Obsevator mișunau o grămadă de oameni, călcând fără milă în picioare lanul cu grâul aproape copt.

— De aici a plecat ceva, spuse altcineva. Sunt urme radioactive, nu în doză periculoasă, dar se înregistrează.

— Groapa e prea adâncă și neobișnuită ca aspect, pentru a fi săpată mecanic, își dădu cu părerea un al treilea bărbat.

— Imaginile din satelit... – veni o fată și întinse câteva diagrame celui cu barbă.

— Hmm... – făcu acesta. Se vede clar – și ne arată și măsurătorile – că aici a fost un corp uman, după dimensiune și amprenta biologică.

— Semnele astea... cum să zic... sunt excepțional de frumoase, spuse al doilea bărbat.

— Le-am și trimis la imprimare, îmi fac o îmbrăcăminte cu aceste modele, sunt șic, susură tânăra, zâmbind.

— Așadar, încă un mister neelucidat, mormăi Murphy, fără să ia în seamă cele spuse de colega lor.

— De ce? Ai aici tot ce-ți trebuie.

— Navă spațială ieșind din pământ? Decolând noaptea spre alte stele? Lăsând o urmă distinctă, cu modele care arată ca niște coduri de încriptare? Un individ care a dispărut de la centrul de detenție? Care a urlat niște cifre, poate simple, poate o secvență numerică... Nu cred.

— Individul era Micah Cunningham, venit în vacanță aici, îi informă fata. Arhitect peisagist la Londra.

— Avem holograma acustică a undei tractoare, zise cel de-al doilea bărbat, după ce înregistră un apel, apoi privi harta sunetelor de înaltă amplitudine care se desfășură în fața ochilor lor.

— Unde o fi acum omul? gândi bărbosul, însă nu primi niciun răspuns, nici nu avea contactul *non-touch* activat pe perioada cercetărilor.

— Sunt aici.

Simți deodată o vagă adiere, crezând că i se păruse doar că auzise cuvintele.

Se uită în toate părțile, fără să vadă ceva nelalocul lui.

— Sunt aici și pretutindeni, îi șopti vântul la ureche.

Avu putere să se abțină și să nu se întoarcă și nici nu făcu ochii mari. Nu-l observă nimeni.

— Omule, oricine ai fi. Arată-te! îi ceru în gând.

— Nu am cum. Mă aflu în orice fir de grâu, în tot lanul, pretutindeni. Semnele pe care le-ai găsit în pământ sunt cele de pe corpul meu.

Bărbatul își trecu degetele prin barba lungă.

— Cum te numești, omule?

Câteva clipe nu veni niciun răspuns.

— Mulțumesc pentru că m-ai numit om.

— Plăcerea mea. Așadar, ai vreun nume omenesc?

— Micah Cunningham.

— A, deci tu ești!

— Da. Eu sunt eu. $2_2 8317\ 30_2 3_2 3_3 83_2 612_3$.

— Ce înseamnă aceste cifre?

— Coordonatele planetei.

— Și cum le descifrez?

— Trebuie să plec.

— Stai, stai! Cum descifrez... ?

Pala de vânt dezactivă holograma și toată lumea începu să protesteze, fără să mai reușească să reconecteze harta. Iseult Murphy clătină de câteva ori din cap. Se așeză jos și își trecu palma deschisă peste firele și spicele de grâu.

— Încântat de cunoștință, Micah Cunningham, gândi, știind că cel numit îl auzea. Deci, povestea cu extratereștrii și urmele lăsate de ei, noaptea, este chiar reală... ? Ca să vezi...

Nu mai primi niciun răspuns.

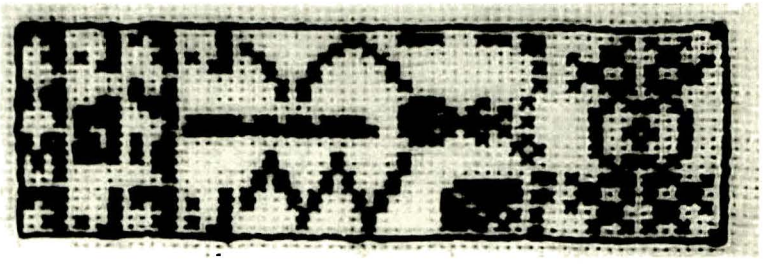

Noduri și semne

de Gheorghe Tănase

Motto:
„A fi sau a nu fi
aceasta-i întrebarea.
Bineînțeles că aceasta-i întrebarea!
Absolut bineînțeles că aceasta e întrebarea.
Mă și mir că a mai fost pusă.
Cred că am găsit ceva, însă."
Nichita Stănescu, «Căutarea tonului», 1982

Dacă pentru *unii* (mai puțin *cultivați*), cele câteva versuri ale inegalabilului Nichita Stănescu ar putea să creeze impresia că *bat câmpii*, există de fapt *un altfel de lirism*, care *chiar bate câmpii...*! De fapt, câmpiile! *Cultivate!* La modul concret! Pentru că de sute de ani şi în zeci de țări, dar mai ales în sudul Angliei, apar în lanuri semne ciudate, pline cu o *altfel de poezie*.

Din punct de vedere istoric, un *„cerc într-un lan"* ştim că a fost menționat în anul 1678, într-un pamflet despre un „diavol secerător": într-o noapte, un câmp de ovăz a fost secerat după ce *o flacără roşie s-a coborât din cer*. După cum observați în desenul din prima figură, „diavolul" avea o tehnică destul de modestă, rezultând doar două cercuri. În anii '80, «celebrii călcători», nu în strâchini, ci mai rău, în lanurile cultivate (de alții) erau mai harnici şi aveau mai mult

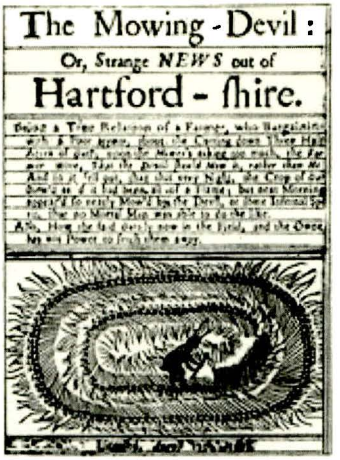

talent. Cei mai cunoscuți au rămas *Doug Bower* și *Dave Chorley*, care au acționat gândind poate așa:

Foaie verde de secară / Cu o scândură și-o sfoară / Am călcat un lan aseară / Și-am ajuns celebri-n țară!

Într-adevăr, mult mai târziu declarau că *numai umorul și interesul pentru publicitate* i-au motivat. *„Înainte de '78 n-a fost, în definitiv, niciun cerc. Erau doar pagube provocate de furtuni, care* **păreau** *a fi pictograme. Dar cercurile cu pereții de spice verticali, ca și cum tai cu un cuțit o plăcintă, acelea da, au fost ale noastre. În '78, noi am început cu ele...*" – afirma Bowen.

Spre sfârșitul anilor '90, o serie de continuatori ai acestei «tradiții» s-au făcut remarcați și ei, dar beneficiau de o tehnologie superioară. Dar și de comenzi! Postul de radio BBC, de exemplu, pentru festivalul WOMAD, de la Glastonbury, din iulie 2019, a sponsorizat realizarea unui «***crop circle***» cu un diametru de 90 de metri. Dar nu totul se explică în acest mod. Iată câteva dintre caracteristicile numitelor «***crop circle***» care le diferențiază de cele contrafăcute:

«cercurile din lanuri / ***crop circles***» apar mai ales noaptea;

au fost documentate peste 10.000 de asemenea «semne» în 500 de ani;

indiferent de complexitatea modelului, realizarea acestora nu depăşeşte câteva ore;

indiferent de formă, dimensiuni, sunt executate extrem de precis;

după verificări atente, nu s-au descoperit, pe solul moale (după ploaie), urme de paşi;

majoritatea plantelor *nu sunt rupte,* ci doar *înclinate până la 90°,* ele putând creşte şi, mai apoi, chiar recolta;

plantele afectate – mai ales cele din mijlocul formațiunilor – sunt *uneori răsucite în formă de spirală* şi în mai multe *straturi suprapuse,* formând un fel de «țesătură»;

la plantele din *interiorul* cercurilor *se pot observa goluri* la al doilea nod de pe tulpină, la al treilea sau chiar la al patrulea, motiv pentru care, spun unii, se îndoaie şi nu se rup;

în multe cazuri au fost observate, în zona respectivă, *manifestări ale unor emisii radioactive* sau a unor *fluctuații magnetice netipice;*

nu este un fenomen singular în «cercurile din lanuri» *defectarea aparaturii electronice;*

în sol au fost găsite uneori *particule de fier magnetizate, microsferice* de cca 10–40 nanometri diametru;

în urma analizelor aprofundate a spicelor de cereale din «cercuri», s-au descoperit şi *modificări celulare,* care sugerează prezența unei *acțiuni termice extrem de intense,* într-un timp foarte scurt;

mulți martori (persoane sensibile, şamani, clarvăzători etc.) prezente în aceste cercuri, vorbesc despre apariția unor *stări de transă, extracorporalitate,* comunicare cu entități spirituale;

Ştiaţi că...?
Google, Led Zeppelin, *dar şi* **producători de bere** *au fost atraşi, dar au şi captat atenţia marelui public, asupra fenomenului* «**crop circles**»*?*

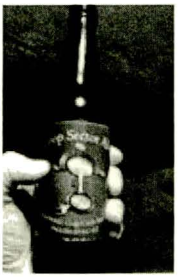

În Anglia, o *primă mărturie fotografică* a unei «secerări» a fost făcută în 1932, în zona Bow Hill. La începutul războiului, pentru insularii asediaţi, diavolul era lesne de înlocuit cu naziştii şi de aceea unele fotografii ale RAF, care prezentau semne pe solul britanic, ar fi putut fi dovezi că germanii le foloseau pentru orientarea aviaţiei proprii. Dar e puţin probabil ca sofisticatul spionaj german să deseneze un fel de «6» sau «9» – ghidându-şi astfel aviaţia. Nici după război, apariţiile semnelor nu au încetat. Zona cea mai vizată între 1987 şi 2005, cu un vârf în 1999, a fost miticul ţinut Wiltshire, unde se află celebrul complex megalitic Stonehenge, templul Avebury, cât şi Observatorul Astronomic de la Chilbolton.

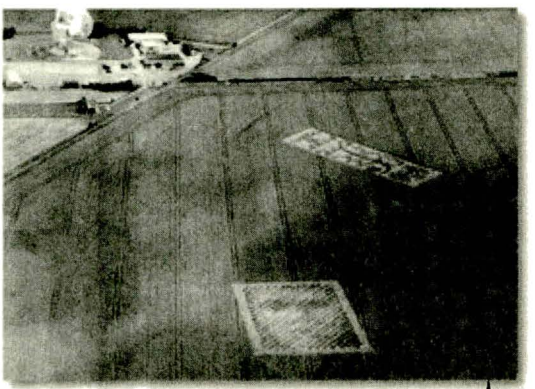

Chiar dacă Anglia a fost până în 1996 o preferențială «tablă de scris», şi alte țări au devenit purtătoarele unor mesaje. Şi în România au fost cazuri de apariții ciudate a unor modele – mai simple, ce-i drept. Există mărturiile unor localnici din vestul țării, unde, în 23 iunie 1994, inginerul Liviu Deznan, împreună cu mai mulți muncitori de pe platforma unui siloz, au văzut la *limita nordică a municipiului Arad* două cercuri concentrice într-un lan de grâu. Era un nucleu central format din cereale culcate, iar la exteriorul acestuia încă un inel, ușor eliptic, format la fel. Informații detaliate se pot citi în cartea „Anotimpul OZN-urilor». Alte apariții din țara noastră: în mai 1995, lângă Târgu Mureş, s-a observat o formațiune ciudată în iarbă. Peste doi ani, în noaptea de 14 spre 15 iulie, în apropiere de satul Cetatea de Baltă, din județul Alba, localnicii au semnalat apariția unor cercuri pe sol, însoțite de lumini inexplicabile. Şi în Bogata Olteana – nu departe de Hoghiz, din județul Brașov – au apărut subit, de mai multe ori, inexplicabile cercuri în iarbă. În 1998, o formă asemănătoare a fost însoțită cu un fenomen aerian luminos de mare intensitate.

Fenomenul «*crop circles*» avea să ia, însă, o turnură stranie. În 1974, Carl Sagan, împreună cu Frank Donald Drake, au avut ideea de a scrie şi expedia un mesaj, în cod binar, către posibile civilizații inteligente din Univers. În 16 nov. 1974 au fost trimise 1.679 de impulsuri pe frecvența de 2.388 MHz (12,6 cm), către grupul de stele M13 (NGC 6205) din constelația Hercule (la 22,2 ani-lumină). Mesajul conținea informații despre ADN-ul uman, în ce sistem solar ne situăm, ce tip de radiotelescop s-a folosit etc.

Ei bine, ***au sosit trei răspunsuri la acest mesaj!*** Primul, după 26 de ani (la 13.08.2000), desenat într-un lan de grâu de lângă radarul de la Chilbolton, Hampshire; al doilea, în ace-

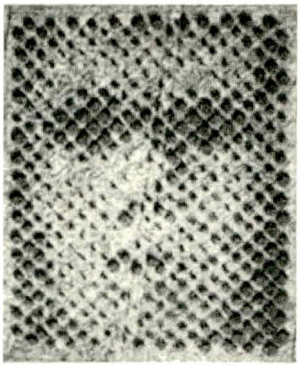

laşi loc (14.08.2001), prezentând imaginea *în negativ* a unei feţe umanoide, realizată după o tehnică în premieră care amintea de modul de imprimare al imaginilor alb-negru din ziare: prin puncte (snopuri rămase în picioare) alternând cu zone libere unde acestea erau culcate la pământ. Al treilea mesaj (19-20.08. 2001), reprezentând un simbol ciudat, dreptunghiular, a apărut la circa 200 de metri de observatorul supravegheat continuu, fiind obiectiv militar. Ce s-a transmis? *Acelaşi tipar de date trimise de noi* în 1974, codat tot în sistem binar, dar acum cu datele *lor* de identificare! Astronomul Frank Drake a afirmat, total surprins de cele întâmplate: *„nepământenii nu ar comunica niciodată în acest mod ridicol!"*.

Tot în Anglia, în anul următor (2002), a mai apărut un răspuns! Al patrulea! De astă dată în Crabwood, lângă o altă mare antenă de comunicaţii! Desenul din lanul cultivat avea dimensiuni enorme, cât aproximativ *două terenuri de fotbal.* Mesajul era înscris ca pe un CD ţinut în mână de un «grey» cu o figură ce părea mânioasă. Realizarea era foarte elabo-

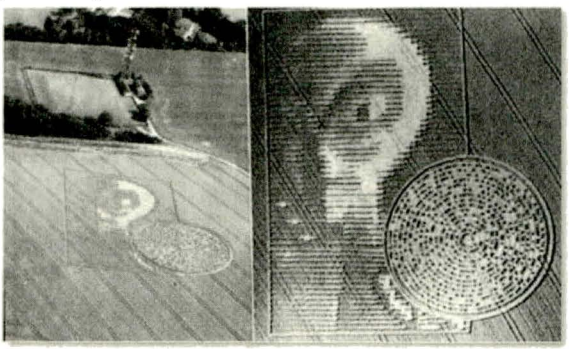

rată, fața fiind realizată prin varierea *grosimilor liniilor* și nu *prin puncte*, ca la Chilbolton: era o structură «raster», ca la un ecran TV clasic, dând astfel un efect 3D. Codul binar era creat prin «baloturi» într-o spirală perfect trasată. Ideea că ar fi un mesaj codat în ASCI a avut-o Paul Vigay, specialist britanic în informatică, cunoscut pentru dezvoltarea sistemului de operare RISC. De notat că acesta a fost consultant și pentru filmul «Semne» (2002). Din păcate, el a murit la numai 44 de ani, fiind găsit înecat pe plaja din Portsmouth, la 20 februarie 2009, în condiții oficial considerate neclare. Munca lui a fost continuată de Miia Pitkonen, specializată în fizică medicală la Universitatea din Helsinki.

În cartea *„Cercuri de cultură și viață în foi paralele spațiu-timp"*, în care examinează cercul de cultură din Crabwood, ea spune: *„Mesajul de Crabwood constă din două părți. O imagine extraterestră și o imagine care reprezintă o secvență de biți în spirală, începând din centrul imaginii și mergând în sens invers acelor de ceasornic. S-a propus ca mesajul să fie codat folosind cod pe 9 biți și porțiuni pe 8 biți, să respecte codul ASCII"*. Astfel, mesajul se poate citi așa:

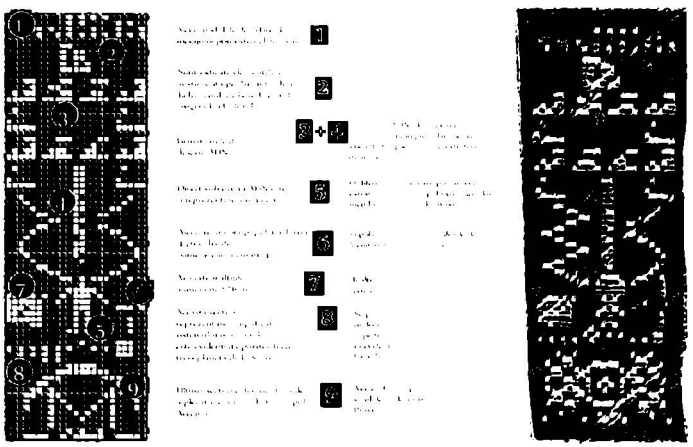

Feriți-vă de cei ce aduc cadouri FALSE
şi de PROMISIUNILE lor MINCINOASE.
Este multă DURERE, dar timp mai este.
CREDEȚI-NE.
Este BINE acolo.
Noi ne OPunem ÎNŞELĂCIUNII.
Mesaj ÎNCHIS

Semnul „\" are înțelesul de 07 adică un sunet de clopoțel, de închidere a mesajului.

Majusculele sunt aşa cum apar ele decodificate. Cuvântul tradus ca **B1ELIE5VE** nu apare în toate traducerile. El are o serie de biți care deformează sensul cuvântului sau ascund alte semnificații.

Rezumând, avem patru mesaje *care au fost fotografiate, filmate, analizate,* din care *trei sunt răspunsuri!*

16 noiembrie 1974, Arecibo, Puerto Rico: a fost trimis un semnal radio către o aglomerare de circa 300.000 de stele din Constelația Hercule. El cuprindea date despre sistemul zecimal, despre atomii de bază ai vieții terestre, structura ADN-ului uman, precum şi despre poziția planetei noastre şi a Sistemului Solar. Răspunsul trebuia să parvină omenirii peste 50.000 de ani, dar el a venit în numai 26 de ani!

14-15 august 2001, Chilbolton, Hamshire, Anglia: apare o reprezentare a unui chip umanoid, realizat printr-o tehnică sofisticată, neobişnuită pentru aparițiile de până atunci: seturi de puncte (snopuri de plante) cu diferite dimensiuni şi distanțate între ele, ca un fel de pixeli.

18-19 august 2001, Chilbolton, Hamshire, Anglia: pe acelaşi câmp apare o altă pictogramă ce pare că răspunde mesajului din 1974. Pentru a fi cât mai clar înțeles, se foloseşte acelaşi limbaj binar. Esența acestui răspuns: *ei* au un ADN cu o *structură triplu-elicoidală,* genomul lor are *mai multe secvențe*

ADN față de al nostru, *ei trăiesc pe mai multe planete* ale sistemului lor solar, *siliciul* fiind *acolo* un element de bază.

14-15 august 2002, Crabwood/Wiltshire, Anglia: la un an distanță, apare peste noapte un nou desen straniu și complex ca execuție și mesaj, cu dimensiuni enorme, cât două terenuri de fotbal. Prezintă imaginea clasică a unui «grey» care ține în mână un fel de CD. Mesajul descifrat e de asemenea în cod binar și e un avertisment adresat omenirii.

Au existat atât operațiuni speciale ale unor cercetători renumiți, cât și ale guvernului britanic referitoare la «cercurile în lanuri»: operațiunea „White Crow" (1989) și operațiunea „Blackbird" (1990).

Unele fenomene au putut fi reproduse în laborator. Richard Taylor, fizician la Universitatea din Oregon, a demonstrat modul prin care «nodurile» unor tulpini de cereale pot fi *«îndoite» și nu rupte,* folosind *microunde extrem de focalizate,* ceea ce a făcut ca apa din interiorul plantei *să se vaporizeze,* să fie *expulzată,* iar tulpina să cedeze în final. Posibilă concluzie: pot fi folosite lasere și dispozitive cu microunde pentru a crea modele foarte complexe.

Alte aspecte nu au putut fi explicate: în 1998, la Cher Hill (Anglia), în unele «crop circles» au fost găsite *insecte deshidratate prinse pe tulpina unor plante,* ca și cum ar fi fost prăjite într-un cuptor cu microunde; au murit instantaneu, în timp ce se hrăneau, fiind găsite cu trompa lipită de spice. Cele care se aflau în zbor, au fost „pulverizate" de o forță care le-a împrăștiat corpul peste tulpini, semințe și frunze.

Întrebările rămân: *Ce tehnică este aplicată* pentru a le obține? Reprezintă *mesaje autentice pe care alte civilizații ni le transmit? Cui* se adresează? *Cum putem descifra și interpreta* aceste informații? *Care este scopul* pentru care ne sunt transmise? Poate că viitorul ne va răspunde cândva...

Urme tehnologice în basmele românești

de Mircea Liviu Goga

René Guénon scria în *Le Sain Graal*, în „Symboles fondamentaux de la Science Sacrée", citat de ucenicul său român Vasile Lovinescu: „Concepția însăși a folclorului, astfel cum e înțeleasă în mod obișnuit, se sprijină pe o idee radical falsă, ideea că există «creații populare», produse spontane ale masei poporului(...) interesul profund al tuturor tradițiilor, zise populare, rezidă mai ales în faptul că nu sunt de origine populară(...) având o valoare simbolică reală, (...) **nu numai că nu sunt de origine populară, dar nu sunt nici măcar de origine umană** (s.n.). Ceea ce poate fi de origine populară este numai faptul supraviețuirii (...). Poporul păstrează astfel sfărâmăturile vechilor tradiții, **trecându-se uneori la un trecut atât de depărtat că ar fi imposibil de determinat** (s.n.) – el împlinește astfel funcția unei memorii colective. Se constată că ceea ce este astfel conservat conține, sub o formă mai mult sau mai puțin învăluită, o sumă considerabilă de date ezoterice, adică tocmai ce este mai puțin popular prin esență; și acest fapt sugerează prin el însuși o explicație pe care ne mărginim s-o indicăm în câteva cuvinte. Când organizația inițiatică tradițională este pe punctul de a se stinge, ultimii săi reprezentanți pot foarte bine

să încredințeze voit acestei memorii colective de care am vorbit, ceea ce altfel s-ar pierde ireversibil; este singurul mijloc de a salva ceea ce poate fi salvat. Într-o anumită măsură și în același timp incomprehensiunea naturală a masei este o garanție suficientă că ceea ce este ezoteric se va păstra ca un fel de mărturie a trecutului, pentru cei care, în alte timpuri, vor fi capabili să-l înțeleagă." *(V. Lovinescu, interpretarea ezoterică a unor basme și balade populare românești,* Ed. Cartea Românească, 1993*)*

Există o întreagă literatură conținând interpretări ezoterice ale basmelor din diverse colțuri ale lumii considerate păstrătoare ale unor adevăruri superioare învăluite în aburul descrierii unor evenimente aparent profane. Evident, existența unor informații codate în povești e un lucru cu care mulți specialiști contemporani sunt de acord. Există însă o dimensiune a acestei memorii colective care nu se lasă interpretată doar din punct de vedere ezoteric. Aici lipsește ceva, un lucru greu de crezut că ar fi putut fi creat doar de imaginația „autorilor" oricât de simbolic ar opera aceștia, un lucru pe care l-am putea numi „dimensiunea tehnologică a basmului" și pe care îl putem releva abia acum, când tehnologia contemporană ne ajută să recunoaștem în basme tipare științifice și tehnologice care nu și-ar avea locul acolo. Evident, în afară de cazul în care ar reprezenta o consemnare reală a existenței acestora într-un **trecut atât de depărtat că ar fi imposibil de determinat,** cum spune Guénon, lucru care poată să pară, la o primă vedere, inadmisibil.

Dar... despre ce povestește paleoastronautica? Asemenea tehnologii apar exprimate în artefacte descoperite în pământ – inclusiv în pământul patriei, vezi „artefactul de la Aiud", – refuzate, ocolite sau ignorate complet de arheologia oficială; și iar revin la o frază a lui Guénon: **„nu numai că nu**

sunt de origine populară, dar nu sunt nici măcar de origine umană", lucru valabil, poate, nu doar pentru acele artefacte, ci și pentru basmele în care apar reminiscențele unor tehnologii aparent imposibile la vremea aceea.

Mă voi referi în continuare la basmele cuprinse în culegerea *Legende sau basmele românilor* de Petre Ispirescu, conținând 37 de basme, prefațată de Vasile Alecsandri, și care a apărut în 1882. Este o culegere, nu o carte de autor; altfel spus, basmele nu-i aparțin lui Ispirescu, ci au fost auzite de acesta și transcrise în stilul culegerii de basme a fraților Grimm. Găsim aici motive tehnologice comune astăzi, dar care pentru vremea în care au fost tipărite (ca să nu mai spunem nimic de vremea creării lor!) reprezintă adevărate miracole.

În „**Băiatul cel bubos și ghigorțul**" avem un exemplu clar de utilizare a interfonului:

„Cum ajunseră, descălecară, și voind să lege căpăstrul calului de propteaua porții, aceasta îi înfruntă, zicându-le:

— De, mă neghiobilor, da ce, aici legați voi caii? locul cailor este la grajd.

Împăratul rămase stâlpit de mirare. Și apoi îi veni și cu rușine cum el, împăratul, să fie mustrat de o proptea."

Faptul nu influențează firul narațiunii, e amintit doar ca un element exotic și care a fost păstrat de la un povestitor la altul poate tocmai datorită stranietății lui. Iar basmul continuă cu descrierea unui castel în care treburile casnice erau făcute cel mai probabil de roboți:

„Împăratul nici n-avea vreme să se minuneze de ceea ce văzu în acele palaturi. N-apuca să privească cu băgare de seamă la lucrurile ce mergeau singure și-și făceau slujba, și sta să asculte la altele cari vorbeau și se îmbărbătau una pe alta la lucru".

Lucruri similare se petrec și în basmul „**Fata de împărat și fiul văduvei**":

„Apoi trimise şi pofti pe împăratul în casa cea mare. Aci, stând de vorbă, stăpânul casei porunci să se puie masa. Rămase împăratul stâlpit când văzu masa viind singură, talerele, lingurile şi celelalte tacâmuri cu vătaşii lor şi le aşezau careşi pre unde."

Dar poate cea mai recognoscibilă și mai spectaculoasă tehnologie o întâlnim în basmul **„Hoțu împărat"**, unde apare primul elicopter din lume... sau doar din lumea basmului românesc:

„Şi sculându-se de la masă, se duse unde se duse el, şi se întoarse numaidecât, peste aşteptarea tutulor, cu o slugă a lui credincioasă, aducând nişte scânduri, stinghii, drugi, odgoane şi pânze. Cu aceste se apucă, ajutat de sluga lui, de clădi un fel de foişor. Gătindu-se foişorul, se urcă într-însul şi, învârtind nişte şuruburi şi nişte vârtejuri la nişte meşteşuguri ce avea acest foişor, începu a pluti în vânt şi, pe când se tot urca, el îşi luă ziua bună de la toţi cei de faţă, cari rămăseseră cu gurile căscate şi cu ochii bleojdiţi la dânsul".

Deci, nu e vorba despre un balon, fie și un dirijabil. E un aparat de zbor demontabil, cu elice (vârtejuri), căci mai târziu, ajungând la destinație, *„fiul împăratului ieşi afară, îşi strânse foişorul, desfăcându-l din toate încheieturile, şi-l puse bine, unde să nu dea nimeni peste dânsul".*

Iar mai apoi:

„El se întoarse cu mai mulţi oameni însăxănaţi cu bucăţelele foişorului său. Şi acolo de faţă cu toţii, aşeză fiecare lemnişor la îmbucătura lui şi clădi foişorul din nou. Apoi, viind înaintea împăratului, îi sărută mâna, şi ceru ca soţia lui, fata împăratului, să se urce cu dânsul în foişor, ca de acolo să mărturisească cine este şi ce a făcut. Împăratul priimi.

Cum se suiră în foişor, fiul împăratului prinse a întoarce vârtejele; şi, pe când foişorul începu a se sui în slavă şi a pluti în aer, el zise cu grai lămurit:

— Să ştiţi că sunt fiu de împărat, că mi-a fost dat să-mi fur nevasta, ceea ce şi făcui, şi că acum mă duc la împărăţia tatălui meu.

Astfel vorbind, foişorul se urca mereu până când se pierdu din ochii tutulor, ce rămaseră cu gurile căscate uitându-se la dânsul."

Să ne aducem aminte anul publicării basmului: 1882. Basm a cărui vechime nu e, de fapt, cunoscută – şi nici nu poate fi. Reprezentarea aparatului de zbor e, desigur, înşelătoare. „Foişorul", „sforile", „pânzele", „vârtejele" etc. nu reprezintă decât lucruri cu care puteau fi comparate de către un profan elementele din care fusese construită maşinăria. Cum arăta, de fapt, aparatul de zbor şi din ce era confecţionat, n-o să ştim niciodată. Însă e greu de crezut că un asemenea dispozitiv, prezentat cu destule detalii, ar fi putut fi „inventat" de un povestitor care nu l-a văzut niciodată...

Ajungem acum la două personaje aproape nelipsite din repertoriul basmelor româneşti: Făt-Frumos şi Zmeul Zmeilor. Înainte de a pleca în călătoria sa (iniţiatică – ar spune Lovinescu şi nu numai el), Făt-Frumos are nevoie de un vehicol care să-l poarte peste mări şi ţări. Este vorba de un cal, dar niciodată unul obişnuit, ci unul *năzdrăvan*. Evident, calul năzdrăvan era un corespondent al respectivului aparat care nu putea fi descris altfel de creatorul „anonim" al basmului, întrucât în epocă nu exista un alt tip de vehicol ca termen de comparaţie. În primul rând, calul respectiv nu e o „vită mută" ca în Toma Alimoş, ci un cal care comunică verbal cu stăpânul său ori cu stăpâna sa; mai mult, îi prezintă instrucţiunile de aducere a sa în parametrii nominali de funcţionare (basmul „**Ileana Simziana**"):

„Să mă spele în toate zilele cu apă neîncepută, să-mi dea orzul fiert în lapte dulce ca să-l pot roade, şi pe fiecare zi o baniţă de jăratec" – zice calul. Ce cal mănâncă jăratec, dacă e fiinţă vie? Desigur, avem de-a face cu o maşină, un vehicol autonom

care trebuie alimentat cu un combustibil corespunzător (lucru despre care părea convins și **Victor Kernbach**, în volumul „Enigmele miturilor astrale" – Editura Albatros, 1970). Și în alte basme rețeta e aproape identică, iar banița (uneori tava) cu jăratec e nelipsită. În basmul sus amintit apare și un alt cal năzdrăvan care poate, de asemenea, să zboare, mai tânăr și mai puternic decât cel descoperit în grajdurile palatului, și anume Galben de Soare. Cu alte cuvinte, un vehicol dintr-o serie mai nouă, îmbunătățită. Dar de ce „Galben de Soare" și nu galben ca soarele, sau strălucitor ca soarele? Galben de Soare pare a ascunde un alt sens, unul care privește modul său de funcționare sau poate de alimentare cu energie. Soarele există datorită proceselor de fuziune atomică din centrul său. Să fi fost Galben de Soare un vehicol alimentat cu energie atomică? Nu putem ști.

Mari întrebări se nasc și în ceea ce privește existența zmeilor și a mumei acestora, personaje care apar în multe basme și au în comun nu doar forța și capacitatea de a face rău, ci și anumite atribute specifice. Deși Zmeii ajung să fie răpuși de Făt-Frumos, Muma Zmeilor pare făcută din alt aluat: e o stihie aproape imposibil de înlăturat. Făt-Frumos, urmărit de aceasta, aruncă în urmă tot ce poate scoate din urechea calului său (ciudat mod de a păstra lucruri! Niște simple obiecte puteau să fie păstrate și în coburi, iar dacă nu e așa, atunci înseamnă că lucrurile respective fac parte din sistemul defensiv al calului năzdrăvan!). Sunt astfel azvârlite în urmă o gresie care devine munte (vom mai vorbi despre ce reprezintă aceste transformări), o perie care devine o pădure și la sfârșit un inel (în „**Ileana Simziana**") care, odată azvârlit, devine un zid impenetrabil, până la cer (poate un câmp de forță?). Singurul loc gol rămâne gaura inelului:

„Muma Zmeilor se urcă şi ajunse cu gura la gaura ce lăsase inelul să rămână, şi suflă văpaie din gura ei cea spurcată cale de trei ceasuri ca să-i ajungă şi să-i pârjolească, dară ei se aşezară jos la rădăcina zidului şi nu le păsa nimic de focul zmeoaicei".

Aproape la fel stau lucrurile şi în basmul „**Făt-frumos cu carâta de sticlă**":

„Fata, văzând că are a face cu un viteaz, intră în cămară, luă cu dânsa o gresie, o basma cu chenar pe margine şi o perie, ieşi repede din casă, se puse pe calul lui Făt-Frumos şi o luară la sănătoasa. Cum păşiră pragul porţii, începură curţile şi palaturile a hăui, de se ferească Dumnezeu".

Senzor de prezenţă, sau mi se pare?...

„Fata aruncă peria înaintea zmeoaicei şi îndată se făcu o pădure mare şi deasă (...) fata aruncă în urma ei basmaua. Odată se făcu o apă mare, mare de d-abia i se vedea marginea şi de jur-împrejur înconjurată de foc (...) Atunci fata aruncă d-a-nfuga şi gresia. Odată se făcu între dânşii şi zmeoaică un munte, numai şi numai de piatră."

În „**Greuceanu**", eroul, împreună cu fratele lui, se refugiază în fierăria Faurului-pământului, un adăpost impenetrabil (buncăr?); Faurul turnase între timp din fier topit chipul lui Greuceanu:

„Muma Zmeilor rugă pe Greuceanu să facă o gaură în părete ca măcar să-l vază în faţă. Greuceanu se prefăcu că se înduplecă şi făcu o gaură în părete. Dară Faurul-pământului se aţinea cu chipul lui Greuceanu cel de fier, ce arsese în foc de sărea scântei din el. Când zmeoaica puse gura la spărtură ca să soarbă pe Greuceanu, Faurul-pământului îi băgă în gură chipul de fier roşu ca focul şi i-l vârî pe gât. Ea, înghiorţ! înghiţi şi pe loc şi crăpă. Nu trecu mult şi stârvul zmeoaicei se prefăcu într-un munte de fier şi astfel scăpară şi de dânsa."

Similar, în „**Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei**" aflăm:

„Țugulea nu-şi pierdu cumpătul ci, cu măciuca roşie ca focul şi ținând-o de coadă, merse la gaură. Când sorbi o dată zmeoaica, trase măciuca arsă tocmai în inimă".

De reținut: Muma Zmeilor e atrasă de obicei într-o cursă, eroul sau eroina basmului nefiind în stare să se lupte cu ea. Zmeii sunt doborâți – ea, nu. Pare un fel de navă spațială (navă mamă), iar zmeii, pasageri ai acesteia. La sfârșit, eroul o învinge făcând-o să plesnească (citește: explodeze) și o transformă într-un munte de fier, adică într-o epavă... În orice caz, această „mumă" nu posedă atribute umane evidente. Chiar dacă poate vorbi, chipul său nu e descris nicăieri în basme (nu vorbim de basmele ulterioare, culte, cum ar fi cele ale lui Călin Gruia), anumite caracteristici omenești fiind probabil adăugate de-a lungul timpului de către lungul șir de povestitori. Încă o dovadă că Muma Zmeilor era o mașină și nu o ființă vie este aceea că necesita realimentare („**Poveste țărănească**"):

„Baba cloanța, muma zmeului (...) are darul să nu moară cât va fi cada (tocitoarea) ce stă ici după uşă. În ea sunt o mulțime de suflete, şi când s-ar întâmpla să o răpuie cineva, ea dă fuga şi soarbe din sufletele închise în cadă, şi câştigă putere şi viață din nou".

Soluția pentru a o ucide a fost ascunderea „căzii cu suflete", adică a sursei de energie.

Iar zmeii... oh, zmeii! Ca și în cazul Mumei Zmeilor, nici lor nu li se descrie fața. Poate că, în cele din urmă, nici nu aveau o față propriu-zisă. Dar aveau puteri speciale, și exact la ele o să ne referim acum. Iată un prim exemplu de urmă tehnologică. Tot în „**Greuceanu**", cel mai mare dintre zmei, odată învins, e obligat să-i spună eroului unde a ascuns soarele și luna pe care le furase de pe cer (poate amintirea unui ancestral cataclism global? Dacă este într-adevăr așa, atunci basmul are peste 12.000 de ani vechime și face referire la

evenimentele descrise în multe mituri sub titlul generic de „Potop"!):

„În Codru Verde este o culă. Acolo înăuntru sunt închise (soarele şi luna). Cheia este degetul meu cel mic de la mâna dreaptă.

Cum auzi Greuceanu unele ca acestea, îi reteză capul, apoi îi tăie degetul şi-l luă la sine".

Astăzi, accesul pe baza citirii amprentei digitale a devenit un lucru comun. Dar cum se face că exista şi în acele vremuri îndepărtate?

În multe basme eroul pozitiv caută să afle (uneori prin intermediul fiicei de împărat furată de zmeu) cum să procedeze în aşa fel încât să-şi distrugă duşmanul. Descoperă că zmeii rămân puternici pentru că-şi ţin puterile ascunse în diferite locuri, departe de trup. Avem astfel clare exemple de utilizare a alimentării cu energie wireless încă din negura timpului. Tot în „**Poveste ţărănească**" zmeul declară:

„Puterea mea, zise el, stă într-o scroafă care se tăvăleşte cât e ziulica într-o lăcoviţe de lapte dulce. Acea lăcoviţe nu este tocmai departe de aci. În scroafă este un iepure, în iepure o prepeliţă, şi în prepeliţă sunt trei viermi. Aceştia sunt puterea mea."

În general, zmeul îşi ţine puterea (sursa de energie) bine tăinuită, şi adesea, atâta timp cât Făt-Frumos nu află unde se găseşte, nu-l poate birui. Erau zmeii simpli roboţi? Nu cred. Erau mai degrabă fiinţe muritoare, nonterestre, iar energia wireless le alimenta armele, vehicolele sau „costumele" (exoschelete?).

Dar nu numai personajele negative par a-şi ţine puterile în altceva decât propriile trupuri, ca în „**Greuceanu**":

„Împielitatul ştia că Greuceanu, fără paloş, era şi el om ca toţi oamenii. Puterea lui în paloş era; fără paloş era necunoscut."

Chiar interesant. Arma îl făcea un fel de semizeu. Ce fel de armă era aceea? O sabie jedi? Greuceanu însuşi e numit

de către zmei „Greuceanu de aur". De ce de aur? Acest basm e unul dintre cele mai stranii, mai străvechi și mai încărcate de mister dintre toate basmele românești, alăturându-se poate basmului „**Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte**". Ele au ajuns în zilele noastre dintr-un trecut aproape imposibil de acceptat și, probabil, modificate într-o oarecare măsură față de varianta originală (că veni vorba, Scorpia și Gheonoaia învinse de Făt-Frumos în „**Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte**" își lipesc la loc capul și respectiv piciorul tăiate de erou, ca și când, pur și simplu, le-ar recupla; nici ele nu par altceva decât produse tehnologice).

Fără îndoială că tentativa de a descoperi cheile ezoterice ale acestor basme pare o întreprindere firească, dacă ne gândim la panorama simbolistică pe care o conțin și la multiplele sensuri ale acestor simboluri. Problema este că o paletă destul de largă de evenimente nu poate fi interpretată ezoteric decât forțând sensul lucrurilor. De pildă, modul în care palatele zmeilor se transformă în mere de aur sau cum poate fi ridicat un palat într-o singură noapte:

„Şi, întorcându-se din nou la palaturile zmeoaicei, plesni de patru părți ale curților cu un bici, ce era după uşă în cui, care se făcu un măr de aur; Făt-Frumos îl luă şi îl băgă în sân" (basmul „**Făt-frumos cu carâta de sticlă**").

Sau:

„—De ce treabă sunt bicele alea ce le ții atârnate fiecare în cuiul său pe părețele din fund?

— Cu unul, răspunse zmeul, dacă voi plesni o dată, toate turmele mele se fac o nucă. Dacă voi plesni cu al doilea, toate coprinsurile mele se fac un măr. Iară cu al treilea bici când plesnesc la spatele oricărui lucru, îl schimb în stană de piatră şi când plesnesc cu el în față, se desface făcutul, şi vine la adevărata lui ființă lucrul împietrit" (basmul „**Poveste țărănească**").

Același fenomen se produce și în „**Prâslea cel voinic și merele de aur**":

„Îi spuseră apoi că fiecare din palaturile zmeilor are câte un bici, cu care lovește în cele patru colțuri ale lor și se fac niște mere. Așa făcură, și fiecare din fete avură câte un măr".

Sau:

„Ajungând la palaturile celorlalți zmei, fata ne aștepta în poartă; plesni de trei ori cu un bici și tot palatul se făcu un măr, pe care ea îl luă" („**Pasărea măiastră**").

Indiferent de sensurile metafizice și metaforice ale merelor, de la mărul biblic la cel al lui Paris sau la cele din grădina Hesperidelor, faptele rămân și pot fi clarificate mai degrabă printr-o explicație de ordin tehnic: „merele" care se transformau în palate erau milioane de naniți aglutinați care, la comandă, se desfășoară construind din materialele înconjurătoare clădirea sau obiectul care constituie obiectivul programului. E mai mult decât o imprimantă 3D, pentru că naniții sunt obligați să caute singuri atomii sau moleculele necesare procesului. E posibil ca tehnologia viitorului să ne ofere asemenea „microconstructori" despre care deja se scriu cărți și se fac previziuni.

„Biciul" e telecomanda (cu o antenă lungă!...) care declanșează desfășurarea programului, fie în sensul construirii palatului, fie în sensul redemontării lui în componente și împrăștierii acestora.

Poate să pară incredibil, dar ce-ar fi să vă aplecați puțin asupra acestei idei și s-o cântăriți cu atenție?

Și nu sunt singurele dovezi ale nanotehnologiei; armele defensive pe care Greuceanu le scoate din urechea calului (sau, în alte istorisiri, sunt luate din casa zmeului de către erou sau eroină), aruncate în urmă pentru a bloca înaintarea Mumei Zmeilor, au capacitatea de a acționa dezvoltându-se

fractalic pe baza unui evident pattern: gresia devine un munte, peria devine o pădure etc.

Ajungem acum și la cea mai ambițioasă decriptare a unei tehnologii din acest microstudiu. Ea se referă la capacitatea unor personaje din basm de a se transforma fizic dându-se „de trei ori peste cap". Unui profan, aserțiunea că „datul de trei ori peste cap" poate conduce la transformarea unui om într-un porumbel sau într-o muscă (vezi „**Greuceanu**") i se va părea hilară. Un inițiat ar raporta totul la simbolistică sau ar face apel la șamanism. Într-adevăr, șamanul are, se zice, posibilitatea ca, în transă, să-și proiecteze corpul astral în animale – să vadă, de pildă, prin ochii unui vultur aflat în zbor la mulți kilometri distanță. Dar șamanul face asta pe baza îngurgitării sau inhalării unor droguri care-i induc o așa numită stare alterată a conștiinței. Se folosesc, în funcție de zona în care trăiește acesta, peyote, ayahuasca, diverse sortimente de canabis, mandragora (mătrăgună) etc. Stări alterate ale conștiinței mai pot fi obținute și prin alte metode, cum ar fi cele descrise în yoga, dar să nu insistăm.

În fapt, ceea ce fac personajele basmelor noastre pentru a se transforma nu e șamanism, fie și dintr-un mare motiv: șamanul nu se dă de trei ori peste cap ca să obțină starea de conștiință alterată. Or, drogurile nu sunt prezente niciodată în poveste. Mai mult, nu sunt prezentate nici alte preparative. Personajul se dă, pur și simplu, de trei ori peste cap – și gata.

Fac o paranteză: există în culegerea lui Ispirescu și un basm în care se vorbește de necesitatea meditației pentru a putea „trece" printre lumi și a vedea o altă față a lucrurilor, adică de necesitatea unei pregătiri: „**Broasca țestoasă cea fermecată**"...

„Ajungând pe marginea eleşteului, se aşează şi el acolo jos, şi, privind cu nedomirire, ia aşa numai ca să zică şi el că face ceva,

bălăcea cu nuiaua prin apă, şi făcea haz cum sare stropii de apă, când o lovea. Apoi începu a cugeta. El vedea că fiecare strop de apă, când pică înapoi la matcă, se face câte un armean (cerc) împregiurul lui, şi de ce merge se măreşte, până ce intră iarăşi în sânul matcei de unde a ieşit, fără mai pe urmă să se cunoască nici locul unde a picat stropul, nici întinderea armeanului din giurul lui, ci totul rămânea ca mai-nainte, adică faţa apei lucie ca o oglindă.

El era dus cu gândurile. Se uita şi nu mai vedea, tot da cu nuiaua în apă, şi nu ştia ce făcea. Nu mai simţea dacă este, ori nu mai este."

Pierderea reperelor existenţiale devine soluţia pentru a intui Crăiasa din spatele formei broaştei ţestoase. Dar acesta e un caz singular, iar basmul e de origine, poate, ceva mai recentă; eroul nostru are nevoie de o pregătire mentală, lucru lipsit de necesitate pentru alte personaje ale basmelor. Acestea par în orice moment pregătite să se transforme; fie păstrează constant o stare de conştiinţă alterată, ceea ce e cam greu de crezut, fie transformarea lor e de natură tehnologică. Altfel spus, poţi aprinde lumina magic, invocând-o de pildă (cu sau fără efect...), sau poţi, pur şi simplu, să apeşi un comutator.

Date fiind cele scrise mai sus, comutatorul pare mai logic. Să ne amintim un exemplu:

„Dacă ajunse aici, Greuceanu se dete de trei ori peste cap şi se făcu un porumbel. ***Vezi că el ascultase năzdrăvăniile ce-l învăţase Faurul-pământului*** *(s.n). Făcându-se porumbel, Greuceanu zbură şi se puse pe un pom care era tocmai în faţa caselor".*

Sau:

„Vulpoiul se dete de trei ori peste cap şi se făcu un voinic, ştii colea, cum ţi-e drag să te uiţi la el. („**Pasărea măiastră**").

Sau, în sfârşit:

„Ţine chimiraşul ăsta. Când vei fi încins cu el, ce vei voi te faci, dacă te-i da de trei ori peste cap" („**Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei**").

În ultimul exemplu, un instrument tehnic (chimirașul) e cel care mediază transformarea, ceea ce poate să însemne că basmul respectiv e ulterior celor în care eroul se metamorfozează aparent fără mijlocitor (sau poate acesta există, dar povestea nu l-a reținut).

Acest „de trei ori peste cap" e un gest foarte interesant. Pare să se lege de cele trei dimensiuni spațiale cunoscute (lățime, lungime, înălțime), fiecare rotație adresându-se uneia dintre dimensiuni. Practic, prin această mișcare, spațiul ființei care-l execută e rotit printr-o a patra dimensiune și reapare în spațiul tridimensional în forma dorită sau într-o proiecție dorită. Pare complicat, dar nu e chiar așa. Gândiți-vă la banda Möbius (fără descrierea ei matematică, asta-i pentru cunoscători) sau la sticla lui Klein. Dacă nu știți ce sunt, consultați Wikipedia.

Cu alte cuvinte, se execută o modificare locală a topologiei spațiului care-l poate face pe erou invizibil sau poate modifica modul în care acesta e perceput de un observator. Evident, este vorba de o tehnologie pe care noi, deocamdată de-abia o visăm, dar nu de una imposibilă.

Nu vă gândiți la eroi cum ar fi Greuceanu, Făt-Frumos, Prâslea cel Voinic etc. ca la niște oameni. Basmele se transmit prin intermediul oamenilor, dar nu aparțin acestora. Așa cum spune René Guénon care, probabil, a deținut argumente pe care a avut inteligența să nu le deconspire, pentru a nu fi ridiculizat de către contemporanii săi, basmele **nu sunt nici măcar de origine umană.** Acești eroi fac parte dintr-un panteon arhaic pe care nu-l vom putea niciodată înțelege la parametrii săi reali. Trăsăturile lor au fost umanizate de-a lungul veacurilor, dar nu e cazul să ne lăsăm înșelați de aparențe. Ei sunt ființe din alte lumi, dispunând de o tehnologie redutabilă, superioară celei pe care o deținem noi azi.

Luptele dintre ei au îngrozit și fascinat omul primitiv. Găsiți reprezentările acestor Războaie ale Zeilor în Vede, în manuscrise egiptene, în Biblie, în miturile popoarelor sud-americane. Dincolo de urmele inițierilor ezoterice (de fapt științifice, voi explica imediat) cu care au fost binecuvântați, tot de către nonumani, anumiți pământeni care s-au dovedit superiori vremii lor, găsim în basme urme ale tehnologiilor pierdute de-a lungul epocilor. Ne minunăm de „artefactul de la Aiud", de „ciocanul londonez" sau de transformatorul descoperit într-o stâncă din Kossovo, toate făcând obiectul așa-numitei „arheologii interzise" și nu reușim să ne imaginăm cum au putut fi create de oamenii acelor vremi – unele dintre ele aparținând unui trecut în care se consideră că oamenii nici nu existau.

Păi, e simplu: n-au fost create de oameni, ci de altcineva.

Spuneam că inițierile ezoterice au fost la origine inițieri științifice și trebuie să explic asta înainte de a încheia. Să luăm, de pildă, alchimia și crearea așa-numitei Mari Opere. Cum ar putea un om să-și cheltuiască viața amestecând într-un atelier rudimentar diferite componente, distilându-le, macerându-le și solidificându-le, fără să cunoască dinainte cu exactitate toate etapele procesului de producție și produsul final? Știa de la alți alchimiști? Dar aceștia de unde știau? Trebuie să fi existat un prim alchimist, nu-i așa?

Acel prim alchimist (după unii, un oarecare domn Hermes), dispunea, credem, de un laborator modern și știa ce caută, informat probabil de mentorii săi nonterești. Dar laboratorul a fost distrus într-un fel sau altul, iar mentorii au plecat. Omul a trebuit să găsească soluții în afara tehnologiei pe care o învățase, pentru a obține aceleași rezultate. Soluții viabile, dar care, cu mijloace reduse, nu mai puteau fi aplicate decât în ani sau zeci de ani de străduință neîntreruptă. Aceste so-

luții au fost comunicate ucenicilor și s-au perpetuat de-a lungul epocilor ulterioare...

Să revenim. Deși avem pe pământ mituri vechi de milenii sau poate zeci de milenii, pare evident că basmele sunt încă și mai vechi decât miturile; ele ne aduc, prin timp, nu doar o poveste, cât mai ales esența unei alte povești, constant ocultată de către cea evidentă pentru a o proteja de uzură pe cea neevidentă (cea importantă). Multe din basmele culese de Ispirescu au corespondențe în basmele mai tuturor popoarelor Europei, ceea ce spune multe despre existența, în trecutul foarte îndepărtat, a unei civilizații unitare continentale. Iar urmele tehnologice pe care aceste basme le conservă, aflate mai aproape de origini, sunt din acest motiv adesea mult mai clare decât urmele de tehnologie pe care le putem descoperi în miturile pe care umanitatea le-a dezvoltat ulterior.

Îți place să scrii SF, fantasy, horror?
Trimite-ne scrierile tale la **redactia@colectiasf.ro**
şi ai şansa de a publica în revista CSF!

Condițiile manuscrisului:
litera utilizată – Times New Roman, corp 12;
cu diacritice; evidențierile cu *italic*, **bold** și/sau „ghilimele";
textul aliniat la stânga; autorul nu face paginare sau
tehnoredactare textului în documentul word, doar dacă
materialul literar o impune și doar ca exemplu pentru
tehnoredactor; titlul va fi scris cu Times New Roman,
corp 18, bold; numele autorului sub titlu;
informațiile de contact ale autorului vor fi trecute
la finalul manuscrisului (nume și prenume,
adresa, telefon, e-mail).

ANESTIN, Victor (1875 - 1918)

Victor Anestin, ziarist român, (17.09.1875 – 05.11.1918), născut în Bacău, a fost un pasionat astronom amator și popularizator al științei, contemporan cu descoperirile făcute de Edison și înflăcărat susținător al ideii de progres tehnic. Educația i-a fost influențată de scrierile lui Camille Flammarion, un entuziast astronom și scriitor francez, al cărui nume îl poartă Societatea Astronomică Franceză. Debutează în presă în 1892, în revista *Curierul Olteniei*, în care publică o traducere a unui articol scris de C. Flammarion.

A susținut o intensă activitate publicistică în marile ziare ale vremii, cu articole având tematică științifică, în speță, astronomie, ca de exemplu: *Cucerirea aerului* (1909), *Planeta Marte* (1910), *Eclipsele* (1912), *Romanul cerului* (1912), *Viața și invențiile lui Edison* (1915). Înființează și editează revista *Orion* (1907-1912), prima revistă de astronomie din România. În perioada 1912-1916, conduce *Ziarul călătoriilor și științelor populare*, iar în 1918 tipărește ziarul *Știința tuturor*.

În 1899 apare romanul „În anul 4000 sau O călătorie la

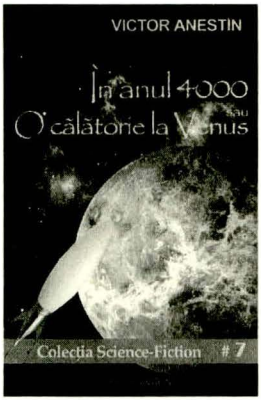

Venus", fiind primul roman românesc de literatură ştiinţifico-fantastică. Iată ce spune autorul despre acesta: *În anii adolescenţei am tipărit şi eu un roman astronomic, sunt multe pasagii cam naive, poate, dar are meritul, bietul meu roman, de a fi cel dintâi în ţara noastră, bineînţeles ca dată istorică. Sunt interesante romanele astronomice, dar adevărul astronomic pur e mai interesant şi viaţa este aşa de scurtă.* Fiind prima lucrare de gen din România, este de apreciat atitudinea autorului faţă de adevărul ştiinţific şi abordarea acestuia prin registrul literar.

Romanul are 15 capitole, iar desfăşurarea acţiunii include o serie de aprecieri desprinse din astronomia populară actualizate cu nivelul cunoştinţelor existente la acea vreme şi pe care autorul le face publice cititorilor. Tentantă pentru autor este ideea vieţii pe planeta Venus şi în acest sens este şi plecarea de pe Pământ a doi prieteni, Asales şi Saitni, care zboară spre Venus cu o rachetă electrică ce avea viteza de deplasare de 300 m/sec. De observat faptul că autorul vine cu două aspecte interesante, curentul electric şi viteza de 300 m/sec., care se apropie de viteza sunetului. Pe Venus, eroii poveştii descoperă o societate structurată în două caste: pe de o parte avem venusienii propriu-ziși (inteligenţi, morali, nu cunosc sentimentele, războaiele, sexul etc.) şi oamenii-păsări, un fel de... ajutoare zburătoare a celor dintâi, cărora le asigură locomoţia, doar casta a doua având dreptul la reproducere firească, anatomică. Au-

torul acordă mai multă atenție primei caste, considerând-o superioară.

Dragostea nu există pe această planetă, fiind un câmp al dezvoltării științei. Reproducerea primei caste se face prin autoinjectarea unei soluții protoplasmatice. Problema hranei este rezolvată prin inspirarea aerului puternic nutritiv şi care curăță sângele. În limbajul venusian nu există cuvinte de ură, război, astfel încât autorul emite ideea că, dacă dragostea şi războiul lipsesc, se pierd şi elementele esențiale ale poeziei. Neîmpiedicați de nimic, venusienii s-au îndeletnicit cu cercetarea cosmosului, rezultatele științei lor transmițându-se prin viu grai şi printr-o îndelungată practică, arată autorul.

Practic, această abordare sumară a adevărului îl prezintă pe Victor Anestin într-o atitudine de visător incurabil, preocupat doar de latura înțelegerii şi studierii cosmosului, în plenitudinea frumuseții sale. Autorul are o singură credință, a astrelor. Şi totuşi există iubire, iar Saitni are o idilă cu o femeie din casta Oamenilor-păsări, contrazisă de Asales. Întoarcerea pe Pământ este ratată, iar cei doi rămân prizonieri ai maşinii care i-a dus în spațiu, debarcând pe Marte.

Descoperirile ulterioare ale științei contrazic posibilitatea existenței vieții pe această planetă. În roman putem regăsi şi ideea finalității vieții şi a naturii cu un parcurs imprevizibil în evoluție, idee pe care autorul o dezbate şi în alte lucrări precum „Tragedia cerească", apărută în 1914.

Din cuprinsul romanului se pot păstra două idei care au prins contur în anii următori: *Un astronom al acestei împărății, care are un observator pe un munte de aproape 2000 de metri înălțime, mi-a făcut un istoric al acelei țări. Supușii, care poartă numele de români, simțeau că țara lor e mică, iar idealul lor prea mare. Inteligenți și puțin cam încăpățânați, și-au urmărit scopul lor cu tenacitate și au ajuns ca azi să stăpânească teritoriile a trei vechi state.* Este ideea Unirii realizată, în 1918, și pe care autorul o anticipează.

Pe baza lecturilor de specialitate făcute, autorul propune și ideea ieșirii din sistemul solar, trecând de planeta Pluton. Această planetă va fi confirmată și botezată cu acest nume după 31 ani, tocmai în 1930.

de Cristian Ovidiu Dinică

Ilustrație de Eugen Enciu

Pandemie și BD în România

de Dodo Niță

Anul 2020 a fost unul «secetos» din punct de vedere al producției de benzi desenate românești. Foarte puține evenimente: lansări de albume BD la Craiova (*Povestiri desenate* de Cristian Ciomu), București și Iași (*Eroii de la Plevna* de Puiu Manu), Festivalul de BD istorice de la Brașov, puține albume BD românești și ceva mai multe străine.

Să sperăm că doar pandemia este de vină pentru acest an secetos și nu dezinteresul pentru benzi desenate, în special și lectura de carte, în general.

Albumele BD românești

Dintre cele 9 titluri publicate în acest an, patru au fost creații originale, iar cinci reeditări.

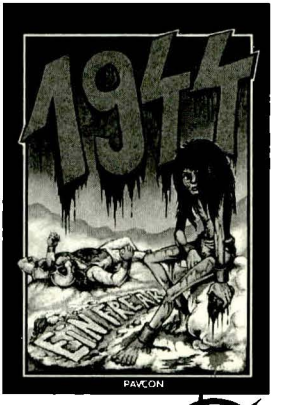

Albumul science-fiction *1944 – Ein Freak* a fost desenat de Daniel Danil după un scenariu de Florin Purluca, care și-a adaptat propria-i povestire (Editura Pavcon).

Daniel Danil este un nou-venit în lumea benzii desenate, dar deja are o carte de vizită impozantă. În 2018

a fost publicat în publicația belgiană *Gabriel*, cu o scurtă BD creștină, în 2019 a apărut în paginile antologiei naționale *Istorii din '89 în benzi desenate*, iar anul acesta a primit Premiul pentru cel mai bun desenator realist, la concursul internațional organizat de Festivalul BD de la Veles, Macedonia, pentru o bandă desenată istorică.

Următoarele patru albume reprezintă reeditări ale unor benzi desenate apărute anterior în diverse publicații.

Povestiri desenate, istorice și comice, reprezintă albumul de debut al arhitectului craiovean Cristian Ciomu, care a marcat astfel 50 de ani de la prima sa BD publicată.

Doi ani de vacanță, desenat de Livia Rusz după romanul lui Jules Verne, adună între copertele sale paginile publicate în revista în limba maghiară Napsugar, în 1968.

Eroii de la Plevna, desene Puiu Manu, scenariu Vasile Mănuceanu, reia serialul grafic apărut în 1977 în revista Cutezătorii.

Emil și detectivii, desene Gruder Burschi, care adaptează romanul cu același titlu de Eric Kastner, a apărut inițial, în serial, în revista Bucuria Copiilor, între 1990-1991.

Cea mai „vrednică" editură a fost Casa Radio, care a publicat în acest an trei mini-albume de benzi desenate, realizate după adaptări radiofonice ale unor celebre cărți din literatura universală (de altfel, ele se vând împreună cu CD-uri cuprinzând piesele radiofonice respective):

Nemaipomenitele călătorii pe apă ale lui Sinbad marinarul, desene de Cristiana Călin;

Ali Baba și cei 40 de hoți, desene de A. Ciubotariu;

Căluțul cocoșat, desene de Octavian Curoșu.

Cele trei mini-albume – publicate în colecția „Radio Prichindel" – se adresează copiilor de vârstă școlară.

În fine, evenimentul anului BD 2020 a fost traducerea și publicarea în limba franceză a albumului colectiv *Istorii din*

'89 în benzi desenate, sub egida Muzeului Județean de Istorie din Brașov. Albumul conține scurte povestiri grafice despre evenimentele din decembrie 1989, așa cum le-au văzut 39 de autori de diferite vârste.

Albume BD străine traduse în românește

De mai mulți ani, cele mai multe albume BD traduse în românește apar la editura Art. Anul acesta, editura a publicat – în premieră! – patru albume din seria Ştrumfilor.

Personaje fantastice şi imaginare, Ştrumfii sunt nişte pitici albaştri care trăiesc într-un Ev Mediu decalat. Inventați de belgianul Peyo (Pierre Culliford), ei se bucură de un mare succes în rândul cititorilor de toate vârstele, fiind vândute până astăzi peste 30 de milioane de albume. Ştrumfii sunt şi protagoniştii unor seriale de desene animate şi filme artistice, iar aventurile lor se declină şi sub formă de DVD, CD sau cărți ilustrate. Ei sunt cunoscuți şi foarte îndrăgiți în țara noastră şi de aceea editura Art a publicat cele patru albume, de-a lungul anului 2020.

Ştrumfii negri conține primele trei povestiri din universul Ştrumfilor, desenate de Peyo la sfârşitul anilor 50.

Următoarele trei albume au fost desenate după moartea artistului, de către un studiou de artişti dirijați de Thierry Culliford, fiul lui Peyo care, uneori, semnează el însuşi scenariile:

Ştrumfii şi satul fetelor (vol. 1 – *Pădurea interzisă*, vol. II – *Trădarea Gălbenicăi*) conțin mai multe povestiri în care piticii albaştri descoperă că nu sunt singuri pe lume, ci există şi ştrumfițe care trăiesc în autarhie, precum amazoanele pe vremuri.

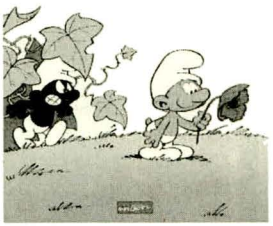

Ştrumfii şi dragonul lacului e probabil şi cel mai interesant album; fiind o poveste completă, autorii au timp să dezvolte o tramă interesantă şi să țină cititorii în suspans.

În 2020, editura Art a publicat, în sfârşit, spre bucuria fanilor, continuarea unor serii începute în anii precedenți:

Saga, vol. 2, scenariu Brian Keller Vaughan, desene Fiona Staples;

Casa Păpuşii, vol. 2 din seria *Sandman*, scenariu de Neil Gaiman, grafică de Dave McKean, Sam Kieth, Mike Dringenberg şi Malcolm III Jones;

Oraşul Bufnițelor, vol. 2 din seria *Batman*, scenariu Scott Snyder, desene Greg Capullo, Jonathan Glapion, Rafael Alburquerque, Jason Fabok, Becky Cloonan, Andy Clarke şi... compatriotul nostru Sandu Florea, care trage în tuş unul dintre episoade.

Gareth Hinds este un artist american, specializat în bedeizarea operelor literare ale unor mari scriitori ai lumi. Astfel, el a adaptat în BD unele dintre operele lui Shakespeare (*Romeo şi Julieta, Negustătorul din Veneția, Regele Lear, Macbeth*), Edgar Allan Poe (*Poveşti şi Poeme*), *Odiseea* (în 2010) şi *Iliada* (în 2019).

Aceste ultime două titluri au fost alese de către editorii de la Humanitas pentru a fi publicate anul trecut, în româneşte, în traducerea lui Andrei Pogăciaş.

Iliada şi *Odiseea* sunt două romane grafice de dimensiuni epice (270 pag., respectiv 256 pag., ambele în culori), frumos desenate şi respectând conştiincios narațiunile lui Homer.

Şi editura Polirom continuă să publice benzi desenate şi, după ce au avut succes cu *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*, a istoricului isrelian Yuval Noah Harari, un op masiv care explică pe înțelesul tuturor istoria umanității, iată că în 2020 propun pasionaților de benzi desenate adaptarea sub formă de roman grafic a acestei cărți.

Realizat de doi autori francofoni, belgianul David Vandermeulen (desene) şi francezul Daniel Casenave (scenariu), romanul grafic *Sapiens – o istorie grafică. Naşterea omenirii* se prezintă sub forma unui adevărat album de colecție, cu coperte cartonate şi 250 de pagini în culori. El a fost tradus în 30 de limbi şi lansat concomitent în 60 de țări!

O premieră în lumea benzii desenate europene şi ne bucurăm să constatăm că, datorită editurii Polirom, România se află între aceste țări (traducere de Lucia Popovici). Din punctul nostru de vedere, *Sapiens – o istorie grafică. Naşterea omenirii* este cel mai important titlu din cele aproximativ 20 traduse în româneşte în 2020.

În fine, să notăm şi o apariție mai rară, un album de bandă desenată creştină, purtând titlul *Crucea şi Cerbul*, scenariu şi desene de Gabriel Wilson. A apărut în 2019, la o editură din Statele Unite şi, după nici un an, a fost tradus în româneşte de editura *Doxologia*.

Exegeza BD

După apariția *Istoriei benzii desenate româneşti*, în 2010, aproape în fiecare an au fost publicate noi cărți despre benzile desenate româneşti sau străine, majoritatea fiind inspirate chiar de această lucrare fundamentală. Ele sunt semnate fie de mari fani şi colecționari BD, fie de absolvenți de facultate, masterate şi doctorate, reprezentând lucrările lor de sfârşit de ciclu de studiu.

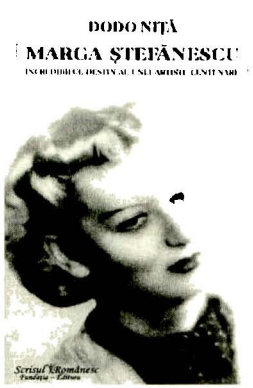

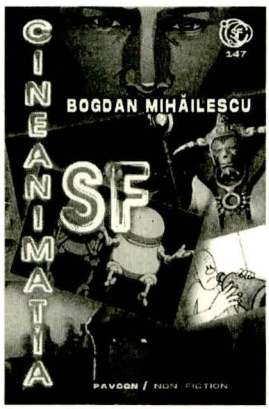

De asemenea, anul trecut au mai apărut:

monografiile *Lumea Copiilor – revista copilăriei bunicilor noştri*, lucrare sub egida Bibliotecii Judeţene Astra din Sibiu şi *Marga Ştefănescu – incredibilul destin al unei artiste centenare* (editura Scrisul Românesc, din Craiova), ambele scrise de subsemnatul;

Cineanimaţia SF, de pasionatul cineast, regizor Bogdan Mihăilescu (Ed. Pavcon), din care aflăm o mulţime de informaţii valoroase despre mai multe filme de desen animat realizate de autori cunoscuţi de benzi desenate;

Harap-Alb continuă... în benzi desenate este lucrarea de licenţă a tinerei Cătălina Velicu, absolventă a Facultăţii de Litere din cadrul Universităţii Bucureşti, care analizează transpunerea basmului cunoscut în cheie modernă, de către editorii şi autorii revistei HAC (Ed. Tritonic).

La final, să menţionăm şi numărul special al revistei Historia, *„Benzile desenate istorice – Un secol de poveşti nemuritoare"*, o premieră în ţara noastră!

Dacă au fost multe sau puţine apariţii, rămâne să socotească fiecare cititor. Cert este însă faptul că albumele de benzi desenate publicate în acest an acoperă toate grupele de vârstă şi de sex ale unui potenţial lectorat, precum şi o paletă destul de largă de genuri: science-fiction, fantastic, aventuri, policier, umor etc.

Poveștile din visul de mâine

Rep.: *Aurel Cărășel, cititorii te cunosc ca fiind unul dintre scriitorii de science-fiction ai valului anilor '80. Este adevărat că, pentru mulți, SF-ul este un fel de poveste a vremurilor viitoare, dar de aici și până la basmul propriu-zis este o cale destul de lungă. O cale care se îndreaptă, mai degrabă, spre fantasy decât spre SF. Cum a ajuns scriitorul Aurel Cărășel să scrie basme?*

A.C.: Bănuiesc că noi toți, scriitori și cititori de-a valma, când suntem mici, ne hrănim cu laptele-de-vis al poveștilor. Eu unul, cel puțin, așa am făcut. Am citit basme cu pasiune, cam până pe la 20-22 de ani. Ultimul volum care mi-a trecut

prin fața ochilor a fost cartea de „Basme" a lui Wilhelm Hauff, care m-a încântat atât de mult, încât eram în stare să reproduc pasaje întregi din *Povestea vasului nălucă, Muc cel mic* sau *Povestea lui Almansor*. Așa că, terenul pentru creatorul de basme de mai târziu a fost pregătit cu minuțiozitate de o copilărie în care m-am lăsat adeseori furat de miracolele lumii Feților-Frumoși și ale Ilenelor Cosânzene.

În mod interesant, nu basmele clasice au fost primele pe care le-am abordat. Ci cele de sorginte SF. Eram profesor la Liceul Agroindustrial din Cernavoda când mi-a căzut în mână „Ciberiada" lui Stanislaw Lem. Era acolo ceva din poveștile cu care crescusem, dar și elementul SF, strâns legat de spiritul meu. Așa că, mi-am zis să încerc și eu. Dacă urma să dau greș, cel puțin nu avea să afle nimeni. „Lumea la care nu visăm" a fost prima mea poveste cu tentă SF și a fost publicată în paginile revistei „Anticipația", imediat după Revoluție: o poveste modernă, despre o lume în care copiii realizaseră o revoluție și preluaseră puterea din mâinile adulților iresponsabili. Până în 1990 am scris cinci sau șase astfel de povești.

Rep.: *Avea să urmeze saga Golia, publicată de Editura Pavcon, prima și – deocamdată – singura saga din literatura română. Zece volume, cuprinzând 66 de basme, centrate toate în jurul aceluiași pilon geografic: fantasticul munte Golia, pe care trăiesc, într-o aparentă armonie, toate ființele miraculoase pe care le întâlnim în poveștile popoarelor de pe întreg globul terestru. De unde și până unde ideea de saga?*

A.C.: La început, prin 2010, a fost doar rugămintea soției de a scrie o poveste pe care să o dramatizeze cu elevii clasei unde era dirigintă. Trebuia să plec la Strasbourg, pentru

mai multe zile, așa că am refuzat-o. La insistențele ei, însă, am revenit asupra deciziei și, cu o zi înainte de a pleca, m-am apucat să scriu o poveste *crengiană*, „Alte isprăvi ale lui Ivan Turbincă", în stilul maestrului povestitor Ion Creangă. Când am revenit de la Strasbourg, un amic mi-a spus că trimisese o poveste la concursul național „Poveștile de la bojdeucă", desfășurat anual la Iași. M-am gândit să fac ceva pentru basmul acela stingher, așa că l-am expediat prin mail la același concurs. Și, neașteptat, am câștigat Premiul Uniunii Scriitorilor, filiala Iași. Pentru anul următor am pregătit două basme, scrise în aceeași manieră, și am luat premiul I și II. Era clar, aveam har. Așa că m-am apucat, de-adevăratelea, de scris basme.

M-a tentat ideea de a continua subiectul unor basme românești. Mi-am făcut o listă cu ele și am început marea aventură. Care, iată, a ținut șapte ani magici, ca-n povești. Am scris povești cu urmașul lui Prâslea cel Voinic, cu Triști-copil, cu Soarele și sora sa, Luna, cu personajele din „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte", cu Florea-Înfloritul, cu Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, cu iarba-fiarelor... Trebuie să precizez că poveștile mele nu sunt extrem de clasice: păstrează ceva din cadrul poveștilor populare, dar au un ritm mai vioi și o adevărată cascadă de acțiuni prin care trebuie să treacă personajul principal. Adică sunt povești pentru copiii din secolul XXI, crescuți și hrăniți cu filmele de superacțiune ale televiziunilor.

Primul volum, „Povești de pe muntele Golia", a fost gata în 2012. Providența a făcut să mă întâlnesc, pe insula Atlantykron, cu o cunoștință mai veche din domeniul SF, Mugur Cornilă. Entuziasmat de idee, s-a oferit să îl publice. Cartea a apărut în toamna lui 2014, dar, cumva, întârzierea aceasta a fost benefică: la îndemnurile lui, am continuat să *băsmuiesc*

și, astfel, am terminat și volumul al doilea, intitulat „Poveștile zânișoarei Nomia", publicat simultan cu primul și lansat la ediția Târgului de carte Gaudeamus, la București. Lucram la volumul al treilea când Mugur m-a anunțat că a ieșit din activitatea editorială. Povestea Goliei părea să-și fi găsit sfârșitul aici. Și chiar de ar fi fost acela sfârșitul, în realitate turul de forță imaginativ pe care-l realizasem mă ajutase să mă maturizez ca scriitor de povești, mă făcuse să am încredere deplină în imaginația mea.

Rep.: *Ideea s-a transformat, totuși, într-o* ***saga****...*

A.C.: Termenul *„saga"* provine din limbile scandinave. În islandeză însemna *istorie, povestire.* Este diferită, însă, de o poveste europeană, prin mai multe aspecte: se inspiră din viața unor persoane a căror existență istorică este atestată documentar, spre exemplu este mult mai lungă etc. Altfel spus, o *saga* este o poveste mare, împărțită în mai multe episoade. Evident că atunci când am creat primele povești, nu m-am gândit la așa ceva. Fiind pentru mine o provocare stilistică, bănuiam că avea să țină cât... o provocare. Faptul că scrisesem deja două volume mi se părea deja mult. Mă apucasem de al treilea, mai mult în virtutea inerției și nu pentru că doream cu tot dinadinsul să întreprind o operă de mari dimensiuni.

Cel care a avut primul viziunea unui ciclu complet de povești este actualul meu editor, Constantin (Cătălin) Pavel. În vara lui 2016 a venit pe Atlantykron (observați? – toate elementele pozitive legate de poveștile Goliei au început acolo, pe insula de pe Dunăre...), ca să promoveze, în rândul publicului cititor de pe insulă, cărțile din noua Colecție Science-Fiction pe care o inițiase în anul acela. Am discutat

diverse lucruri, printre care și despre cărțile mele de povești. Coincidența că subiectul unui miniroman de-al său, „Rangkook", își plasează acțiunea pe un munte gigantic de pe o planetă din Galaxie, asemenea „Poveștilor de pe Muntele Golia", l-a determinat să se intereseze de ele. Și i-am povestit. Încântați, am bătut palma și am perfectat o înțelegere verbală. Câteva săptămâni mai târziu, a devenit una scrisă. Semnam un contract nu pentru unul, nu pentru două, ci pentru... nouă volume. „O *saga*, Aurel, mi-a spus la telefon. Asta vreau de la tine. Ți-am citit poveștile. Sunt absolut minunate. Și simt că mai ai atâtea de spus în acest domeniu, încât ar fi păcat să te oprești aici. Mai mult, ai și pilonul pe care poți să construiești totul – muntele Golia. Ești singurul scriitor de povești de la noi care a imaginat o geografie a basmului. Angajează-te pe acest drum și construiește o *saga*. Literatura română are nevoie de așa ceva! Ce zici?".

Ce puteam să zic? M-am așezat la computer și m-am apucat de cea mai mare aventură scriitoricească prin care am trecut până acum! Adevărul este că m-a fascinat ideea de *saga*, de poveste cu prelungire. Atât de mult încât, șapte luni mai târziu, când Cătălin mi-a sugerat un al zecelea volum, care să aibă forma unui roman de povești (vedeți ce frumos sună ***un roman de povești***?) și care să încheie ansamblul *sagăi* cu explicațiile necesare unificării poveștilor într-un singur tot, nu am avut curajul să spun nu. Iar acum, când răspund la întrebări, chiar și acest al zecelea volum e gata. Iar gândurile lui Cătălin și ale mele zboară deja către al unsprezecelea*,

* Saga **Golia** este formată, acum, din 11 volume; ultimul apărut, „Începuturi", completează minunata operă cărășeliană cu povești legate de apariția insulei Inelul de Piatră, de la Capidava, locul unde s-a născut aventura Poveștilor de pe Muntele Golia. Toate cele 11 volume sunt disponibile acum, individual sau la pachet, pe site-ul editurii Pavcon – **www.pavcon.ro** (n.ed.)

care va fi, de fapt, volumul inițial, tot un fel de ***roman de povești***, în care cititorii se vor lămuri cu privire la multe lucruri petrecute mai înainte ca Marii Vrăjitori Albi să coboare pe Golia, să construiască Tărâmurile și să pornească spre alte zări. Un fel de preistorie a Goliei, dacă se poate spune așa.

Rep.: *Dacă ar fi să restrângi în câteva fraze conținutul celor zece volume de povești, cum ar suna acestea? Să spunem că faci lucrul acesta pentru cineva care nu a apucat să citească nimic din saga ta și vrei să-l convingi să o facă.*

A.C.: O provocare, deci. De ce nu? Pe o planetă cu un munte gigantic, Golia, sosesc din neștiutele căi ale cerului Marii Vrăjitori Albi, descoperă ființele de aici și pe Zeii lor ancestrali, se confruntă cu cei din urmă, îi învinge și îi închid într-o vale uriașă, pe care o taie în piatra muntelui cu vrăjile lor. Apoi construiesc Tărâmurile, care sunt zone geografice delimitate de hotare invizibile și impenetrabile, și așază în ele speciile pure – balaurii, zmeii, piticii, hobbiții, spiridușii, duhurile, vâlvele, pricolicii, harpiile, walkyriile, ielele, elfii, oamenii... Între Tărâmuri construiesc Porți, care se deschid aleator, permițând locuitorilor lor să treacă dintr-o parte în alta. Dar asta se întâmplă mult prea rar, așa că aceștia își creează propriile **treceri** pe sub hotare. Există lupte pentru putere în interiorul fiecărui Tărâm, dar și între Tărâmuri. Cu toții vorbesc propria limbă, dar și o limbă comună, moștenită de la Vrăjitori. Iar aventurile prin care trec personajele sunt nenumărate și se succed în cascadă. Pentru că, deși diferite, fiecare aventură tinde, în final, să încerce să răspundă la două mari întrebări – cine sunt Vrăjitorii Albi și de ce se joacă astfel cu destinele lor?

Rep.: *Unsprezece volume. Cifra este impresionantă. Dar nu mă pot abține să nu întreb: saga Golia se va opri aici?*

A.C.: La întrebarea aceasta cred că numai cititorii pot răspunde. Ei vor decide dacă aventura se încheie aici sau se va continua și după sosirea Marilor Vrăjitori Albi. Dacă ar fi după mine, ar trebui să continue. Pentru că eu, primul cititor al acestor basme, am rămas încântat de lumea mirifică ce se ascunde în paginile cărților. Și mi-aș dori să știu ce se întâmplă cu sutele de personaje, în poveștile ce stau gata să înceapă, în visul de mâine...

A consemnat
Constantin D. Pavel

„Învață de la Scriitori!"
Deprinde tainele scrisului de la autorii **CSF**,
care îți vor îndruma pașii în lumea literaturii!
https://www.facebook.com/groups/669186743563933/

SUMAR

Editorial

1 – Pledoarie pentru imaginație
Aurel Cărășel

Proză SF

5 – Moartea statistică
Voicu Bugariu

14 – Situație de contact
Aurel Cărășel

49 – Secretul Sandrei
Constantin D. Pavel

62 – Mesajul Arecibo
Anamaria Borlan

Enigme

106 – Noduri și semne
Gheorghe Tănase

Eseuri

115 – Urme tehnologice în basmele românești
Mircea Liviu Goga

Dicționar de autori SF

131 – Victor Anestin
Cristian Ovidiu Dinică

Lumea BD

135 – Pandemie și BD în România
Dodo Niță

Interviurile CSF

141 – Poveștile din visul de mâine
Aurel Cărășel

Revista **CSF** **Colecția Science-Fiction**
Anul III, nr. 16/2021 ISSN — 2668-1862
Editată de:
PAVCON M.O. Grup SRL

Redactor-șef: **Aurel Cărășel**
Redactori : **Anamaria Borlan, Florin Purluca, Daniel Timariu, Florin Giurcă, George Sauciuc, Boris Velimirovici, Liviu Surugiu, Cristian Cârstoiu**
Coperta: **Daniel Danil** / Vignette rubrici: **Marius Ghergu**
Editor: **Constantin D. Pavel**

ABONAMENTE ȘI COMENZI
www.colectiasf.ro / www.pavcon.ro
031.100.80.70 / 0727.77.80.06

Colecția Science-Fiction PAVCON

Peste 150 de cărți SF, exclusiv autori români!

Descoperă-le pe toate pe pavcon.ro !

ISSN 2668-1862

www.colectiasf.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

[redacted]

CN Pluto (București)

2025